

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVİÇE: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

21. OKTOBER 1983
SAYI: 16
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030/624 60 92

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

Atom
bulutları
çocuklarımızın
yaşama sevincini,
geleceğimizi
karartmasın

Batı Avrupa'da yüz bin gösteride üç milyon barış savaşçısı!

Ekim ayının ortasından sonuna kadar ABD'de ve Batı Avrupa'da zirvesine ulaşması beklenen roketlere karşı eylemler, 15-16 Ekim'de Federal Almanya'da yapılan 10 bin kadar gösteriye, yüzbinlerce barış savaşçısının katılımı ile güçlü bir şekilde başladı. Federal Almanya'da "Barış Eylemleri Haftası" olan 15-22 Ekim günleri arasında yapılacak 100 bin kadar eyleme 3 milyon üzerinde kişinin katılımının beklendiği açıklandı. Avrupa'ya yerleştirilecek 572 atom roketinden, 204'ünün Federal Almanya topraklarına yerleştirilmesinin planlanması ve Kohl hükümetinin bu konuda ABD yönetiminin baş destekçisi oluşu,

Federal Almanya'daki barış gösterilerini özellikle önemli yapıyor. Halkın yüzde 75'inin roketlerin yerleştirilmesine karşı olduğu Federal Almanya'da, son eylemlerin, Kohl hükümetinin roketler politikasına karşı daha güçlü direnişlerin hazırlığı olması bekleniyor. Bu arada sosyalist ülkeler ve özellikle Sovyetler Birliği ve DDR, Batı Avrupa'ya ABD roketlerinin yerleştirilmemesi, silahsızlanma görüşmelerinin sürmesi ve Cenevre görüşmelerinde anlaşma sağlanması yönünde daha aktif davranması için Kohl hükümeti üzerindeki baskılarını sürdürüyorlar.

● Yazısı 9, 10 ve 16. Sayfalarda

F-16 Projesi'nin
altında yatan
pazarlığın

Avrupa Parlamentosu da
aynı sonuca vardı

Seçimlerde sol güçlerin tavrı belli oldu

"Damgalı partilerin

—BATI AVRUPA'DA—

22 EKİM: Bonn, Hamburg,
Stuttgart, Neu-Ulm, Londra,
Madrid, Paris, Roma, Brüksel

pazarlığın ipliği pazara çıkma başladı

Türkiye'yi her anlamda ABD'nin sırcama tahasına dönüştürecek "yeni model" in ilk adımları atıldı. F-16 Uçak projesi bütününe de yer alan pakette programla ilgili olarak 3 Ekim günü 16 ABD tekelinin temsilcileri Türkiye'ye geldi. Ve pazarlık "olumlu" sonuca bağlandı.

● Yazısı 4. Sayfada

"6 Kasım seçimleri demokrasiye dönüş demek olmayacaktır"

● Yazısı 3. Sayfada

üçünü de damgala!..."

Türkiye'de 6 Kasım'da seçimler yapılacak. Cunta kendi kurduktığı Milliyetçi Demokrasi Partisi, Anavatan Partisi ve Halkçı Parti dışında kalan bütün partilerin seçimlere girmesini yasakladı. İcazetli üç partinin başlattığı seçim toplantıları ise bir kaç bin kişiden fazla seçmânin ilgisini çekmiyor. Seçimlere katılmaları yasaklanmış olan Doğru Yol ve

SODEP'in de "Üç parti de birbirinin aynı" sloganıyla yürüttükleri seçim kampanyasına sol parti ve akımlar, "Oyunu kaldırma, kendini iptal et! 6 Kasım'da üç partiye birden vur, geçersiz oy kullan! Faşist cuntaya teslim olma!" belgileriyle katılıyorlar.

● Yazısı 5. sayfa

Stuttgart, Neu-Ulm, Londra, Madrid, Paris, Stockholm ve Viyana'da
23EKİM: Brüksel ve Roma'da
24 EKİM: Oslo'da
29 EKİM: Kopenhag ve Den Haag'da
5 KASIM: İsviçre'de

Büyük barış miting ve gösterileri

Seçimler ve diktatörlük

Ahmet KARDAM

Bugünkü faşist diktatörlüğe kimsenin kalıcı gözle bakmıyor. Bundan ötürü de, cuntanın kendisi de dahil, herkesin önünde bu diktatörlüğün "nasıl gideceği" sorusu duruyor.

Bu soruya verilen yanıtları başlıca iki grupta toplamak mümkündür. Bunların birincisi, diktatörlüğün "demonte" edilmesidir. Yani "yumuşak geçiş" formülüdür.

İkincisi ise bu diktatörlükten onu yıkarak kurtulmaktır.

Cuntadan Demirel'e, CHP'nin bir kesimine kadar burjuvazinin değişik politik kanatları, aralarındaki çatışmaya kadar varan çelişkilere rağmen, "yumuşak geçiş" formülünün değişik biçimlerini gerçekleştirme çalışıyorlar. Bu formül, diktatörlüğü devirmeden, cuntayla büyük burjuva partileri arasında pazarlık temeline rejimin "parlamentarleştirilmesi"ni öngörüyor. Geleneksel burjuva partilerinin yöneticileriyle cunta arasındaki çatışma şimdilik esas olarak bu pazarlığın ve uzlaşmanın koşulları üzerinde anlaşmazlıktan kaynaklanıyor. Çatışmanın bunun ötesinde bir boyut taşıdığı gösteren ciddi bir belirti henüz ortaya çıkmış değildir.

Eğer cunta ve bu burjuva partileri, aralarındaki çelişkilere halkı harekete geçirmeden uzlaşarak çözebilirler ve "yumuşak geçiş" sağlayabilirler ve bu çözüm rejimin gelecekte alacağı biçimi de belirleyebilirler. "Yumuşak geçiş", 1982 Anayasası temelinde, ordu üst yönetiminin güdümünde, parlamenterin görünümü bir zorbak rejiminin, bir polis devletinin bugünkü faşist diktatörlüğe yer değiştirmesinden başka bir şey olmayacaktır. Böyle bir "geçiş", halka demokrasi getirmeyecek ve hiç bir sorunu çözmeyecektir.

mektir. Ne yazık ki bu görüş, sol güçler arasında da yankısını bulmakta ve "Özal'ın seçimleri kazanmasının dahi cunta için bir yenilgi olacağını bilmek gerekir" türünden değerlendirmelere rastlanmaktadır. Bu gibi görüşler, "Kötü de olsa seçim seçmendir. Üç partiden en az cunctacı olanı seçilirse durum şimdikiinden daha iyi olabilir" biçimindeki yanlış yargılama besleyerek hedef şaşırtıcı oluyor.

Aynı şekilde, ucuz şekerlerin ambalaj kağıtlarındaki manilerle benzer "Seçimlerde geçersiz oy yemez; devrimden başka yol faşizmi ezmez" biçimindeki değerlendirmeler de halkın seçimler karşısında kayıtsızlığa itiyor ve meydana süngü partilerine terk etmeye hizmet ediyor. Seçimler karşındaki bu türden sözümüne "sol" değerlendirmeler, halk arasında yaygınlaştırılmaya çalışılan "Umurtlar beş yıl sonra yapılacak bir dahi seçime kalı" biçimindeki görüşleri güçlendirmekten başka bir işe yaramıyor.

Bundan bir yıl önce yapılan Anayasa oylamasındaki gibi süngülerin gölgesi altında yapılacak 6 Kasım seçimlerinin cunta tarafından ilan edilecek sonuçlarının halk ve dünya kamuoyunun vicdanında geçerli olmayacağı şimdiden bellidir. Ama seçimler bir de cunta karşı aklı mutadecile biçimini alabilirse, o zaman "yumuşak geçiş" manevralarına da, faşist diktatörlüğün kendisine de ağır bir darbe indirebilir ve bu cuntayı yıkarak yerine demokratik bir rejim kurmanın yolu açılabilir.

Seçimlerde takinçilik en doğru tarz, cuntanın üç partiden birini "yararak" geçersiz oy kullanmak ve faşist diktatörlüğe teslim olmamaktır.

2000 yılında çocuklarımızı
neler bekliyor?

Yücel Feyzioğlu
röportajı
Sayfa 12-13'de

Solex İşyeri temsilcisi

Cumali Kangal
Sayfa 13'de

Belçika Mektubu
Grevlerin ardından

H.Derin
Sayfa 7'de

Faşizmi kurumaştırın
yasalar bir bir
kesinleşiyor
Sayfa 5'te

Irak'ta bir Türk savaş
jetini peshmergeler düşürdü
Sayfa 3'te

NEO-NAZİLER MİLLÎ MAÇ SIRASINDA TERÖRE HAZIRLANIYOR

● Federal Alman millî takım oyuncusu Matthias "Futbola evel, nazi terörüne hayır!" diyerek tüm sporseverlere bir çağrı yaptı ve faşistlerin oyununa girmemesini istedi

Federal Almanya ile Türkiye arasında 26 Ekim'de Batı Berlin'de oynanacak olan Avrupa Uluslar Kupası futbol maçı sırasında Federal Almanya'nın hemen her yanından gelen neo-faşistler Türkiye'ye karşı saldıran eylemlerine hazırlanıyor. Ancak, gerek Türkiye'ye ve gerekse anti-faşist Almanlar meclisleri tarafından baskınlar yapıldı. Bu konuda tüm ilenici kuruluşlar ardarda çağrılar yayınladılar. Maç öncesi Batı Berlin'de durum oldukça gergin.

● Yazısı 6. Sayfada

ONBEŞ GÜNDE TÜRKİYE

2 Ekim

● İstanbul'da yayınlanan günlük **Tasvir** gazetesi, Birinci Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından süresiz olarak kapatıldı. **Tasvir** gazetesinin kapatılması neden olarak, sıkıyönetim yetkilileri tarafından gerekçe gösterildi.

Yol-İş Sendikası tarafından yapılan araştırmaya göre, son iki yılda 50 bin dolayındaki karayolu işçisinin satılma gücü yüzde 31 oranında geriledi. İşçilerin satılma gücünün yüzde 31 oranında düşmesine, fiyat artışlarının ücret artışlarının önünde seyretmesi neden oldu.

3 Ekim

● Devletin peşin ödeme yapmaması ve köyliye borcunu ödemesini nedeniyle, fındık üreticileri arasında 175 lira gibi düşük tutulan baten fiyatının çok altında tuccara satmaya başladı. Böylece, onbinlerce fındık üreticisi-köyliye ailesi

perişan oldu. Öte yandan, Adıyaman'da mercimek üreticilerinin mahsullerini iki ay önce satılana devlet, bugüne kadar bir kuruş ödemedi.

4 Ekim

● Milyonlarca emekli ailesinin, orta katmanların, esnaf ve zanaatkarların ve memur ailelerinin konut sahibi olmaları imkansız hale geldi. Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan İnşaat Mühendisleri Odası: İstanbul Şube Sekreteri Cemil Tüysüz, halkın konut satılma gücünün tarihe karıştığını söyledi. "Bir işçi veya memur konut sahibi olabilmek için, 100 yıl yemeden içmeden çalışmak zorundadır" dedi.

5 Ekim

● Türkiye'de ücretlere zam yapılması, yapılmasını mı tartışılan sürerken, Maliye Bakanı Kafaoglu, işçilere ek bir

kuruş zam vermem diyerek, "İşçilerin bira-z daha dşlerini saklamaları" istedi.

● Cunta'nın Danışma Meclisi, üçü siyasi ve birisi adı suçtan mahkum olan dört kişisinin idam kararını onayladı. İdam kararının Millî Güvenlik Konseyi tarafından onaylanmasından sonra, Mehmet Uçaroğlu, Fevzi Işık, İbrahim Yalçın ve Kasım Çalışkan isimli kişilerin idam cezası yerine getirilecek.

6 Ekim

● Türkiye Barış Derneği Genel Başkanı, emekli Büyükelçi Mahmut Diker-dem hakkında, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı savcısına hakaret ettiği gerekçesiyle, bugün askeri savcılık tarafından Mahmut Dikerdem'in ifadesi alındı.

7 Ekim

● 1983 yılı programında Hükümet'in yüzde 20 olarak öngördüğü enflasyon oranı, Ticaret Bakanlığı'nın belirlemele-

melerine göre, yüzde 31'e yükseldi. Ekonomi uzmanlarının yaptıkları hesaplamaya göre, 1983 sonuna kadar enflasyon oranı yüzde 35'e ulaşacak.

8 Ekim

● Millî Güvenlik Konseyi tarafından kabul edilerek yürürlüğe giren Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na göre, Büyük Millet Meclisi'nin bir kilometre yakınında herhangi bir gösteri, miting ve yürüyüş düzenlenemeyecek.

9 Ekim

● İşçi dövizci girişlerinde azalmanın devam ettiği bildirildi. Merkez Bankası'nın yaptığı açıklamaya göre, Ocak-Temmuz 1983 döneminde işçi dövizci girişleri geçtiğimiz yılın eş dönemine oranla yüzde 33 gerilerken, 854 milyon dolara düştü. Geçtiğimiz yılın Ocak-Temmuz döneminde, 1 milyar 151 milyon dolarlık işçi dövizci girişi olmuştu.

11 Ekim

● Türkiye'nin dövizle ödemek zorunda olduğu dış borç tutarının 21 milyar 515 milyon dolar olduğu açıklandı. Türkiye, bundan böyle hiç dış borç almazsa bile, 2022 yılına kadar dış borç ödemek zorunda.

● Millî Savunma Bakanı Haluk Bayülken Millî Savunma Bakanlığı'nın bütçesi görüşülürken Danışma Meclisi'nde yaptığı konuşmada, Federal Almanya'dan bugüne kadar 1 milyar 190 milyon Mark'lık askeri yardım alındığını ve bu yardımlarla Federal Almanya'dan Leopard tankları ve Milan tanksavarlarını alındığını ve tankların modernizasyonunun yapıldığını bildirdi. Ayrıca Mısır'ın elden çıkararak istediği 35 Fantom uçağının alınması ilgili anlaşmanın Kasım ayında sonuçlanabileceği açıklandı.

12 Ekim

● Çukurova bölgesinde, devletin paralarını alamayan soya üreticisi çiftçilerinin çığırda davaya kaldığı bildirildi. Adana Çiftçi Birliği 2. Başkanı Önder Girci, konuyla ilgili bir açıklamaya yaparak, "devletin işiyle olan borçlarını idemediğini" belirterek, "soya üreticileri perişan oldu" dedi.

13 Ekim

● Temelli kapatılma istemiyeli haklarında dava açılan Huzur, Muhafazakar, Yeni Düzen ve Bizim Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne yazılı savunmaları alındı. Önümüzdeki günlerde toplanacak olan Anayasa Mahkemesi, dört parti hakkında nihai kararını verecek.

● Bakanlığın ile ilgili bazı görüşmeleri sırasında bir konuşma yapan İçişleri Bakanı Selahattin Çetiner, Türkiye-İrak boru hattının güvenliğinin yeni kurulan yirmi jandarma karakolu ile sağlandığını söyledi.

● 21 kişilik PKK Diyarbakır davası, iki nolu Sıkıyönetim Mahkemesi'ne se-nuplandırıldı. Diyarbakır 2. Nolu Sıkıyönetim Mahkemesi'nin kararına göre, 4 kişi idama mahkum oldu. 12 kişisinin bekar ettiği duruşmada, geri kalan sanıklar 5 ile ömür boyu arasında değişen hapis cezasına verildi.

ŞU BİZİM TÜRKİYE

Her 100 çocuktan
12'si bir yaşına
varmadan ölüyor

Son yayınlan resmi açıklamaları göre, Türkiye'de her yüz çocuktan 12'si bir yaşından önce ölüyor. Ölümlü nedenlerin başında, olanaksız yüzünden tedavi edilemeyen bebek hastalıkları, kötü beslenme, bakımsızlık geliyor. Türkiye'deki bebek ölümleri oranını ancak Afrika ülkeleriyle karşılaştırmak olanağı.

Babaların düğünü

"Babalar" Türkiye'de artık toplumun ayrılmaz ve "şeykin" bir parçası halindedir. Ara sıra kuyrukları biraz sıkışsa da, düzenlerini ve babahalliklerini sürdürüyorlar. Geçtiğimiz günlerde, Yusuf Koç'un oğlunun düğününde biraraya gelen "Baba" lar iki bin konuğun yer aldığı yemekle geline taktı

KAFAGÖĞÜ İŞÇİLERE BİR KURUŞ ZAM VERMEM DEDİ.

Önce ekmek

Türkiye'de ekmeğin fiyatları yine günün konusu. Ekmeğin kilosu İzmir'de 55, Bursa'da 66, Diyarbakır'da 54, Karamürşel'de 60, Malatya'da 64, Mersin'de 62,5 lira civarında. Ayda 12 bin lira net olan ücretin tümü ekmeğe yatırılırsa, günde -ilene göre- ancak 7 veya 8 kilo ekmek almak olanağı.

Kaşıkçı nelere
kaşık atacak?

Uluslararası silah tüccarı ve uluslararası vurguncu Adnan Kaşıkçı ile Cunta arasında su şizmiyor. Son iki yıldır Türkiye'ye defalarca gelen, kendisine büyük umutlar bağlanan gizli görüşmeler yapılan Kaşıkçı ve genç oğlu son günlerde yine Türkiye'de. Kaşıkçı'nın oğlunun doğum günü Mar-maris'de babalarına kadar süren ve İstanbul'dan uçakla özel dansözler getirtilen bir partiyeye katıldılar. Su gibi içki içilen do-lum gün partişinin davetlileri arasında

Düğünün onur konukluğunu "Baba"ların önde gelenlerinden İnci Baba yaptı. Düğünde 800 kilo sövüş et, 400 kilo salam, 100 kilo havyar, üç ton meyve, bir ton kesilmiş tavuk, 260 şişe viski, 600 şişe büyük rakı, 400 şişe votka tüketildi.

Güneşi mühürleyin

Son üç yıldır ağzalar mühürlendi, kalemler mühürlendi, dernekler, partiler mühürlendi. Mühürlemeye öylesine alışılmış ki, Halkçı Parti, seçim sloganlarından biri olarak "*Güneşi mühürleyin*" seçmiş. Cunta ve onun iktidar veya muhalefet partileri bir de güneşi mühürleyip halka dünyayı büsbütün kararsızlar iyice rahat edecekler.

Evren, Ersin'e Kıbrıs'taki başarısı için madalya taktı

**Deli deliden,
imam ölüden,
faşist faşistten
höslanır**

Allah rahatını artırsın!..

Gerçek ücretleri hiç girilen iş, memur ve emeklilerin ücret, maaş ve ikramiyelerine zam yapmayı reddeden Maliye Bakanı Kalaçoğlu, gazetecilerin "Elinize geçeni para ile geçinebiliyor musunuz?" sorusuna "175 bin lira alıyor, çok rahat geçiyorum" cevabını verdi. Gazetecilerin "Türkiye'de asgari ücretle çalışan çok kimse var. Bunlardan biri olaysanız ne yapıyorsunuz" şeklindeki sorusuna ise, büyük bir utanmazlık ve piskinlikle şöyle cevaplandırdı: "Ben kendi kabiliyetlerime göre, her zaman en yüksek maaşı alan kamu görevlisi oldum."

Faşist Cunta hükümetine bakan olup kabiliyetini gösteremeyen işçiler ve dar gelirli kimseler kabiliyetsizliklerine küssünler.

bir partiyle kutlandı. Su gibi içki içilen doğum günü partisinin davetlileri arasında Muğla Valisi ve Belediye Başkanı da vardı. Bu sırada Kaşıkçı'nın yanı sıra birden baklava isteyiverince, yine özel uçakla, Gaziantep'ten 10 tepsi baklava geldi.

Haberlere göre, Türkiye'de bütün parababalarıyla görüşen, bu arada Celal Bayar'la da ziyareti ihmal etmeyen Kaşıkçı, Türkiye'de turizm alanına yatırım yapacak bir şirket hazırlıkları içinde. Aslında hangi kaynaklarınıza kaşık atmaya niyetlendiğine ilişkin bilgiler ise, "yetkîliler ve ilgililer" dışı pek sızıyor.

14 Ekim

● Danışma Meclisi'nde 1984 yılı Bütçesi görüşülürken bir konuşma yapan Ticaret Bakanı Kemal Cantürk, tarım ürünlerinin bedellerinin peşin olarak ödenmesinin enflasyonu körüklediğini söyleyerek, "ürün bedellerinin zamana yayılarak ödenmesi IMF'nin görüşüdür" dedi.

15 Ekim

● 1983 Bütçesi'nin DM'de kabul edilmesiyle ilgili olarak bir konuşma yapan Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoglu, ayda 175 bin lira ile rahat geçindiğini söyleyerek "ekonomik bunalımın sürdüğünü" belirtti ve "sıkıntıyı işçi ve memurlar çekecek" dedi.

● Tekel'in yabancı sermaye ile ortaklık kuracağı açıklandı. Gümrük Tekel Bakanı Cafer Tayyar Sadıklar'ın yaptığı açıklamaya göre, yabancı sermaye ile ortaklık yapılarak üretilecek olan sigaralar daha çok yurtdışına pazarlanacak.

● Milli Eğitim Bakanlığı'nın 12 bin kişiyi işe almak için açtığı imtahana, 140 bin kişinin başvurduğu açıklandı.

● MGK tarafından kabul edilen bir yasa ile ortaokul zorunlu hale getirildi. Ayrıca, ilgili yasa uyarınca ilkökula başlama yaşı da 6'ya indirildi.

Türkiye Postası

Türkiye Perşembe 15 günde bir Cuma günleri çıkar. **Herausgeber:** Vereinigung für Völker Verständigung und Solidarität, 1000 Berlin 44, Donaustr. 1 **Verantwortlicher Redakteur:** Ahmet Kardam **Zentralredaktion und Anschrift aller Verantw.** 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Tel.: 624 60 90 **Herstellung:** Eigenvertrieb Druck: **Bild- und Tonstudio**, 1 Berlin 10, Kottbuscher Platz 1 **Ankara:** Türkiye Perşembe için Türkçe yayınlar **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität,** Postcheckkonto 6414327-100, BLZ 100100 10 Post-scheckamt Berlin-West **Abonen Köşeleri:** F. Almazny ve Batbirin'in de 6 aylık (12 sayı) 30,-DM, 1 yıllık (24 sayı) 60,-DM **Temsilcilikler:** FRANKFURT: Paris, Tel.: 01-258 26 96, F.Almazy; Frankfurt, Tel.: 0611-68 41 98, Belgien, Tel.: 020-66 31 32, B. H. C. Ingiliere; Londra, Tel.: 01-801 7464, Danimarka Kopenhagen, Tel.: 01-707 306 İsveç Stockholm, Tel.: 08-367 576

**Bilsem ki öleceğim
Özal'ı seveceğim**

Amerikanvari seçim kampanyalarına özenen Turgut Özal, "Anım, balım, peteğim" şarkısının telif hakkını satın aldı. Şimdi bu şarka yeni biçimiyle şöyle söyleyeceek: "Anım, balım, peteğim! Gülüm, dalım, çiçeğim! Bilesem ki geleceğim! Yine Özal'sı seveceğim!" Özal, şarkının telif hakkını satın aldığını ve şarkıyı yeni seklleyle muhtemelen İbrahim Tatlıses'in seslendireceğini açıklarken, bütün sanatçıların Anavatan Partisi'nin yanında yer aldıklarını söyledi.

Sülün Osman'a iş çıktr

Türni yitir çene Süliin Osman çök künliydü, İstanbul'a ilk kez gelen Anadolu'lu hacıoğallara, Galata Kulesi, Ayasofya, Karaköy Köprüsü gibi yerleri satmış, dolanmışmış, dolandırdığı paralarla ırlıkta ordan kabızlıms, sona getirmişmiş, hapıs yazmış, ağılan yazılanmış, Hacca ağıd'ı namuslu' bir vatandaş olarak tutmuştukeyirni almıştı. Anavatan Partisi Genel Başkanı Turgut Özal, partisinin ekonomî politikasını ve ıkıldarı dediklerini derinden yavaşakarak açıklarken Süliin Osman'a şu taş çıkardı. Boğaziçi Köprüsü'nü, süniyi burayı halaka satacağını derken, son olarak Keban Barajı'nı da halaka satacağını ilan etti. Yıllardır köyüştene sedas sedas oturmak'ta olan Süliin Osman bunları işitir de yerinde durabilir mi? Bu devir biz-zim devir' diyerek Özal'a uzeresiz müstahil yapmaya hazır olduğunı iddia eder. Süliin Osman THYA'yı verdiğini demekte, "Köprüyi kasnak benim işimdir. Bana sormadan satamazlar. Ama bu Özal'da iş var, limit var. İyi politika-çı olabilir" dedi.

Avrupa Parlamentosu da aynı sonuca vardı

“6 Kasım seçimleri demokrasiye dönüş demek olmayacaktır”

● Avrupa Parlamentosu'nda alınan kararın dansına niteliğinde ancak siyasi sonuçları bakımından bağlayıcı etkileri var ve 4 oylusuz ve 11 çekimsiz karşı 124 oyla kabul edildi.

Avrupa Konseyi'nin ve Kuzey Atlantik Antikablesi'nin (NATO Antikablesi'nin) arından Ortak Pazar'ın organı olan Avrupa Parlamentosu da Türkiye'de 6 Kasım'da yapılacak seçimlerin "geçersiz" olacağını, bu seçimlerin "demokrasiye geçiş" demek olamayacağını karara bağladı.

13 Ekim Perşembe günü Frankfurt'ta yapılan oturumda Avrupa Parlamentosu 124 oylulu, 4 oylusuz ve 11 çekimsiz oyla Türkiye'deki siyasi durum konusunda kabul ettiği karar tasarısnı dünden istemelerinde bulundu. Kabul edilen kararda, 1) Siyasi görüşleri, geçmişleri ve geleceğe dönük istekleri ne olursa olsun tüm Türkiye vatandaşlarına siyasi ve medeni haklarının geri verilmesi, 2) Özgür seçimler yoluyla egemenliğin tekrar Türkiye halkına bırakılması ve 3) Politik suçlardan dolayı ölümlü cezalarına ve hapis hanelerindeki işkencelere son verilmesi istendi.

Kararda ayrıca SODEP ve Doğru Yol partilerinin seçimlere katılmalarının önlenildiği ve 475 bağımsız adaydan 428'inin

Türkiye halkına siyasi ve medeni hakları geri verilsin ● Özgür seçimler yapılarak egemenlik halka verilsin ● Ölümlü cezalarına ve işkenceye son verilsin...

Avrupa Parlamentosu kararından

veto edildiği de kaydedilerek 6 Kasım seçimlerinde uygulanan kuralların bu seçimlerin "demokratik" olmasını engellediği vurgulandı.

Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye üzerine yaptığı oturuma ikisi sosyalistler, biri komünistler, biri liberaler, biri Hristiyan Demokratlar ve biri de "İlerleme İçin Avrupa Demokratları" grubuna olmak üzere 6 karar tasarısı sunuldu. Daha sonra sosyalistler karar tasarılarının dünüri gericiydiler. Kabul edilen karar, sosyalist, liberal ve Hristiyanların karar

tasarıları arasında bir uzlaşma niteliğini taşıyor.

Tartışmalar sırasında söz alanların büyük çoğunluğu cuntayı suçladı. İngiliz muhafazakarları ve sağ eğilimli Federal Alman temsilcisi von Hassel dışında kimse askeri faşist yönetimi dolaylı olarak bile savunmadı. Komünist ve sosyalist gruplar adına söz alan Fransız, Alman, İtalyan ve Yunanlı parlamenterler ise Türkiye'deki yönetimi şiddetle eleştirtiler ve 6 Kasım seçimlerinin bir aldatmaca olduğunu belirttiler. Liberaler ve bazı Hristiyanlar da konuşmalarında Türkiye'deki rejimin bir diktatörlük olduğunu ve 6 Kasım seçimlerinin anti-demokratik bir nitelik taşıdığını söylemek zorunda kaldılar. Avrupa Ortak Pazar Komisyonu başkan yardımcılardan Haslerkamp ise Ortak Pazar ile Türkiye arasındaki ilişkilerdeki gelişmelerin, Türkiye'nin insan haklarına göstereceği saygıya bağlı olduğunu ve andı işkilerin en aşgaride tutulduğuna ve komününun bu konudaki politikasında bir değişiklik yapmayı düşünmediğini belirtti.

CUNTA'NIN KOZLARI BİTMEDİ

Avrupa Parlamentosu'nun 13 Ekim günü Türkiye üzerine kabul ettiği karar tasarısı, Türkiye'nin üyesi olduğu Avrupa Konseyi, NATO Antikablesi gibi uluslararası kuruluşların son zamanlarda Türkiye konusunda aldıkları kararların sonucunu oluşturuyor. Bu gelişmeler, cuntanın 6 Kasım'daki seçim komedisiyle Batı Avrupa demokratik kamuoyunu yanıltmayı başaramadığını ortaya koyuyor.

Avrupa Parlamentosu'ndaki liberal grubun kendileri için oldukça sert sayılabilecek bir karar önerisi sunmasının başlıca nedeni, "demokrasiye" geçiş masalı ile uyutulmak istenen Avrupa kamuoyunun muhafazakar öğelerinin bile artık Türkiye konusunda bir reaksiyon göstermeye kendilerini mecbur hissetmeleridir.

Son gelişmelerde, yakın zamana kadar önce Çankırı'da, daha sonra ise Balıkesir'da tutuklu bulunan AP ve CHP liderlerinin yurt dışına gönderildiği mesajların da rol oynamış olması büyük olasılıktır.

Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'nun aldıkları kararlar ilerici, demokratik Avrupa ülkelerinin Türkiye'deki faşist yönetime karşı aldıkları tutuma da daha pekiştiriciler ve onları daha savsaklan bir konuma getirebilir. Örneğin Belçika'nın Fransızca konuşan Bölgesi İcra Konseyi Başkanı sosyalist P. Mourer'ın "nurtuna giden dek Türkiye"

OYA BAYDAR Yorum

Altın değerinde günler

SEÇİMLER öncesinde seçmenlerin nabzını yoklamaya çalışanların tümünün üzerinde birleştikleri bir nokta var: "Türkiye'de seçmen hiç bir zaman seçimlere ve partilere bu kadar uzak ve bu kadar ilgisiz olmamıştır." Hemen ardından, özellikle gazetelerdeki yazar çizimleri, bir de temenni ekliyorlar: "Allah vere de seçmen 6 Kasım'da sandığa isinsin" diyorlar. Bu gerçeğin farkında olan cuntacılar da durumu açıklayabilmek için bin dereden su getirmeye çalışıyorlar. "Halk 12 Eylül öncesinin siyasi kargaşasından, 12 Eylül öncesinin partilerinden bıkımtı, şimdi siyasete kolay ısınmıyor" diyorlar.

OYSA, Türkiye halkı, Türkiye'nin 19 milyon civarında tahmin edilen seçmen kitlesi cunta seçimlerine gösterdiği ilgisizlikte, bir tek- sadece bir tek- şey söylemek istiyor: "Bu seçimlere inanmıyoruz, bu kukla partiler, bu kukla siyasal liderlere inanmıyoruz, güvenmiyoruz, bunların hiç birini istemiyoruz" diyor. Gerçek bu kadar açık ve çıplak işte.

TÜRKİYE'de, cumhuriyet tarihinin hiç bir döneminde, seçmen ve kadar karikatürleşmiş, ortaya partileride diye atılan kişilerin kaç böylesine düğmesi, siyaset sahnesine bu düzeyde palyaçolar çıkmamıştı. Başka bir konuda olmasa bile siyaset palyaçoluğundaki mahareti ve "Girgin" mızah gerdsinden fırlamış tipten cuntanın iktidar adayı. Sualip, cunta kadrolarının zavallılığın, özellikle bunlar arasından politikai atılmakla görevlendirilenlerin perşanlığının en iyi örneği olark halkın önünde her gün boy gösterirken, en azından 40 yıldır demokrası savasını mekeme olan Türkiye halkını cunta usulü siyasete ısıtmak olanaklı mı?

BÜTÜN bu gerçekleri cunta, en azından onun akıl hocaları da görüyor. Görüyor ve korkuyorlar. Seçimler öncesinde içine düştükleri telaş, seçimlerde sandık başlarına kadar asker bekletileceğini rümen açıklamaları, cunta başının her gittiği yerde, oy kullanmaya eğiliminde olanlara, oyları iptal kampanyalarına karşı gittiği tehditler bu korkunun bir ifadesi. Cuntacılar, 6 Kasım konusunda, Anayasa oylaması sırasında halkın rahatlığını içinde derliyor. Bir yandan seçimlerin sonucunu istedikleri gibi çevirmenin her türlü gayrimuşu yolunu hazırlamaya çalışırken, bir yandan da seçmenlere korku salmaya, vaye onları satın almaya çabılıyorlar.

TÜRKİYE'deki tüm siyasal güç ve kanatların böylesine hareketsiz oldukları, daha da önemlisi cunta karşısındaki siyasal muhalefetin ve halk muhalefetinin böylesine büyüyük genişlediği bir dönemde, cuntanın tehditlerine pabuç bırakmadan, ama akıllı ve yaratıcı yöntemlerle, faşizmin hesaplarını bozmaya çalışmak bizim görevidir. Faşizm hesabını, 6 Kasım'da seçmen kitlesinin kendi siyasal alternatiflerini önayakacağı üzerine kurmuştur. Bu hesabın bozulması cuntanın bugüne kadar yaptığı en büyük darbe olacaktır. Bu hesabı bozabilmemizin ise, bugün hem dış hem de iç koşulları yeterince vardır. Dışarda, dünya kamuoyunun en etkili kesimleri, başta Av-

Bir Türk savaşı jetini Irak'ta peşmergeler düşürdü

● Gerici Başadat rejimi ile birlikte

● Gerici Bağdat rejimi ile birlikte Irak Kürdistanı'na saldıran Cunta gerçeki ıtraf etmek zorunda kaldı

Irak Kürdistanı'nda bir Türk sa-
vaşı uçağı Kürt peşmergelerin tarafın-
dan düşürüldü ve pilotları tutsak
edildi. Olay Türk Disiplineri Baka-
nı'na uzun süre kamuoyundan saklandı. Ancak Mesut Barzani li-
derliğindeki Kürdistan Demokra-
tik Partisi tarafından olay dünya ka-
muoyuna açıklanınca Türk Disiple-
ri Bakanı Türkmen gerçeki ıtraf et-
mek zorunda kaldı.

Kürdistan Demokratik Partisi'nin bir sözcüsü tarafından yapılan resmi açıklamada şöyle deniyor:

"14 Eylül günü Irak sınırları için-
de Kürt peşmergelerin kontrolünde olan Sakho'daki Bandinden mevzileri
üstünde bir Türk savaş uçağı uça-
sarı birliklerimizle düşürülmüştür. Saat 11.45 saatlarında ve Sakho ken-
tinin doğusunda düşürülen Türk sa-
vaşı uçağının kaptanı pilotu Tayfun
Bolkan ve yardımcısı pilot Mehmet
Muammer Cengiz birliklerimizle
tutuklanmış ve cezavine konmuş-
lardır. Bu vesile ile vurgulanmak iste-
riz ki kendimizi ve Irak sınırları
içindeki bölgelerimizi savunacağız.
Türk hükümeti Irak yurtsever hare-
ketine yönelik düşmanca tutum ve
davranışları ve Bağdat'taki faşist
Saddam rejimine yardımıları konu-
sunda bir kez daha uyarıyoruz.

Tutuklu pilotları, saptağımdış ko-
şulları yerine getirildi takdirde ser-
best bırakılacaklardır.

TÜRKMEN İTİRAF ETTİ

Haberin kamuoyunda duyulma-
sından sonra, yabancı gazetecilerin
katıldığı bir basın toplantısında,
DPA ajansı muhabirinin sorusu ü-
zerine Türkmen de "gerçeki" ıtraf
etmek zorunda kaldı. Türkmen
"Kükür bir operasyon tamamlandı
eğer havalardan uçağımdış düşmedi,
düşürüldü" diyerek "seccat arz-
mekten" de geri kaldı. Nitekim
bu gazetecilerin "Peki yabancılara
birlikte operasyon üstünde sizin sa-
vaşı uçağımdış ne işi vardı?" sorusuna
Türkmen tam bir piskinlikle yanı-
tı bıraktı. Bir başka soruyu yanı-
tlarken de, Irak Kürdistanı üstünde
ki saldırıları, Bağdat rejimi ile
uyum içerisinde sürdürüldüğünü yi-
nelemekten geri kalmadı.

Bölgeleri ele geçiren Kürtleri Başbakanı Sosyalist P.Mourouas'un cunta gidene çek Türkiye ile kültürel ilişkileri askıya alması gibi davranışlarını yaygınlaşması olasılığı artabilir.

Ne var ki Türkleri faşist yönetimin Avrupa'daki tüm kollarını yitirdiğini sanmak da yanlış olur. Gerici Reagan yönetimi cunta desteklemeye devam ettiği sürece ABD'ye yakın Avrupalı muhafazakar ögel arasında Türkiye'deki yönetim lehine baka harcama eğilimi var olma-
ya devam edecektir. Bu nedenle içine girdiğimiz dönemde Avrupa ka-
muoyuna Türkiye konusunda aydınlatarak bu gibi ögelilerin manevralarını önlemek, Ar-
vupa'daki Türkiye'li ilerici ve demokratik güçlerin önünde duran son derece önemli bir görev olmaktadır.

N. Tümer'in yasa önerisi Anayasa'ya aykırı bulunmuştu

SODEP ve Doğruyol'un yerel seçimlere katılmalarına Cunta karar verecek

● Cuntanın 5 üyesinden biri olan Ora-
minal Nejat Tümer tarafından verilen
önerge Danışma Meclisi'nce Anaya-
sa'ya aykırı bulundu. Bu durumda
cuntacı amiral Tümer, kendi anayasa-
sına bile ters düşmüş oldu

Cuntanın 5 üyesinden biri ve Deniz
Kuvvetleri Komutanı Nejat Tümer'in
bundan bir süre önce Danışma Meclisi-
ne verdiği 1984 yılı başında yapılacak
olan yerel seçimlere SODEP ve Doğru
Yol partilerinin katılmasını yasaklayan
yasa önerisini, Milli Güvenlik Komitesi
adını taşıyan cunta karara bağlayacak.

Binlerce kişi hakkında "Anayasa'yı ih-
lal" suçlamasıyla ölüm cezası istenirken
ve 20'yi aşkın kişi de aynı suçlamayla
idam edilmişken Oraminal Nejat Tü-
mer'in cunta adına yaptığı yasa önerisi,
hatırlanacağı gibi, geçtiğimiz 29 Eylül
günü Danışma Meclisi Anayasa Komis-

yonu tarafından "Anayasa'ya aykırı" bu-
lunarak reddedilmiştir.

Anayasa Komisyonu'nun, "Anayasa-
nın öngördüğü çok partili demokratik sis-
temle ve milli iradenin mutlak üstünlüğü-
le bağdaşmadığı" gerekçesiyle reddettiği
yasa önerisi, Danışma Meclisi'nin görev
süresi 15 Ekim'de bittiği için, Milli Gü-
venlik Komitesi tarafından karara bağla-
nacak.

Yurt içinde ve yurt dışında giderek bü-
yüyen tepkiler karşısında cuntanın ne
oranda gerileyeceği, MGK üyesi Nejat
Tümer'in "yasa tasarı" karara bağlanı-
rken görülecek. Cunta, kendi yaptığı Ana-
ya'nın açıkça ihlali anlamına gelen bu
yasayı da kabul edecek mi, yoksa baskı-
ları karşısında kendi içinden biri olan Tü-
mer'in "Anayasa'ya aykırı istemlerde bu-
lunan" bir cunta üyesi durumunda dü-
şmesini mi göze alacak?

vardır. Başarda, dünya kamuoyunun en etkili kesimleri, başta Avrupa Parlamentosu, çeşitli sendikalar ve diğer kuruluşlar vs. olmak üzere cunta rejimine açık karşı tavır almış. 6 Kasım seçimlerini anti-demokratik olarak nitelendirtiler. İçerde yığınlar bu gerçeğin farkındadır. Kusaca içerdeki ve dışardaki başka ustaca birleştirile-
bildiğinde, cuntayı köklüce sarsılabilecek bir ortam doğacaktır.

KİTELELERİN görünürdeki siyasal ilgisizliği aslında, ebelik edilebilirse, bir siyasal protestoya gebe-
dir. Bugün için faşizmi protestonun pasif bir biçimi halinde olan siyasal ilgisizlik, faşizmi yıkmanın aktif sava-
sını haline her an dönüştürülebilir, dönüştürülebilir. Önümüzdeki il-
kadam 6 Kasım'dır. İster yurdumuzda, ister yurt dışında olalım, tanıdık-
mız, bildiğimiz, ulaşabildiğimiz herkese, 6 Kasım konusunda şunları
söyleyemizin olana-
klarını bulabiliriz: "Sandık başına git, mühür çyları iptal ettirecek biçimde her üç partiye birden bas. Oy hırsızlarına oyunu kaptırma. Seçim hücresinde yanına birini dikmeyecektir. Sandık başlarında asker de subay da olsa korkma. Kapalı zarf açamayacaklardır. Tehditlere aldırma, usulsüzlük gördüğün yerde di-
ren. Tek başına kalma; diğer seçmenleri de yanına almaya çalış. Ve sandık başında olup biten tüm usulsüzlükleri, tüm engellemeleri, tüm baskıları, bir yolu bul, önce yakın çevrene, sonra mutlaka dışarıya ilet."

İŞTE tam bu noktada, yurt dışında yaşamak zorunda kalan bizlere, yurt dışındaki milyonları aşan Türkiye'li-
lere, onların en bilinci kesimlerine büyük iş düşmektedir. Türkiye'ye haber iletme, Türkiye'den haber alma olana-
klarına sahibiz. Bütün bunları, yapamasa gerekeni Türkiye'deki yakınlarımızı iletebilir, onların 6 Kasım izlenimlerini bize aktarmalarını sağlayabiliriz. Sorun cunta-
ya savağımdış, faşizmle savağımdış bir savaşım biçimini kökümsemek, hiç bir-
yle de yetinmemektir. Sorun 6 Kasım'ın faşizmi kurumsallaştırmak, me-
surlaştırmak ve yerleştirmek olan esas görevini iyi kavramak, "ne de olsa demokrasi gelecek, bari askerler gider" yanılgısına bir an bile kapılmamak, 6 Kasım'da cunta alternatiflerinden birini seçmenin cunta-
yı seçmek demek olduğuna iyice kavramaktır. O zaman, fa-
şizmin gerçeğe yavaş ve hassas olduğu 6 Kasım öncesindeki üç altın değerindeki günleri çok iyi değerlendirmek gerektiği açıkça ortaya çıkmaktadır.

Ağca yalan söylemiş! Peki kim söyletmiş?

Geçen sayımızda kısaca duyurduğumuz, Mehmet Ali Ağca hakkında "mah-
kemeyi yanlışlık ifade vermek" suçundan dava açıldığı haberi daha sonraki günleri-
leri sürüyorlar.

İtalyan başında geniş olarak yer alan ve bir kısmı daha sonra savcı Martella tarafından da açıklanan bu gelişmeler, aylarca sürdürülen emperyalist propa-
ganda saldırısının "irtisatsızsız iftisi" na-
lamına geliyor. Ancak Ağca'nın "yalan-
lama" sayfalar ayıran gazeteler, dakika-
lar boyunca televizyonları son gelişmeleri
birkaç satır ya da satırı ile geçiriyorlar.
Bu arada Ağca'nın bir "psikopat" bi-
dığını yönünde yeni bir yorum tezgahlan-

yor. Böylece Ağca'nın faşist bir terörist
ve CIA-İtalyan gizli servislerinin elinde
bir ajan ve kiralık katil olduğu gerçeğinin de örtbas edilecek çabaları sürüyor.

Ağca dünya kamuoyuna şimdi de "ne yaptığını bilmeyen, şehrete ulaşmak ate-
şle karavlan zavalı bir deli" olarak su-
zulmak isteniyor. Türk gazeteleri ve
özellikle Abdi İpekçi'nin kanının hesabını
sormakla yükümlü olması gereken
Milliyet bu yeni olaya göre-
v� aldılar. Milliyet, Ağca'nın İtalyan doktora il-
erşaf-şaf röportajları yayınlayarak onun "sadece bir deli, bir psikopat" ol-
duğuna katılmama-
peşinde.

Emperyalist yalan, karalama ve anti-
komünist propaganda saldırsı böylece
bir kez daha onun tezgahlarındaki elinde
"patlarken" halen tutuklu bulunan Mussi
Serdar Çelebi'nin, İtalyanlar, Trieste ve
Milano'da tutuklu Türk mafya babaları-
ndan kimilerinin ifadeleri ve kaçırılan
İtalyan çuk Ördali olayının sorumluluğuna
"Türk faşistlerinin" resmen isten-
miş olmaları, propaganda silâhını testine
ceviriyor. Bir başka deyimle başta CIA,
tüm emperyalist gizli servisler şimdi Abdi
İpekçi'den Papa'ya kadar uzanan cına-
yet ve suikast zincirinin kanlı izini örtbas
etme telaşına düştüler.

F-16 Projesi'nin altında yatan pazarlığın ipliği pazara çıkmaya başladı

Türkiye'yi ABD'nin sıçrama tahtası yapacak 'yeni model'in ilk adımları

F-16 projesi olarak anılan, ancak uçak yapımından çok daha geniş kapsamlı olan, Türkiye'nin "kalkınma" ve "sanayileşme" modelinden doğmuş politika/insan kadar "kültür" değişiklikleri engöven ve Türkiye'yi her anlamda ABD'nin "sacrama tahtası" yapacak olan anlaşmanın 8 Eylül tarihinde Türk ve ABD hükümetlerince imzalanmasından sonra, "yeni model" ile ilgili olarak ilk adımlar atılmaya başlandı. 3 Ekim tarihinde, 16 ABD tekelinin 22 temsilcisiyle birlikte "model" in Bakanlıkça ve öncüsü olan OPIC'in Başkanı Craig Nalen ve ABD Taram Bakanı Yardımcısı Richard Lyng Türkiye'ye gel-
400 proje üzerinde görüşmeler yapılarak belli projeler konusunda anlaşmaya vardı-
nı, Türkiye'nin "kalkınma" ve "sanayileşme" modelinden doğmuş politika/insan kadar "kültür" değişiklikleri engöven ve Türkiye'yi her anlamda ABD'nin "sacrama tahtası" yapacak olan anlaşmanın 8 Eylül tarihinde Türk ve ABD hükümetlerince imzalanmasından sonra, "yeni model" ile ilgili olarak ilk adımlar atılmaya başlandı. 3 Ekim tarihinde, 16 ABD tekelinin 22 temsilcisiyle birlikte "model" in Bakanlıkça ve öncüsü olan OPIC'in Başkanı Craig Nalen ve ABD Taram Bakanı Yardımcısı Richard Lyng Türkiye'ye gel-

ABD'li işadamlarıyla birlikte Türkiye'ye gelen Tarm Bakanı Yardımcısı Lyng, konuyla ilgili olarak ABD Başkanı Ronald Reagan'ın Kenan Evren'e yazdığı bir mektubu da beraberinde getirdi. Reagan Evren'e yazdığı bu mektupta, "ABD'nin Türkiye'de ortak yatırımlar konusunda neyin ciddi olduğu" belirtiyordu. ortak yatırımlar konusunda bir açıklama yapan ABD Tarm Bakanı Yardımcısı Lyng, "Türkiye'nin ABD'li yatırımcılar için çok çekici bir ülke haline geldiğini" söyleyerek, Türkiye'ye ilginin artmasının nedenlerini şu noktalarda topladı:

● Türkiye Ortadoğu, Afrika, Doğu Avrupa ve Avrupa pazarlarına yakın bir ülkedir. Tarımda kendi kendine yeterli üretilen sayılı ürünlerinden birisi olan Türkiye, yine de, yüksek tarım potansiyelinin çok azını kullanabilmektedir. Tarım sektöründe ve tarıma dayalı sanayi kollarına yapılacak ortak yatırımlarla ve-

YERLİ TEKELLER

ABD TEKELLERİ

DEVLET SEKTÖRÜ

ORDU ÜST YÖNETİMİ

General Dynamics
ITT
Besicline Food
Cargill
Upjohn
Continental Grain
Uretek
Foreign Exchange Management
Pheno Oil Mill Machinery
Land O'Lakes
Alamed
Lachlan International Holding Company
Depont
Saphire-Selam and Kihella
Siemens
PTT
Etilbank
OTAK
Ordu Vakfieri
ASELSAN
Koc Holding
Sabanci Holding
Çelik Tekne
Profit Holding
Sizer Grubu
Profiz Holding
Sözel Türkmen-Fazıl Akkaya Grubu
Anadolu Holding
Yasar Holding
Bakiri Ziraat International
Selen

rimlilik ve üretim artırılacak, bu sektörlerde üretilecek malların önemli bir bölümünü yakın pazarlara satılacaktır.

● Richard Lyng, "bu özellikleri taşıyan Türkiye'nin çok çekici bir ülke olduğunu" vurgulayarak bu durumu, "gerek Amerika'da işadamları ve gerekse Türkiye'de ortaklık kuracakları meslektaşları için çok kalı edebilecek iş olanakları yaratacağını" belirtti.

● Richard Lyng'e göre, Türkiye'de "politik istikrar"ın sağlanmış olması ve AET ülkeleriyle ABD arasında Ortadoğu pazarı konusunda giderek kızışan rekabet de ilgiyi artıran nedenler arasındadır.

● ABD Tarım Bakanı Yardımcısı Lyng ABD sermayesinin Türkiye'ye ilgisinin artmasına bir başka neden olarak da, yabancı sermaye ile ilgili yasaların değiştirilmiş olmasını gösteriyor.

Bilindiği gibi, Cunta bundan bir süre önce, KIT'leri düzenleyen yasa ve Yabancı Sermaye Yasası gibi bazı temel ya-

salıları değiştirdi. KİT'leri düzenleyen yasanın değiştirilmesiyle, bu kuruluşlar özel sermaye ve devlet ortaklığı biçimine getirilebiliyor. Yabancı Sermaye Yasası da değiştirilerek, başta tarım olmak üzere ekonominin bütün sektörlerine yabancı sermayenin girmesine izin verildi ve ayrıca tekellerin kâr transferlerine konan sınırlamalar kaldırıldı.

Somut projeler üzerinde görüşmek ve anlaşmalar yapmak üzere gelen 16 ABD temsilcinin 22 temsilcisi adına konuşan OPIC'in Türkiye Koordinatörü Richard Post, 125 Türk firmasıyla birlikte 400 ortak projenin incelendiğini ve "ABD'li şirketlerin Türkiye'ye bu projelerden bir bölümüyle anlaşmalar yapmaya geldiğini" belirtti ve gelen şirketler hakkında şu bilgileri verdi:

● Gelen teellerin başında ABD'nin ünlü silah tekeli General Dynamics yer alıyor. General Dynamics, F-16'ların or-

tak yapımının yanı sıra, Türkiye'de bazı savaş araç gereçleri, elektronik, tarım ve tarıma dayalı sanayi kollarında da ortak yatırımlar yapacak.

● Türkiye'de tarım ve tarıma dayalı sanayi kollarında ortak yatırım yapacak olan ve bu amaçla Türkiye'ye gelen ABD tekellerinin isimleri şunlar: Upjohn, Beatrice Food, Cargill, Continental Grain, Foreign Exchange Management, Usateg ve Land O'Lakes.

● Tarıma dayalı sanayilerin yanında, Türkiye'de ekonominin pekçok dalında ortak yatırım yapacak diğer ABD tedarikçilerinin isimleri ise şunlar: Dupont, Atamed, French Oil Mill Machinery, Stemco, Lachlan International Holding Company, Seaphim-Salem and Khella ve Phelps Dodge.

Türkiye'ye gelen ABD tekelileri adına anlaşmaya varılan projeler konusunda bir açıklamaya yapan General Dynamics'in temsilcisi Richard Bowhay, "40 dolayındaki firma temsilcisiyle 50 proje üzerinde görüşme yaparak mutabakat anlaşmasına vardıklarını" söyledi ve "F-16 Anlaşması ABD Kongresi tarafından onaylanan onaylanmaz ortak yatırımlara başlanacak Kongre'nin üç hafta içinde anlaşmayı onaylayacağını sanıyorum" dedi. Şimdi den kesinlik kazanan ve açıklanan ortak yatırım projelerinden bazıları şunlar:

● General Dynamics, Oyak ve Ordu Vakıfları'yla (TUSAŞ-AEŞELAN) ortaklık biçiminde F-16 ve parçalarının yanı sıra, elektronik ve bazı araçları üretecek. Ayrıca General Dynamics Çelik Tekne firmasıyla ortak gemi yapımı, Süzer Şirketler Grubu'yla bir entegrasyon tesisi ve bir otel, Profil Holding'le de elektronik sanayi ile ilgili yatırım konu-

● Türkiye'de üretilen malları dış pazarlara satmak amacıyla Trading-Investment Company adlı çok ortaklı bir d

YORUM

Buz Dağı

Türkiye'de savaş uçağı sanayii kurma projesi gerçekten de tam bir buz dağı... Amerikan General Dynamics adlı silah tekelinin ürettiği F-16 savaş uçaklarının seçilmesi, buzdığın sadece suyun üstünde duran parçası. Suyun altında kalan parçanın büyüklüğü ve korkunçluğu, ABD tekellerinin temsilcilerinin akan akan Türkiye'ye gelmesiyle ortaya çıkmaya başladı.

ABD emperyalizmi Türkiye'yi yalnızca askeri bakımdan değil, ekonomik bakımdan da Ortadoğu ülkelerini hedefleyen bir sıçrama tahtası olarak kullanmayı amaçlıyor.

Ama iş, bununla sınırlı da kalmıyor. ABD tekeli sermayesinin silah, madencilik ve tarım alanlarını da yapmaya hazırlandığı yatırımlar, aynı zamanda, bu alanlarda ABD sermayesine sıkı sıkıya bağlı yeni yeni tekeller yaratacak ve mevcut tekellerin bu alanlara da girmasını sağlayacaktır.

Bunun Türkiye halkı için yarattığı tehlike nedir?

Bir devlet işletmesi olan PTT-AR
LA'nın yeni ortakları, Bakırköy Zar-
fçılarının emrinde. Amerikan Lan-
co O'akes adı tarım tekeline bağ-
ladığı anlaşma, yerli tekelilerin sö-
cüsü TÜSİAD'ın devlet bürokrasisi
konusundaki sözde "reform" is-
tekleri incelendiğinde ortaya çı-
kan gerçek şudur: Bir yanda ABD
tekelleri, öte yanda Koç ve Sabancı
ci gibi yerli tekeliler, Sezal Türkiye
Fevzi Akkaya grubu gibi birleşik
büyük burjuvalar, Bakırköy gibi büyük
tarım kapitalistleri yeni yeni orta-
yatımlarına girişiyorlar.

Ama aynı zamanda OYAK, Ord

İlk uygulama: PTT'ye ait bir işletme anonim şirkete dönüştürüldü

KIT'lerin tekelleşmeye devri başladı

6 Ekim 1983 tarihinde, Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nden (KIT) birisi olan ve PTT Genel Müdürlüğü bünyesinde yer alan PTT-AR-1A özel kuruluş, müliyeti ve yönetim açısından özel sektör kontrolüne devredildi. Böylece, Cumhuriyet tarihinde ilk kez bir devlet işletmesi yerli ve yabancı tekelilere devredilmiş oldu.

Haberleşme araç ve gereçleri elektronik sanayi malları türünde PTT-AR-1A özel sektörün egemenliğine devredilince, adı *Teletaş A.Ş.* olarak değiştirildi. Daha önce müliyetinin tamamı PTT'ye ve dolayısıyla devlete ait olan kuruluşta, yeni düzenleme ile PTT'nin payı yüzde 49'a indirildi. Özel sektöre ait olan yüzde 51'lik pay ise, yerli ortaklar için Türkiye'nin büyük sermaye gruplarından birisi olan ve özellikle yurt dışında inşaat sektöründe yatu-

ğu büyük yatırımlarla dikkati çeken *Sezai Türkiye-Fevzi Akkaya firmasıyla* bazı holdingler ve ordu üst yönetiminin kontrolünde olan *AŞELSAN ve Deniz Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı* arasında pay edildi. Ayrıca, ABD ile imzalanan F-16 uçak yapım projesi olarak anılan anlaşma gereğince, Teletaş A.Ş. ne yabancı ortak olarak, ABD'nin ünlü tekelî ITT katılacak.

Yeni düzenleme ile sermayesi 67 milyon liradan 1 milyar 700 milyon liraya yükseltilecek Teletaş A.Ş.'i her türlü elektronik iletişim malzemesinin yanı sıra, dijital elemanlar, kurampörör, radyo-telefon sistemi ve yılda 200 bin adet santral üretmesi öngörülmüş. Teletaş A.Ş.'nin ürettiği malların üçte ikisinin çoğu PTT ve ordu, yerli kalanlar ise piyasada satılacak.

● Türkiye'de özel sektör malları pas-
sivize satılacak amacıyla "Transfer-Inves-
tment Company" adlı çok ortaklı bir dış
ticaret şirketinin kurulması konusunda
anlaşmaya varıldı. Ancak, yerli ve ya-
abancı ortakların adı açıklanmadı.

● Kobalt karlı üretimi için, ABD
Phelps Dodge, Eitabk, Koç ve Gama Hol-
ding ortaklığında bir şirketin kurulması
kararlaştırıldı.

● Elektronik ve haberleşme araç ve ge-
reçleri üretimi için, ITT tekelî, PTT, Se-
zai Türkiye-Fevzi Akkaya Grubu ve bazı
holdingler, AŞELSAN ve Deniz Kuvet-
lerini Güçlendirme Vakfı ortaklığında or-
tak yatırım anlaşmasına vardılar.

● Soya, yem bitkileri, hayvancılık ve yağlı
tohumlar üretimi amacıyla Land O'
Lakes tekelîyle Bakırız Ziraat İşleme-
leri arasında ortaklık anlaşması imzalan-
dı.

● Bunların yanı sıra, ABD tekelîleri, ö-
zellikle İstanbul, İzmir ve Çukurova böl-
gesinde, Yaşar Holding, Anadolu Hol-
ding, Koç ve Sabancı Holding gibi önde
gelen büyük firmalarla ortak yatırımlar
konusunda 50-60 proje üzerinde anlaş-
maya vardılar. Ancak, anlaşmaların proje
düzeyinde açıklanması, gazetimiz baskı-
ya girerken henüz yapılmamıştı.

tarım kapitalisti yerli yarı yabancı
tarım kapitalisti gıyır.

Arma aynı zamanda OYAK, Ordu
Vakıfları ve AŞELSAN gibi kuruluş-
lar da bu ortaklıklarda pay sahibi
oluyorlar. Devlet sektörünü oluşturan
KIT'ler özel sektöre açılıyor ve yerli-yabancı tekeliler bu sektöre
de dalyorlar. Böylece dışa ba-
ğımlı yerli tekeliler, işbirlikçi büyük
burjuvalar, büyük toprak sahipleri
ordunun tepesini tutmuş bir avuç
genel ve devlet bürokrasisinin
tepesi, yabancı sermayenin Türkiye'deki yerli temsilcileri, kaçakör-
vurguncu sermaye sahipleri ABD
emperyalizminin himayesi altında
daha da içiçe geçiyorlar.

Bugünkü faşist diktatörlüğün sınırsal dayanağını oluşturan bu küçük azınlık, ekonominin bütün alanlarını ABD tekelilerine açmasıyla şimdi birbirleriyle daha da kenetleneciler, daha da güçlenecekler ve Türkiye üzerindeki politik ve ekonomik egemenliklerini daha da artıracaklardır.

TUSİAD tüm KIT'lerin meydanı özel sektöre terketmesini istedi

Türk Sanayisi ve İşadamları Derneği TUSİAD'ın yayınladığı *"Kamu Bürokrasisi"* adlı raporda "özel kesim istediği her işten devlet derhal çekilsin" denilenler, kırlı KIT'lerin özel sektöre devredilmesi istendi. TUSİAD'ın 6 Ekim tarihinde açıklanan raporunda, devletin hastahane, telefon, televizyon, kentiği ulaşım ve enerji hizmetleri dahil pek çok alandan çekilmesi istenerek, bunun "özel yashılara büyük iş ve istihdam olanağı sağlayacak" iteriştirildi. Raporda ayrıca, "bürokratik engellerin kaldırılması" ve "bürokrasi reformunun hemen yapılmasını gerektirdiği" vurgulanarak, yüksek bürokrat kadrolara güvence sağlanacak olan yasal düzenlemelerin yapılması istendi.

"Türk bürokrasisi 1980 yılında da uygulanamayan baskıyan politikaların beklemlerini üzerinde uyum gösterdi" denilenler, raporda 12 Eylül'ün üst bürokratlara önde düzülmekte. Ayrıca raporda, bürokratik engellerin kaldırılması işiyle ilgili olarak, *"kamu hizmetleri vatandaşın aygıtına götürebilmeli"* denilmekle ve ancak, bu önerinin açıklama bölümünde TUSİAD'ın getirdiği "vatandaş" kavramının işadamlarıyla sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.

"İşadamı" Murtaza Çelikel de mi komünist oldu?

İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı Vekili Murtaza Çelikel, Türkiye'de incelemelerde bulunan 15 ABD tekelinin öncelikle tarım alanında yatırım yapacaklarını açıklamaları üzerine, bunun Türkiye'ye ve köylüye ne malolacağını şu sözlerle açıkladı:

"Tarım yabancı sermayeye açarsak toprak ağalarını arız. Türk köylüsünün gelecekle uğraşsın, yabancı şirketlerin Türk topraklarında devlet burjuvaları tekelilere terk etmesinin salıncakları, getireceği yaradılar daha vahimdir. Yıllardır tarıma ve toprak reformunu her yönünden bekleyen topraksız köylünün marşına bu defa kendinlik toprak tasfiye edecek yerli ve yabancı tekelilerin ekonomik güçbirliği çıkarılmaktadır. Yabancı sermayenin mihmandarları ve holdingleri bile bu işbirliğinin neticelerinin ne belalar doğuracağını uzun uzun tartımlardır."

OPIC NEDİR?

Türkçe "Denizası ÖZ Yatırımlar Kuruluşu" demek olan OPIC (Overseas Private Investment Cooperation), ABD tekelinin yerli kalmış ülkelere yatırımlarını düzenleme, onlara her anlamda öncülük eden bir devlet kuruluşudur.

OPIC'in ABD tekelini adına yerli kalmış ülkelere yatırım kararı vermesinde belirleyici faktör, "politik istikrar" konusudur. Bu nedenle OPIC, yatırım kararından önce, ABD tekelinin yatırım yapmayı düşündüğü her ülke için "politik risk" araştırması yaptırıyor. Araştırma yapılan ülke için, "politik istikrar"ın varlığı ve uzun süre korunacağı sonucuna varılsa, ancak o zaman yatırım kararı alınıyor. Ve OPIC, bütün bu araştırmaların sonra, ABD tekelinin yatırımlarını, sözkonusu ülkelere politik ve diğer risklere karşı sigorta ediyor.

Nitekim OPIC, "Amerikan Frost and Sullivan Şirketi"ne Türkiye hakkında bir "siyasal risk" araştırması yaptırdı. Araştırmamız sonuçları, "18 ayık" ve "beş yıllık" raporlar halinde geçtiğinde Nisan ayında yayınlanmıştı. Araştırmamız sonucunda, Türkiye "politik istikrar"ın sağlandığı ve bu "istikrar"ın uzun süre korunacağı bir ülke olarak değerlendirilerek, "seçimlerden sonraki beş yıllık dönemde Türkiye'yi açıcı yönetime kurduracağı" sağ bir partinin yeneceği" diye getirilmiş ve üstü örtülü olarak askeri diktatörlüğün sürdüreceği belirtilmişti.

OPIC, ayrıca yerli kalmış ülkelere yatırım yapan ABD tekelilerine şu yardımıları sunuyor:

● Yatırımlık tekelilere sözkonusu ülkeler ekonomilerinin potansiyeli, en kırlı sektörler, dış pazar olanakları ve benzeri konularda ayrıntılı bilgiler veriyor.

● Yatırım yapılması düşünülen ülkelerin işadamları ile ABD'li tekelileri yüz yüze getirmek, bu amaçla toplantılar düzenlemek ve ortak yatırımların planlamak.

● Yatırımlarını bir bölümlünü, borç vererek ya da borç bularak karşılamak.

● Yatırımları düzenleyen projelerin kırlılık raporları için gerekli parayı kendi kaynaklarıyla karşılamak.

İsmet Bakır, Bakırız Ziraat İşletmeleri Bk.

Tarım alanında ilk anlaşma bir ABD tekelî ile imzalandı

Türkiye ile ABD arasında tanımlanmış daki ilk ortak yatırım anlaşması, ABD'nin en büyük tarım şirketlerinden Land O'Lakes ile büyük tarım kapitalisti Bakırız Ziraat İşletmeleri arasında imzalandı. Yapılan anlaşmaya göre, yeni kurulan şirket başta soya ve yem bitkileri olmak üzere, tarım ürünlerinde tohum neslinin iyileştirilmesi, hayvancılık ve yağlı tohumlar üretimi konusunda faaliyet göstercek.

Bakırız Ziraat İşletmeleri Başkanı İsmet Bakır'ın konuşma yaptığı toplantıda, "kamu hizmetleri vatandaşın aygıtına götürebilmeli" denilmekle ve ancak, bu önerinin açıklama bölümünde TUSİAD'ın getirdiği "vatandaş" kavramının işadamlarıyla sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.

Faşizmi kurumsallaştıran yasalar bir bir kesinişiyor

Cuntanın sekiz "ali kıran baş kesen"i halkın başına bela

Türkiye'yi 8 "Bölge Valiliği"ne ayıran kanun hükmündeki kararname Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Kararnameye göre, İstanbul, İzmir, Ankara, Konya, Kayseri, Adana, Diyarbakır ve Erzurum'da, her biri kendi çevresinde tam yetkili 8 bölge valiliği kuruluyor. Cuntanın kararnamesine göre, bölge valilikleri "Devletin, hükümetin ve bakanlıkların bölgedeki idari ve siyasi yürütme organı olarak" çalışacaklar.

Bölge valilerinin görev ve yetkileri arasında şunlar yer alıyor: "Dernek, sendika ve lokallerin açılmasına saatini belirlemek, gerektiğinde buraları kapatmak", "Bölgedeki özel ekonomik kuruluşlara sendikaların faaliyetlerini izlemek", "İl valileri hakkında rapor hazırlamak", "En çok dört gün süreyle sokaka çıkma yasağı koyabilmek", "Öğretim kurumları ve öğrenci yurtlarını bir hafta süreyle kapatılabilmek", "İşyerlerinin çalışır durumda bulunmasını sağlamak", "Bölgesindeki illerde bulunan kolleciler kuvvetlerini gerektiğinde sokaklara yönlere kaydırmak". Ayrıca bölge valileri bölgedeki tüm illerin valilerine emir ve talimat verebilecekler.

Bütün bu yetkilerin anlamı, cuntanın, Türkiye'de faşizmi kökleştirmeye ve onun üstyapısını kurmaya çalışırken, tümüyle kendi emrinde "küçük tannlar" yaratma çabası. Cuntacılar, il valilerine bile duydukları güvensizliği, tümünü kendilerine en yakın tam yetkili kişiler tarafından denetleterek ve il valilerinin yetkilerini adeta sifira indirerek ifade ediyorlar. İlk bakışta nerelere kadar varabileceği anlaşılmayayan Bölge Valilikleri kuruluşuya, Türkiye'nin tümü üzerinde, işçi hareketi parmağını kıpırdatamaz hale getiriliyor, işverenler çıkarılan bölge valiliklerinin güvencesi altına alınıyor, Kürt hareketi üzerinde tam denetleme amaçlanıyor. Bu yüzden bölge valilerine, bölgedeki her kişi ve kuruluş

çketen de, kişilerin ve kuruluşların kaderini dudakları arasında tutan "küçük tannlar" ve cuntanın tüm ipleri ellerinde toplama heveslerinin uygulayıcıları olacaklar.

1930'larda, tek parti döneminin en baskıcı ve en anti-demokratik yıllarında denemiş olan ama o zaman tüm Türkiye'yi kapsamayan bölge valiliği uygulamasının, o sıralarda, özellikle Doğu'da, Kürt bölgelerinde ne büyük baskı ve zulme yol açtığı bölge halkının halen hatırladığıdır. Bugün cuntanın önüne kamaya çalıştığı bölge valiliklerinin o dönemdekinin hiç de aşağı kalmayacağı, aksine kat kat daha baskıcı, kat kat daha "astığı astık, kestigi kestik" olacağı anlaşılıyor.

Dernekler Yasası

MGK, Danışma Meclisi'nin kabul ettiği Dernekler Yasası'nı da 5 Ekim günü kesiniştir. Resmi Gazete'de yayınlanan yasaya göre, öğretmenler, okul müdürleri ve diğer eğitim personeli, mülki idare amirleri ve polisler dernek kuramayacaklar. Bunların kurulumu olan herhangi bir derneğe, örneğin "Hayanırları Koruma Cemiyeti"ne dahil üye olabilmeleri için Bakanlar Kurulu'nun izni gerekecek. Ayrıca "siyasi ve ideolojik suçlardan" mahkum olanların, ortaokul ve lise

öğrencilerinin de dernek kurmaları yasaklanıyor.

Kapatılan bir derneğin yöneticilerine, siyasi partilerden ihraç edilen üyeleri ve bir siyasi partinin kapatılmasına neden olan üyeleri de 5 yıl süreyle dernek kurmak yasaklanıyor.

Toplantı ve Gösteri Yasası

MGK'nin 8 Ekim günü kesinececek Resmi Gazete'de yayınlanacağı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na göre, toplantı ve gösteri düzenlenebilmesi için 21 yaşını doldurmuş en az 7 kişiden oluşan Düzenleme Kurulu'nun açık kriterliklerini bildiren bir dilekçeye valilere ya da kaymakamlara en geç 72 saat içinde başvurulması gerekiyor.

Vali ve kaymakamlar, aynı gün ve saatte bir başka toplantı ya da gösteri olduğunda gerçekleştirilecek toplantıyı 30 gün süreyle erteleme hakkına sahip olacaklar. Ayrıca toplantı ya da gösteri sırasında olay çıkması "ithimalı" (I) görülürse, toplantı ve yürüyüşleri tümüyle yasaklanabileceği ya da iki ay süreyle ertelenebileceği. Toplantının ya da gösterinin yapılmasına izin verilmesi halinde ise, hükümet komisyoneri "gerekli görürse" toplantı ya da gösteriyi normal süresinden önce sona erdirebilecek.

AYDIN ENGİN

Tirmık

Şantajı kırmak

Şantaj, kişiyi seçeneksiz bırakır, onu hiç de istemediği davranışlara zorlamak olsa gerek. 6 Kasım'da yapılacak olan "Cunta usulü seçim"ler öncesinde halkımız bir dizi sinsi şantajlarla karşı karşıya.

Şantaj, önce üç partiye, sadece üç partiye başlıyor. 6 Kasım'da halkımızın karşısına hiç bir seçeneğe yok. Deyim yerindeyse seçimlerde oy kullanmak, Cunta partilerinden birini (herhangi birini) seçmek, "Acaba daracığında yağlı ipli mi idam edilecek, yoksa elektrikli iskemleyle oturup mu ölsem, yoksa gilyotinin altına başımı uzatıp kollemler gövdeni ayırtarak mı öteki dünyaya göçsem?" sorusuna yanıt vermekten farisiz.

Bu kaba şantaj, bir dizi daha ince şantajla besleniyor. Bir kaçını rasgele sayalım:

MDP, deniyor, Cunta'nın en has partisi. İçinde faşistlerin hirsızna, ufkı kısla duvarlarının ötesine taşmamış paşa eskilerinden, emperyalist çik serislerin maaslı-maasız ajanlarına kadar bir dizi pislik dolu. Oysa Halkçı Parti'ye de öyle değil. Evet, pek beceriksizler, evet kadroları filan çok ama doğrusu çok az da olsa demokrasiden yanalar. Nitekim Cunta'nın "Veto saldırmı"ndan en çok bu parti etkilendi... Öyleyse... Öyleyse "fıkıya göre tezek" deyip Halkçı Parti'ye omuz verile.

Bir başka şantaj örneği: Turgut Özal'ın, ANAP (Anavatan Partisi) ile ortaya çıkması deniyor, az da olsa Cunta'nın hesaplarını bozdu. Nitekim şimdi bu parti, MDP'yi pek çok yerde zorluyor. Cunta'nın hesaplarını bozulması iyidir. Öyleyse görece "sivil" kadrolara yer verene ve görece "sivilleşmeden" yana olan ANAP'ın tercih edilmesi hiç de yanlış olmaz.

Yukarıdaki çarpık değerlendirmeleri uzun uzadıya yanıtlamaya gerek görmüyorum. Şu saptamalar yeter-

Bu ne demektir?

Bu öncelikle 6 Kasım seçimlerinde her üç partiye de "seçemediğimiz" belirlemek. Bunu sandık başına giderek yapacağız. Sandık başına giderek ve üç partinin üçünün de üstüne damgayı basarak...

Ama bu şantajı kırma yönünde bir adımdır. Sadece tek bir adımdır. Önemli olan seçim öncesi, sırası ve sonrasında, ister istemez yoğunlaşacak siyasal tartışma ortamında, doğacak elverişli propaganda olanaklarını cümle, hünerle, devrimci yaratıcılık ve kurnazlıkla kullanmaktır. Cunta partilerinin maskesini indirmek, Cunta alaşağı edilemedikçe, faşizm defedilemedikçe halkımız için bir çıkış yolu olmadı. Olmayacağıni bikip usanmadın göstermek.

Batı Avrupa'da yaşanan binlerce ve binlerce Türkiyeli emekçi arasında 6 Kasım öncesi, sırası ve sonrasında yürütülecek siyasal çalışmanın odak noktası budur işte. O verme hakkı elinden alınmış, döviz yumurtlayan tavuk sürüsü gibi görülen binlerce ve binlerce Türkiyeli emekçiye anlatılmamış gereken budur. Şu yada bu biçimde, şu yada bu oranda Cunta'nın dayattığı seçenektenden birine yankın duyulabilirleri uyarmak, şantajı kırmadıkça çıkış yolu bulunamayacağını göstermek.

İlk bakışta yukarıdaki sözler "bilenin tektan", eskilerin deyişi ile "malumun ilâmı" gibi görülebilir. Bu yanlıdır. Batı Avrupa'daki milyonluk kitle içinde hâlâ Cunta'nın sunduğu (I) seçeneklerden birini yeğlemek eğilimi şayanlar hiç de az değil. Kulağımda kadar geliyor, Tramvayda, otobüste, kahvede duyuyorum. "Bu Turgut Paşa okkallı adam arkadaş! Bakasana herif paşalık etmiş, büyük elçilik emic" diye ahkâm kesilen var. Turgut Özalın

...kullanılıyor. Bu yüzden bölge valilerine, bölgeledeki her kişi ve kuruluş üzerinde, bugüne kadar hiç bir makamda olmayan her türlü yetki tanınıyor. Bu kişiler, kendilerine verilen yetkilerle, ger-

leri uzun uzadıya anlatılmaya gerek görmüyoruz. Şu saptamalar yeterlidir: 6 Kasım seçimlerinde üç parti arasında bir tercih yapmak zorunda değil halkımız. Böyle bir tercihe yönelmek, Cunta'nın düdüğü tuzağa düşmek, faşizmin sunduğu sahte seçeneklerden birini (hangiisi olursa olsun önemli değil) yeğlemektir. Bize bir santaj dayatılıyor. Seçimimizi bu santajın sınırları içinde yapmamız isteniyor. Bu durumda doğru tutum taktır: Santajı kırmak! Çözümü, Cunta'nın dayattığı seçeneklerin dışında aramak!.

İlk etmiş, büyük etmiş, diyorlar. Ahkâm kesenler hiç bir hak, hatta kendi istediği bir partiye o verme hakkı bile bırakmamış olan cuntanın kendi partilerinin birine zorla o verdirmeye görev ve hak sayması; öte yandan, veto yoluyla bunca kişinin aday olma, seçimlere katılma hakkını ve tüm işçi sınıfının, tüm demokrasi güçlerinin siyaset yapma hakkını yasaklarken, vatanşahı hak ve görevlerinden söz etmesi seçim öncesinin mizah havasına yeni bir katkı oldu. Evren'in konuşmasını izleyen günlerde, İşçileri Bakanlığı veya sıkıyönetim komutanlıklar kaynaklı bir dizi "seçim günü yasası" veya "tedbir" ise, seçimleri boykotu veya geçersiz o kullanmayı engellemeye, daha doğrusu bu konuda seçmenlere ülkünlü yatarmaya yöneliyor ve cuntanın korku içinde olduğunu ortaya koyuyor.

Alabildiğince ve alabildiğince...

Tarihe "hainler meclisi" diye geçecek Danışma Meclisi'nin iş bitti

● Danışma Meclisi, iki yıllık çalışması boyunca 33 idam kararını onayladı

Cuntanın "demokrasiye geçiyoruz" oyununun bir parçası olarak 29 Haziran 1981 günü kurulmasına karar verdiği ve 23 Ekim 1981 günü çalışmaya başlayan "Danışma Meclisi" adlı kukla meclisin görev süresi geçtiği 15 Ekim günü sona erdi.

İki yıllık çalışma süresi içindeki toplam 728 işgünü içinde 388 gün çalışarak cuntadan ve onun hükümetinden gelen yasa "tekliflerinden" 479'una oy veren Danışma Meclisi'nin kaldırıldığı yasalar arasında Anayasa, Siyasal Partiler ve Seçim Yasaları, basını "bir dakikada 100 yıl geriye götürün" Basın Yasası, Olağanüstü Hal, Demekler, Devlet Güvenlik Mahkemeleri, Sıkıyönetim, Yüksek Öğretim Kurumu ve Seferberlik ve Savaj Hal yasaları da yer alıyor. Danışma Meclisi bu arada gündeminde gelen 45 ölüm cezasından 33'ünü de onayladı.

40 üyesini doğrudan doğruya Milli Güvenlik Konseyi adını taşıyan cuntanın atadığı, 120 üyesinde de gene cuntanın valileri tarafından önerilen adaylar arasından seçtiği 160 kişilik Danışma Meclisi, ölümler, istisfalar ve 5 üyesinden de YÖK üyelerine atanmasıyla görevini 149 üyeyle tamamladı.

Kuklalar çıktı meydana, her üçü de birbirinden...

Türkiye'den gelen haberler, edinilen izlenimler, gazetelerden yansıyanlar, 19 milyon kadar seçmenin büyük çoğunluğunun sandık başına gitmeye, ceza ve baskılar nedeniyle sandığa gitmek zorunda kalsa bile cunta partilerine oy vermeye eğiliminde olduğunu gösteriyor. Ancak seçmen bu eğilimini hayata nasıl geçirebileceği konusunda katarsız. Ülkede yaratılan ağır hava, bu geçişin farkında olan cuntacıların her an tekrarlanan tehditleri, seçmenlerin bir bölümünü kendilerine kötünün iyisi görünün bir partiyeye mühür basmaya itebiliyor. Anavatan Partisi hesaplarını bunun üzerine kurarken, Halkçı Parti de, rezil olmayacak bir oy oranına kavuşabileme umudunu seçmenin MDP'ye olan nefretine ve alternatifsizliğine bağlıyor.

6 Kasım "seçim maskaralığı"na iki üç hafta kala, en güzel başlıklardan birini Milliyet Gazetesi'nin Türkiye başkaları attı: "Liderler mi danda..."

Gerçekten de cuntanın "siyasal lider", "parti lideri" diye ortaya sürdüğü kişiler iyice açığa çıktı. Öte yandan, gazetenin anlatmak istediği meydan toplantıları da partilerden hemen hiç birinin gözü yemiyor. Üç cunta partisinin seçmen toplantıları, büyük kentlerde kapalı salon veya basın toplantısı biçiminde geçecek. Bunun tek istisnası Anavatan Partisi. ANAP İstanbul dahil bir kaç ilde açık hava toplantısı yapmaya cesaretlendi. Ama cuntanın has partisi MDP'nin açık hava toplantıları programında İstanbul ve Ankara yok. Yoluna "ayıp olmasın" diye devam ettiği her halinden belli olan Halkçı Parti de, bu tür işlere giriyormuş. Cunta partileri, açık hava toplantıları için, en azından televizyon seyircisinin gözünü boyayabilecek bir kalabalığın silah zorunlu, yerel otoriteler zorunlu, köylerden kamyonlarla toplanabileceği bölgeleri seçiyorlar.

6 Kasım öncesinde Türkiye'ye egemen olan siyasal havanın temel özellikleri ilkel ve sevyesizlik. Seçim öncesinin en büyük tartışmalarından biri

"köprülerin, barajların nasıl satılacağı". Yıllar öncesinin büyük dolandırıcısı Sülün Osman'ın bile "Köprüleri bana sormadan satamazlar, bu iş ben bilirim, ama bu Özal'da iş var. Köprüleri satmak işi fikir" diye katıldığı bu tartışmada taraflar birbirlerini ehaletten namussuzluğa kadar her türlü sultana donatıyorlar. Bir süre önce, eski politikacıların sevisiz tartışmalar yapmakla suçlanmış olan cunta başı ise bu "çok seviyeli" tartışmaları sessize itiyor.

Partilerin seçim propagandalarında kullanacakları sloganlar ve seçim propagandası yöntemleri de 6 Kasım seçim maskaralığının bir başka özelliği. Amerikanvari kampanyalara özenen Özal'ın "Arım, Balm, Petegim" şarkısının teklif haklarını alması ve bu şarkıyı "Ölsem de Özal'ı seveceğim" biçiminde söyletmeye başlaması, MDP'nin Kibarîye ile olan yakın ilişkileri, MDP Başkanı'nın yeni bir devir başlatıldığını açıklamasından sonra bu yeni devrin seçmen propagandası sırasında kızı bulamayıp sandalye üzerine çıkarak konuşma devri, yani kendi deyimleriyle "sandalyeli politika devri" olduğunu anlaşılmaması, liderlerin birbirlerini kızdırmak için horoz kestirip (MDP'nin amblemi) hal yemeleri (an ANAP'ın amblemi) bunlara sadece bir kaç örnek. Böyle bir siyasal ilkel ve sevisizliği bir yanyıla da hiç saygı duymadıkları ve güvenmedikleri Türkiye halkının ancak böyle şeylerden anlayacağı ve arada sıkıyönetim bu soytarlıklarla giderileceği inancına dayanıyor.

...ve Evren tehdit ediyor

6 Kasım'ı bir kaç hafta kala, durumun hiç de kolay olmadığını, 6 Kasım oyununun çok kolay oynanamayacağını, yurt dışından ve içinden tepki ve muhalefetin büyüdüğünü açıkça gören cunta ve çevresi, cunta başı Evren'in ağzından sürekli tehditler dille getirmekten geri kalmıyor. Evren, Mylla konuşmasında "seçimlere katılmama veya geçersiz o verme yolunda tahrirlere kapılmamaması, binla-

ryn "komünist oyunu" olduğunu, bu tahrirlere kapılacak olanların vatanşahı haklarını kullanmaması olacağını" söylüyor. Vatanşahı hiç bir hak, hatta kendi istediği bir partiye o verme hakkı bile bırakmamış olan cuntanın kendi partilerinin birine zorla o verdirmeye görev ve hak sayması; öte yandan, veto yoluyla bunca kişinin aday olma, seçimlere katılma hakkını ve tüm işçi sınıfının, tüm demokrasi güçlerinin siyaset yapma hakkını yasaklarken, vatanşahı hak ve görevlerinden söz etmesi seçim öncesinin mizah havasına yeni bir katkı oldu. Evren'in konuşmasını izleyen günlerde, İşçileri Bakanlığı veya sıkıyönetim komutanlıklar kaynaklı bir dizi "seçim günü yasası" veya "tedbir" ise, seçimleri boykotu veya geçersiz o kullanmayı engellemeye, daha doğrusu bu konuda seçmenlere ülkünlü yatarmaya yöneliyor ve cuntanın korku içinde olduğunu ortaya koyuyor.

6 Kasım öncesinde, cunta karşısındaki burjuva muhalefet ilk bakışta beklenilebileceği kadar aktif görünmüyordu. Ancak Doğru Yol Partisi bir kaç kez vurgulu biçimde "Kenli dışında hiç bir partiye verilecek oy olmadığın" açıkladı. SODEP, bir yandan örgütlenme çalışmalarını sürdürürken bir yandan da her üç partiye de karşı olduğunu, hiç birinin halkın sorunlarına çözüm getiremeyeceğini vurguluyordu. Çeşitli pazarlıklar sonucunda, özellikle de Avrupa'nın bastırmasıyla serbest bırakılan AP ve CHP leri gelenleri buluşturun, görünüyorlar. Ancak Türkiye'den gelen haberler, bunların, Doğru Yol ve SODEP tabanına, özünde seçimleri boykot anlamına gelebilecek bir tutum önderlikleri yolunda. Burjuva muhalefetinin bir bölümü, örneğin Terüclan Gazetesi'nde simgelebilecek bir grup "MDP olmasın da ne olursa olsun" tutumuyla Anavatan Partisi'nde "ehven-i şer" arayan bir görünüm içinde.

Yalnız Heilbronn bölgesinde 625 bin saat fazla mesai yapıyor

600 bin saatlik fazla mesai 700 işsize işyeri demek

● DGB sendikalarının işsizliğe karşı önerdikleri kısa erimli önlemler paketinin önemli noktalarından biri de fazla mesailere son verilmesi ve ortaya çıkan boşluğun işsizlere istihdam yaratmak yönünde kullanılması. Ancak bu öneriye Alman İşverenler Genel Birliği şiddetle karşı çıkıyor

Heilbronn-Neckarsulm IG-Metall Sendikası İkinci Başkanı Werner Kuppel geçtiğimiz günlerde basına bir açıklamaya yaparak 35 saatlik çalışma haftası uygulamasının kaç işsize işyeri sağlayacağını açıkladı.

Bilindiği gibi patronlar, sendikaların en güncel istemi olan 35 saatlik çalışma haftası uygulamasının işsizliği azaltmaya çalıştığını iddia ediyorlar. Buna karşın Kuppel'in ortaya koyduğu basit hesap bunun tam tersini kanıtlıyor. Şöyle ki:

Heilbronn-Neckarsulm'daki metal sanayiinin hepsinde de değil- kimi işletmelerinde örneğin 6 ay içerisinde 600 bin iş saati fazla mesai yapılmış. Kuppel bu rakamdan ve bölgede 8 bin 870 olan işsiz sayısından hareket ediyor ve şu sonuca varıyor:

35 saatlik çalışma haftası uygulandığı takdirde 600 bin fazla mesai saati yaklaşık olarak bölgedeki 700 işsize işyeri sağlayacaktır.

Bu hesap, fazla mesai saatleri azaltıldığı ve haftalık çalışma 35 saate indirildi takdirde Federal Almanya'da bugün 2,2 milyon olan işsiz sayısının önemli ölçüde azalacağını kanıtlıyor.

Kuppel, bdsına yataştıraraklaamada ayrıca, işçilerin istemediği fazla mesaiye zorlanmalarının altında işten atılma korkusunun yattığını belirtti. Nitekim sadece söz konusu bölgede son bir yıl içerisinde işsiz sayısı bin dolayında arttı.

1983'ÜN İLK ALTI AYINDA HEILBRONN, NECKARSULM BÖLGESİNDE FAZLA MESAI YAPILAN İŞLETMELERİN DÖKÜMÜ:

AUDI-NSU 430 bin, KK Automatic Kraemer 18 bin 500, Karl Schmidt 57 bin 300, KW-Weinsberg 5 bin, Kaco Bach 23 bin 100, Friz 8 bin 690, Fibro 5 bin 300, Flat Automobil AG 10 bin 100, Neumeister 4 bin 250, Weber 5 bin, Bautel 14 bin 900, Drögmüller 14 bin, Drauz 8 bin 400, Wicheather Silah Endüstrisi 4 bin 700, Bielel 2 bin 200, Breitschwerdt (Bilgi vermedi), Telefunken 7 bin 700, Schmalbach-Lubeca 20 bin, Becker 1000, Bachert 2 bin, System Kontakt 1000. Toplam: 628 bin 140 iş saati fazla mesai.

26 Ekim'de oynanacak Türkiye-Federal Almanya futbol maçı öncesinde gerginlik var

Neo-naziler milli maç sırasında teröre hazırlanıyor

Federal Almanya'da "futbolseverler klüpleri" içinde yuvalanan neo-nazi grupların aylar öncesinden başlatmış kampanya son günlerde iyice şiddetlendi. Özellikle Kaiserslautern, Dortmund, Frankfurt, Hanau, Hamburg, Kiel, Lübeck kentlerinden Batı Berlin'e milli maç dolayısıyla 2 bin kadar faşist militan gelmesi öngörüleniyor. Batı Berlin polislinin alacağı önlemlerin etkili olup olmayacağı konusunda belirgin bir endişe var. Ancak ilerici güçler de alanı faşistlere bırakmamaya kararlı.

Tırmandırılan yabancı düşmanlığın dan cesaret alan neo-faşistler, 26 Ekim'de yapılacak Türkiye-Almanya futbol karşılaşması için saldırı planlarını sürdürüyorlar. Federal Almanya'dan futbol klübü "tarafatları" örgütlerinde yuvalanmış 2 bin faşistın maça geleceği bildiriliyor.

Bu arada Federal Alman Milli Takım futbolcusu Lothar Matthäus'tun futbolseverleri stadıyundaki yabancı düşmanlığına karşı çıkmaya çağırarak "Futbola evet-Nazi terörüne hayır!" dedi. Alman Futbol Federasyonu ve Berlin Sporcular Birliği'nin 14 Ekim günü yapılacak basın toplantısında konuşan teknik direktör

Derwall ise, ırkçılardan tutumunu şiddetle yedi. İki örgüt temsilcileri de, maçın normal bir futbol karşılaşması şeklinde geçmesini dilediler.

Neo-faşistler, yabancılara karşı bu maça ilgili provokasyonlarını bir kaç ay önce Kaiserslautern'de dağıttıkları bir bildiriyi başlattılar. Bu bildiride "tüm Alman halkına, yabancılara ülkeden kovma" çağrısı yapıldı. Daha sonra Kuzey Ren Westfalya ve Batı Berlin'deki "Nationale Aktivisten" adlı gerici örgüt üyeleri, Türk yandaşlarıyla birlikte "Kreuzberg yananak" ve "Kreuzberg'deki sol Türk yuvalarını ortadan kaldıracakız" tehdidini içeren bildiriler yayınladılar. "Nationale Aktivisten" ayrıca bir mektupla üyelerini maçtan bir gün önce yapıla-

cak ve "kamuya açık olmayan" bir toplantıya çağırıyor.

Dortmund'daki Borussia adlı futbol klübü ile Batı Berlin'de Hertha klübünün taraftarları ve kendilerine nazilerin Yahudileri öldürmek için kullandıkları gazın adını veren "Zyklon-B" örgütü üyeleri, uzun süredir yabancılara saldırı eylemlerini sürdürüyorlar. Futbol karşılaşmalarının sırasında Nazi marşları söyleyip "Heil Hitler" diye bağırarak sonra yabancılara dövüyorlar, yabancılardan dernek ve dükkanlarını yakıp yakıyorlar. Faşist partı NPD'nin toplantılarında da "muhafazkâh" görevini üstleniyorlar.

26 Ekim'de yapılacak karşılaşma konusunda Berlin Senatosu yeterli önem alınındığı, hiç bir olaya meydan verilmeyeceğini açıkladı. Ama şimdiye kadarki göstergeler, bunların eylemlerinin cezasız kaldığını gösteriyor. Örneğin stadıyunda nazî marşı söyleyen bir Hertha taraftarı yalnızca 200 Mark para cezasına çaptırıldı. Batı Berlin Polisi Şefi "bunların nazî olmadığını" resmen (!) açıkladı.

Bedelli askerlik yapan gençler bugüne kadar 207 milyon Mark ödedi

Milli Savunma Bakanı Haluk Bayülken, 11 Ekim günü Savunma Bakanlığı bütçesi görüşülürken Danışma Meclisi'nde yaptığı konuşmada bedelli askerlik yapan yurt dışındaki Türkiye'den gençlerin bugüne kadar 82 milyon 600 bin dolar (207 milyon Mark) döviz sağlandığını açıkladı. Türkiye'nin silahlanma harcamalarında kullanılan bu 207 milyon Mark bugüne kadar bedelli askerlik yapmış olan 10 binden çok genç tarafından ödendi.

Milli futbolcu Matthäus'un çağrısı:

"Futbola evet-Nazi terörüne hayır!"

de sözkonusu bölgede son bir iştiraki için de işsiz sayısı bin dolayında arttı.

IG-Metal Sendikası'nın 35 saatlik çalışma haftası uygulamasının yanında önce sürdüğü bir istem de var: İşyeri işçi temsilcilerinin fazla mesai saatlerini hukuksal olarak denetlemesi; haftalık çalış- ma saatinin 35'e düşürülmesinden sonra mesai saatleri yoluyla tekrar eski duruma dönülmesi için gerekli önlemlerin alınması.

Gericiлик Altun'u mezarında bile rahat bırakmıyor

- Ölümlü le Alman gerici- likleri bir darbe vuran ve pek çok kirli çamşarın ortaya dökülme- sine yol açan Türkiye'li İlerici Cemal Kemal Altun'a Alman gericiliğinin ve neo-nazi grupları- nın duyduğu kin onun mezarına saldırıma kadar uzandı.

Alman Başörtü 12 Ekim günü yaptığı basın toplantısında, hemen cenaze törenininertesinde C. Kemal Altun'u mezarına yapılan saldırıları duyurdu. Altun'un gömüldüğü Heilig-Kreuz mezarlığının yöneticisi Roy de, cenaze töreni öncesi ve son- rasında ırkçı neo-faşistler tarafından evinin camlarının kırıldığı, telefon- la tehdit edildiğini açıkladı. Başörtü Türkmen Teppich, Altun'u savu- nın tanımış kişilere hala tehdit tele- fonları geldiğini belirtti.

Cenaze töreninden bir gün önce Roy'e telefon eden bir kişi "Ö Türk'e mezar taşı koymazsanız gerek yok, zaten yıkılacak" dedi. Altun'un gömüldü- ğünün ertesi günü ise mezar taşının önündeki çelenklerin parçalanıp yer- lere, pankartların da yırtılarak çöp ku- pusuna atılmış olduğu görüldü. Bu- nun üzerine Teppich, Berlin Senato- su Başkanı von Weizsäcker'den tu- tum almasını istedi. Von Weiz- säcker saldırılar kırılan yüreklerden yanıtında "buna gerek duyulmadı- nı" söyledi.

"Futbola evet, nazi terörüne hayır!"

Federal Alman Milli Takımı'nın savunma oyuncusu Lothar Matthäus Federal Alman ılerici gençliğinin aylık yayın organı "Elan" Dergisi'ne özel bir deme- verdi ve 26 Ekim'de Batı Berlin'de oynanacak olan Türkiye Federal Almanya Avrupa Ulusal Kupası ele- me grup maçı sırasında neo-nazi grupların saldırıya hazırlanmalarına seri ve açık bir dille karşı çıktı. Yeşil sahaların başkanı futbolcusu Lothar Matthäus Federal Birinci Lig'de top koşturan futbolcular arasında si- yasal görüşlerini açık-şekil ortaya koymaya ve tu- tarlı anti-faşist tavırları da kamuoyunun dikkatlerini üstüne çekiyor

"Sevgili Elan okurları, sevgili futbolseverleri!"

Neo-Naziler Federal Almanya'nın kimi şehirlerinde bildiriler da- ğıttılar ve futbolseverleri 26 Ekim'de Batı Berlin'de yapılacak olan Federal Almanya-Türkiye milli maçına gitmeye çağırdılar. "Yabancı- lar dışarı, Yabancılar Almanya'dan dışarı atın. Bizi ancak zor kur- tarabiliriz." Bildirilerinde benzer yazılı. Onlar maçı sırasında ve so- nunda yabancı futbolseverlere karşı saldırılarla onlarda korku ve kabus yaratmak istiyorlar.

Milli futbolcu olarak tüm taraftarları çağırıyorum:

Neo-Nazilerin oyununa gelmeyin. "Zyklon B", "Borussenfront", "Ad- lerfront" ya da "Löwen" gibi söze futbolsever küklerini istedi- ği tek şey terör yaratmaktır. Bu "Futbolsever küklerini" stadyumla- rımızda yeri yoktur. Bu "taraftarlar" maçı seyretmek istemiyor. Onlar için futbol önsözdir. Onlar sadece futbolseverlerin çoş- kusunu kötü amaçları için kullanmak istiyorlar.

Federal Almanya'daki Türk hemşehrilerin herkes gibi burada ya- ramaya hakkı vardır. Onları onaylar boyunca burada yaşama- ya çalıştılar. Emekleriyle bu ülkedeki refah düzeyine katkıda bu-lundular. İşsizliğin suçlusu onlar değildir.

Biz cimrilerde koşturan futbolcular centilmen bir maçı sergile- mek istiyoruz. Biz kazanmak istiyoruz. Tüm taraftarları, centilmen seyircileri olarak, takımıma tezahürat yapmaya, keza Türk tara-ftarlarının kendi takımlarına tezahürat yapmalarına olanak vermeye çağırıyorum. Ancak bu şekilde gelecekte de futbol oynatabiliriz. Neo-Naziler ve saldırganları orada yeri yoktur.

Sporcu selamlarımı
Lothar Matthäus
Milli Futbolcu

İlerici parlamenterler de Türkiye'yi tartıştı

Danimarka'da tutucu Schlüter hükümeti kınandı

Danimarka'da iktidarda bulunan tu- tucu Schlüter hükümeti 4 Ekim günü parlamentonun açılışında Türkiye'li ıle- ricilerin de katıldığı yığıncaı bir gösteri- ye protesto edildi.

İşçi sendikalarının düzenlediği göste- ye, ülkenin dört bir yanından tren ve otobüslerle gelen göstericiler, Danimar- ka basınına yüzbin olarak sağındı. Sendika başkanlarının ve parlamentoyu terkeden gösterimin yapıldığı alana ge- len bazı sol eğilimli parlamenterlerin yaptıkları konuşmalarında, Schlüter hükü- metinin sosyal haklara saldırısı ve işsiz- liği körükleyici yeni yasalar çıkarma iste- ği eleştirildi.

Öteyandan Sol Sosyalistler Partisi, Ri- dikal Parti, Sosyalist Halk Partisi ve So-

yal Demokrat Parti temsilcileri 13 Ekim günü Kopenhag'da, Türkiye'deki seçim- lerle ilgili bir panel düzenlediler. Seçim sonuçlarının halkın gerçek temsilcileri değil, cuntanın temsilcilerini parlamen- toya getireceğini söyleyen parlamenter- ler "seçimlerin Türkiye'de hiçbir şey de- ğıştirmeyeceğine inanıyoruz" dediler.

Danimarka-Türkiye Danışmanla Ko- mitesinin de katıldığı panelde söz alan Sosyal Demokrat Parti temsilcisi Lasse Bøditz, "12 Eylül 1980'de bir yazar yazımla- mıştım. Yazımda Türk ordusunun birşeyi de- ğileceğini, Türkiye'yi yitirilenlerin he- kedildiğini yazıyordum. Fakat şimdi Tür- kiye'nin Avrupa Parlamentosu'ndan ta- mamen alınmasını istiyorum" dedi.

Münih'te DGB'li genç işçiler "Oktoberfest cankırımı"nı kınadılar

DGB-Jugend Münih'te yaptığı bir toplantı ve yürüyüşle, Oktoberfest katliamını kınadı. Üç yıl önce Oktoberfest adlı geleneksel senliğın yapıldığı yerde neo-faşistlerin bomba ko- yması sonucu, aralarında çocukları da bulundığı 13 kişi ölmüş, 200 kişi de yaralan- mıştı. 26 Eylül günü DGB binası önünden başlayan meşaleli yürüyüşte neo-faşist ö- ğütlerini kapatılması istendi. Katliamda ölenler için dikilen anıtın önünde saygı du- ruş yapıldı. Siyah elbiseli çok sayıda genç, anıtın önünde 24 saat nöbet tuttu.

Kongre'de barış, silahsızlanma, kilit sanayilerin devletleştirilmesi ağırlık taşıyan konular oldu

IG Metall Genel Kurulu'nda delegeler "daha savaştan bir sendika" istediler

**Belçika
Mektubu**

**Grevlerin
ardından...**

A. DERİN

Belçika'da, geçen Eylül ayında ülkeyi iki haftaya yakın bir süre felce uğratan, kamu sektörü grevinin yankılan devam edegelme-
te.

Hükümet, grevden sonraki tutumuyla, şimdiye kadar izlediği politikada herhangi bir yön değişikliği yapmayı düşündüğünü belli etmiş bulunuyor. Ekim ayının başında meclise sunulan 1984 yılı gelir ve gider bütçesinde, geçen Temmuz ayında alınmış olan, kamuoyunca hoş görülme-yecek kararlara bir düzeltme getirilmeye çalışıldığı gözden kaçmıyor. Bunun yanı sıra hükümet, bazı Hristiyan-Demokrat bakanların aksi yöndeki demecilerine rağmen emekçiler aleyhine önlemleri almayı devam ediyor. Bu önlemler büyük servetleri koruyan ve ekonomik krizin yükünü emekçilerin sırtına yatan önlemler. Örneğin, hisse senetlerine dağıtılan kârlar üzerindeki vergi stopajı yüzde 20'den yüzde 25'e çıkarılıyor. Ancak, bundan böyle dağıtılan kârların zorunlu olarak gelir beyannamesine dahil edilmeleri usulü kaldırılıyor. Bu yeni usulün özelliği gelir vergisindeki artan oranlılığı törpüleyici bir etki yapması. Bunun sonucunda ise büyük kapitalistler daha az gelir vergisi ödeyecekler. Bütçe Bakanı P.Maystadt'ın yaptırdığı bir hesaba göre bu önlem uygulanırsa yılda 8 milyon Frank kazancı olan ve bunları 4 milyonunu hisse senetlerine düşen kâr payından, diğer 4 milyonunu ise diğer mesleki faaliyetlerinden elde eden bir kapitalist, es-

IG Metall Sendikası'nın 14. olağan Kongresi 10-15 Ekim günleri arası Münih'te toplandı. Aralarında çok sayıda yabancı üyenin de yer aldığı 551 delegeler, beş gün süreyle siyasal, ekonomik ve sendikalar sorunları üstüne bilgi ve deneyim alışverişinde bulundular. IG Metall Genel Kurulu'nun bir başka özelliği de 7 kişilik Yönetim Kurulu'ndan üç üyenin emeklilik gerekçesi ile aday olmayışlarıydı. Bu yüzden seçimler yoğun gelişmeler ve sendikalar yarışmalarına sahne oldu. Bu arada Kongre'deki görüşmeler ve oylan karar tasarılarının ağırlığının barış, silahsızlanma, istihdam bunalımına ilişkin çözüm önerileri konularında yoğunlaşmış olduğu dikkati çekiyordu. Alınan kararlar ve yeni seçilen yönetim kurulunun yapısı, IG Metall'in önümüzdeki dönemdeki sendikal etkinliğinde önemli ve olumlu değişikliklerin işaretleri olarak değerlendirildi.

Yönetimde değişiklik

Başta IG Metall'in uzun yıllardır Genel Başkanlığını yürüten Eugen Loderer olmak üzere üç yönetim kurulu üyesi bu kongrede yasalar gereği aday olmadılar. Yaş haddi dolayısıyla Eugen Loderer, Georg Benz ve Ursula Ißler'in yerine Stuttgart bölgesi IG Metall yöneticisi Franz Steinkühler, Dortmund bölgesinden Gudrun Hamacher ve Nürnberg bölgesinden Horst Klaus yönetim kurulunun yeni üyeleri oldular. Loderer'in yerine Genel Başkanlığa, önceki Yönetim Kurulu üyelerinden Hans Mayr, delegeler oylarının yüzde 80'ini alarak seçildi. Eski yönetim kurulunda yer alan Rudolf Judith, Hans Preiss, Karl-Heinz Janzen, Lutz Dieckhoff, Ferdinand Koo ve Hans Janssen de yeniden seçildiler.

IG Metall içinde oldukça radikal kararların temsilcisi olarak tanınan Franz

"...Orta menzilli roketlerin yerleştirilmesi, demokratik düzeni bütünüyle tehdit edici bir duruma yol açarsa, DGB ile işbirliği halinde, IG-Metall Yönetim Kurulu, üyelerini tüzüğümüzün 2. maddesi gereği- işi bırakmaya kadar olan- sendikallik eylem ve savaşım biçimlerini uygulamaya çağırır."

IG-Metall'in 14. Olağan Kongresi'nde alınan 3 numaralı karardan

üretime dönüştürülmesine ilişkin "Alternatif Üretim" önerisi de Kongre'ye sunulan karar tasarıları arasındaydı.

IG Metall'in 14. Kongresi'ne barış ve silahsızlanmayla ilgili 60 karar tasarısı sunuldu. Kongre'nin 3 numaralı kararında Amerikan roketlerinin yerleştirilmesine karşı sendikal savaşımın her biçimini sürdürüleceği ve silahlanma bütçesinin her yıl yüzde 10 indirilmesi gerektiği yer aldı. Böylelikle Federal Almanya'da 50 yıldır ilk kez bir sendika, "politik

grev" kararı almış oldu.

Eski yönetimin Krefelder Appel'e karşı "tek yanlı" olduğu gerekçesiyle başka bir imza kampanyası öneren ve ayrıca barış hareketinde yer alan bazı gruplarla işbirliğine karşı çıkan tavır delegelerin çoğunluğu tarafından şiddetle eleştirildi. Bir delegeler "Bizim için 'birazlık barış' olmayacağı gibi, 'tek yanlı barış' da yoktur. Krefelder Appel'e imza atan 5,4 milyon kişinin içinde çok sayıda da IG Metall üyesi vardır" derken, Yönetim Kurulu

üyeleri Benz de "Barış korunması gibi yaşamsal önemi olan bir konuda barış hareketinde yer alan diğer gruplarla birlikte çalışmaktan korkulmamalıdır" dedi.

Kongre'de ayrıca yabancı işçilerle, Türkiye'deki tutuklu sendikacılarla dayanışmanın önemi üzerinde duruldu. Federal Hükümetten, Türkiye'de gerçek demokrasiye dönülece kadar yapaçağı yardımları durdurması, sığınmacılar yasasının değiştirilmesi istendi. ABD hükümetine yönelik bir konuşma yapan Benz, Nikaragua'ya uygulanan ekonomik ambargonun kaldırılmasını, CIA'nın karşı-devrimcilerle yardımlarını kesmesini istedi. Kongrenin aldığı kararlardan birinde de Federal Hükümetin yürürlükte yasasında yapaçağı değişikliğe karşı çıktığı görüldü.

IG Metall Kongresi'ne katılacak bazı delegelere patronların üretileceğini vermiyip isten atmakta tehdit etmesini protesto edildi ve "Bu sendikalar karşı artan saldırıların yeni bir göstergesidir" dendi.

Yukarıda sözünü ettirmiş olanem, geçmiş yıllarda hisse senetleri, gerine düşen kârları maliyeye bildirmeyen vergi kaçakçıları korur nitelikte. Hükümet kaçakçıları korumakta bu kadarla da yetineceğe benzemiyor; özellikle liberal eğilimli bakanlar bir vergi affı çıkarılmasını ve ülke dışına para kaçırmış olanların paralarını serbestçe Belçika'ya geri getirmelerini izin verilmesini istiyorlar.

Bu faryada emekçilerin payına düşen işe sosyal sigorta kesintilerinin arttırılması, ücretlerin arttırılması gerisinde kalmalarının sağlanması gibi yaşam düzeyini düşürücü önlemler.

Hükümetin liberal kanadının emekçilere düşman tutumu sadece bu önlemlerle sınırlı kalmıyor. Liberalerin Fransızca ve Flemenkçe konuşan örgütlerinin başkanları Ekim ayı başında partilerinin pek yakında grev hakkını kısıtlayan bir tasarıyı parlamentoya sunacağını açıkladılar. Bu önlemler liberaler sendikalar karşı yürüttükleri saldırıya yeni bir aşamaya ulaşmış oluyorlar.

Hükümetin Hristiyan Demokrat kanadı ise liberalerin bu tutumunu aşırı bulmakta birlikte, onların girişimleri karşısında pasif kılıyor, çoğu kez de bu girişimleri "kerhen" destekliyor. Örneğin, liberalerlerin grev hakkını kısıtlamak yönündeki girişimleri karşısında eleştirel bir tutum takınan Hristiyanların Fransızca konuşan kesiminden başkanı Gerard Deprez demecinde grev hakkının belirli ölçülerde kısıtlanmasına öde karşı çıkmıyor, eleştirilerini sadece liberalerin önerilerini aşırı bulduğu noktalarla yöneltiyor.

Görüldüğü gibi sağ eğilimli Martens-Gol hükümetinin emekçilerin kazanımları haklarına karşı güttüğü saldırı politikası sürmekte. Bu politika son verilebilir için Eylül ayındaaki grevlerle kıyasla çok daha kararlı bir hareket mümkün. Böyle bir hareket için iş Belçika'daki tüm ilerici güçleri birleştirilecek, onlara iktidar olma perspektifini açacak bir politik platform gerekl...

IG-Metall'in terah belirlenen olarak yorulmaları. Delegelemleri yüzde 90'ını oylarını alan Steinkühler'in ancak bir seçim dönemi işbaşında kalabilecek ve ardından yaş haddiyle emekliye ayrılacak olan Hans Mayr'ın yerine Genel Başkan olmasına hemen hemen kesin gözüyle bakılıyor. Sendikal gözlemler bu konudaki sendikal geleneklerin "yazılı olmayan bir sendika için kural" haline geldiğini hatırlatıyorlar.

İşsizliğe karşı öneri

Gerek tek tek delegeler, gerekse yönetime kurulu üyeleri, yapıtıkları konuşmalarda Federal hükümetin sosyal harcamalarını kısıtlayan, işsizliği körükleyen, işten çıkarılmalara karşı hiç bir önlem almayan, sadece özel sektörün çıkarını gözeten ekonomik politikasını şiddetle eleştiriyor. Geçen yılın aynı dönemine oranla bu yılın Eylül ayında yivecek maddelemler fiyatlarının yüzde 2,9 arttığı, aynı günün 1979'un düzeyine düştüğü belirtiliyor. Kongre'de bunlara karşı savaşım kararı, özellikle 35 saatlik çalışma haftasının uygulanması ve silahlanma bütçesinin kısıtlamasıyla ilgili istemleri içeren kararlarla yankısını buldu. Fazla mesai uygulamasından vazgeçilmesi durumunda 1,2 milyon işsize iş bulunacağı savunuldu. 35 saatlik çalışma haftası uygulandığı takdirde işe yalnız metal sanayiinde 235 bin kişi için yeni işyerleri açılacağı belirtildi. Çok sayıda delege, emekçilerden yana bir ekonomik politikanın uygulanmasına ilişkin çözümün, ilk başta bankaların, sigorta şirketlerinin, enerji ve silah sanayinin devletleştirilmesine yattığını vurguladılar. Nitekim Kongre'nin son günü buna yönelik şu kararlar alındı:

"Kilit pozisyonunda olan sanayi dalları özellikle yıkım tehlikesiyle karşı karşıya olan çelik sanayi, sendikaların söz sahibi olduğu devlet işletmeleri haline dönüştürülmelidir."

"Özel sektöre devlet yardımı, işyerlerinin çok emme koşullarına verilmesidir."

Savaş sanayii ve IG-Metall

Kongre'de, silah üreten MBB firmasından gelen bir delege, önümüzdeki yıl bu işletmede 3 bin 600 işçinin işten çıkarılacağını söyleyerek, "silah sanayi yeni işyerleri yaratmaktadır" iddiasının doğru olmadığını örnekledi. Silah endüstrisinin toplumsal yarara dayalı sivil

IG-METALL'İN ETKİNLİKLERİNİN AĞIRLIK NOKTASI: 35 SAATLİK ÇALIŞMA HAFTASI

IG-Metall'in önümüzdeki dönemdeki sendikal etkinliklerinin ağırlık noktasını 35 saatlik çalışma haftası oluşturmuyor. Federal Almanya'da yaşanmakta olan sert ekonomik bunalım, dışarıdaki ciddi daralmalar, iş pazarında, satınalma gücü düşürülmüş kitlelerin tüketimlerini kısımları sonucu ortaya çıkan stok yığılmalara, bir dizi küçük ve hatta büyük işletmelerin iflasına, çelik, kömür ve gemi yapımı sanayinde yaşananmakta olan darboğaza karşı esas temsilcilerini halen işbaşında olan CDU/CSU-FDP koalisyonunda bulan

Federal Alman tekelileri ve sözcüleri ciddi hiç bir önlem getirmiyorlar. Ortaya atılan önlemler iş emekçilerin kemelerini daha da sıkıktan başka sonuç vereceğe benzemiyor. Bu durumda, IG-Metall'in 35 saatlik çalışma haftası biçiminde belirlenen, çalışma süresinin kısıtlanması hedefi, işçi sınıfının sendikal ve siyasal hareketinden geniş ve güçlü bir destek görüyor. Bu durum IG-Metall'in 14. Olağan Kongresi'nde konuşan işçi temsilcilerince de vurguyla belirtildi.

Polis yargı veriyor: Madem demokratsın, demek gizli komünistsin

Türkiyeli bir emekçi IG-Metall Gazetesi okuduğu için ağır işkence gördü

IG-Metall Sendikası'nın gazetesi Metall'ün, 7 Ekim günü 20. sayısında Federal Almanya'nın Hannover kentinde eğitimci olarak çalışan Şehabeddin Buz'un Türkiye'de askerliğini yaparken, Metall Gazetesi'ni okuduğu için altı ay süreyle hapsedildiği ve işkence gördüğü bildirildi.

IG-Metall Sendikası'nın gazetesi Metall'deyen alan habere, "Ankara'daki askeri diktaörlük için Metall gazetesi almak komünist görüşlere sahip olmanın kanıtı ve ağır işkenceyle yapılması bir neden" denilerek, 32 yaşındaki Şehabeddin Buz'a yapılan işkence olayı şöyle özetlendi:

1982 Eylül'ünde, mühendislik okumaya ve iş yılanı beri de Hannover Kent Yönetimi'nde eğitimci olarak çalışan Şehabeddin Buz, askerliğini yapmak için Türkiye'ye gitti. Bir gece polis onu Güney Anadolu'da, oturduğu kentin aşırı gördü:

Askeri savcı tarafından alınan ilk ifadesinde Buz, SP'den ve ÖTV'nin üyesi olduğunu belirtti. Sendika üyesi olmak, kafasına vurarak, elektroşok vererek gün-

ŞEHABEDDİN BUZ
Türkiye'de demokrat olmak suçtur

lerce sorguya çekmek için yeterli neden-di. Buz'a "IG-Metall'in gazetesi için sürekli olarak alıp okuyor musun?" diye sordular. Sorgu sırasında Buz'a, Batı Alman sendikalarından ve özellikle de IG-Metall'in geleneksel Türk düşmanı oldukları, "çünkü-orada komünistlerin çalıştı", kim Metall gazetesi okuyorsa, onun bu

gazeteyi çıkaran komünistlerin görüşünü paylaştığı anlatıldı.

Şehabeddin Buz, sorgulamayı şöyle özetliyor:

- Sen komünist misin?
- Hayır.
- Sen faşist misin?
- Hayır.
- Peki sen nesin?
- Ben bir demokratım.
- Öyleyse sen gizli bir komünistsin.

Durumun kamuoyuna yansımaları ve Hannover'den geçitli değışimlerinin bir kaç kez Türkiye'ye gelmesi üzerine 1983 yılın Mart ayında soruşturma durduruldu. Fakat Buz'un pasaportu elinden alındı.

Şehabeddin Buz, kimlikleri açıklanmayan kişilerin yardımı ile Türkiye'den çıkarmayı başardı. Şimdi yise eski işkenceyi. Bakıldan korktuğu için sokak yalnız çıkmıyor ve geceleri de evinden ayrılmıyor.

Bütün bunlara rağmen, Buz, Uluslararası Af örgütü kanalıyla, kendi başından geçenleri, Almanya'da yaşayan Türkleri işkencecilere iade eden Bonn'daki sorumlu politikacıları anlatmak istiyor.

Kitap Fuarı'nda yer alan ay sayıdaki Türk yayınevlerinden biri: Ararat Verlag

35. Frankfurt Kitap Fuarı'nda bu yıl 300 bin kitap sergilendi

35. Frankfurt Kitap Fuarı Ekim ayı ortasında açıldı. Önceki yılları aratmayacak bir hareketlilik içinde geçen fuarda 80'e yakın ülkeden 6 bin yayınevi kitaplarını sergiledi. Türkiye de bu yıl 12 yayınevi tarafından temsil edildi. 12 Türküvili yayınevinden üçü de Federal Almanya'da etkinlik gösteren kuruluşlardı.

Edinilen bilgiye göre bu yıl fuarda toplam 300 bin kitap sergilendi. Kitapların çok ciddi bir bölümünün barış ve silahsızlanma konularına ayarlı olması belki de bu yılki Frankfurt Kitap Fuarı'nın ayırdedici özelliği oldu.

Video ve kabolu televizyon kitap dünyasını olumsuz yönde etkileyip etkilemeyeceği üstüne fuar boyunca bir dizi tartışmalı toplantı da düzenlendi. Tartışmalarda egemen kanı, kitabın kültürel gelişme ve politik bilinçlenme alanında öteki haberleşme araçlarına göre üstünlüğünü daha bir süre devam ettireceği yönünde oldu.

"Entellektüellerin Kâbesi" olarak adlandırılan Frankfurt Kitap Fuarı, salt bu kent düzeyinde değil tüm Federal Almanya, hatta Avrupa kitası düzeyinde kültürel bir hareketlilikte iyi aynıyor. Son yıllarda Türkiyeli yayınevlerinin bu fuara katılmaya başlamaları, Avrupa'daki Türkiyeli kitlesi arasında da kültürel bir canlanmaya yardımcı oluyor. Nitekim bu yıl fuarda, 12 Türkiyeli yayınevinin ortaklaşa oluşturdukları köşede Avrupa'daki çok sayıda edebiyatçımda hazırlanmış kitaplar sergilendi.

Theodorakis ödülünü alırken

Lenin Barış ödülü bu yıl Teodorakis'e verildi

● Ödül, Yunanlı müzik sanatçısına barış savaşımına ve halkların dostluğuna olan değerli katkıları yüzünden verildi

"Enternasyonal Lenin Barış Ödülü'nün bana verilmesi benim için büyük bir şeref. Benim hars savaşımı ve halkların dostluğu konusundaki katkımına bu kadar değer verilmesi beni çok duygulandırdı." Bunlar ünlü Yunanlı besteci Mikis Theodorakis'in 5 Ekim'de Moskova'da ödülü aldktan sonra söylediği sözler. Bu ödülün benim şahsımda bütün Yunan halkına ve her şeyden önce nırsal direniş mücadelesi zamanında özgürlük, demokrasi, ilerleme ve barış için savası bırakmayanlara, daha sonra askersel diktatörlüğe karşı insani idealler için savaşmış olanlar ve günümüzde de savaşanlara verildiği düşüncesindedim."

Mikis Theodorakis eserlerini bestelerken Yunan halk geleneklerinden ilham aldığı, müziğinin bütün namuslu insanların ortak sa-

Gurbetteki sanatçılarla söyleşiler: Metin Tekin

Tiyatro sadece bir eğlence değildir!..

Metin Tekin 1943 yılında Kars'da doğmuş. İlk ve orta öğrenimini Erzurum'da tamamlamış... Tiyatro ile tanışması, 1960 yılında Ankara'da olmuş. Metin, özgeçmişine, tiyatroya ile tanışmasına ve Türkiye'deki tiyatro çalışanlarına ilişkin olarak şunları söylüyor: "...Mimar olmayı düşünüyordum. Ama, tiyatrocu oldum. 1969 yılında Ankara'da tiyatroya ile tanışmamda aynı meslektan olan ağabeyimin etkisi büyük oldu. İyi oyuncu olabileceğim için, Ankara'da Devlet Konservatuarı'na girdim. Konservatuar'da halk türlerinin bile söylenmesinin yasak olduğunu gördüm. Aradığımı bulamamıştım. Buradan ayrıldım. Ardından İstanbul Belediye Konservatuarı'na girdim. ne yazık ki, burada da umduğumu bulamadım ve 1963 yılında Oraloğlu Tiyatrosu'nda profesyonel tiyatroculuğa başladım. Daha sonra, bir süre Arena Tiyatrosu'nda, Ankara Birliği ve Dostlar Tiyatrosu'nda oynadım ve 1967 yılında da, Halk Oyuncuları'na katıldım. Halk Oyuncuları kapatılınca, Vasıf Öngören'in yönetimindeki İstanbul Birliği Tiyatrosu'nda çalışmaya başladım. Ve 1973 yılında da, yurtdışına çıktım...

Türkiye Postası: Kısaça yurtdışındaki yaşamından ve tiyatro çalışmalarından sözeder misin?

Metin Tekin: 1973'te Londra'ya gittim. Amacım, mesleğimi geliştirmek... Tiyatro üzerinde inceleme yapmak, bilgi ve görüşümü artırmaktır... Buradaki çalışmalarım 1977'ye kadar sürdü. Ve 1977'de Batı Berlin'e geldim. Kafamda, hep Shekspere ve Brecht vardı. Bunların kaynağı da, Batı Berlin'de idi. Bu nedenle buraya gittim...

Batı Berlin'de Almanca öğreninceye kadar, iki yıl süreyle bulayıcılıkta tırtırcılık kadar pek çok işe çalıştım. Bu arada, tiyatroları gözlerken, Theatermanufaktur'la tanıştım... Kısa sürede, onun beni sevdi, ben onun... 1979'da Theatermanufaktur'da çalışmaya başladım ve o gün bugündür bu tiyatroya çalışıyorum.

Türkiye Postası: Gerek tiyatroya analaysı açısından ve gerekse tiyatroya olayına bakış açısından, bu tiyatroya grubuyla iyi düşünüldüğü paylaşıldığı söylüyorsunuz. Nedir bu or-

tak anlayış ve Theatermanufaktur nasıl bir tiyatroya yapıyor?

Metin Tekin: Bu tiyatroya, yüzölçümün gereğinden, insanın geçirdiğini, günümüz insanının sorunlarından çıkarak tiyatroya yapıyor. Elbette ki, yalnızca Batı Berlin'de ya da Federal Almanya'da yaşayan insanların değil, tüm dünyada yaşayan insanın geçirdiğini, onun sorunlarını konu alan oyunlar sahneliyoruz...

Sahneladığımız oyunların bir kısmına şöyle bir göz atınca, söylemek istediklerimiz çok daha kolay anlaşılacaktır. Söz gelimi, Otto Zonschitz'in köylü ayaklanmalarını konu alan "1848"i oynadık... İkincisi, Brecht'in 1905 Rus Devrimi'ni konu alan "Anna"sını sahneledik. Sonra, Neruda'nın "Marieta"sını oynadık... Son iki örnek, yine Otto'nun Ford Teke'li'ni konu alan "Henri Ford ve Büyük Kanun" adlı oyunu ile, şimdi oynamakta olduğumuz Brecht'in "Sezzuan'ın İyi İnsanı" adlı oyunudur...

Türkiye Postası: Neden tiyatroyu seçtin

Yurtdışında kendini kabul ettirmiş ay sayıdaki sanatçıların birisi de, Metin Tekin'dir. Metin Tekin, 1979

ve sence tiyatroya nedir ve nasıl olmalıdır?

Metin Tekin: Bir kere ben, tiyatroyun insanlara çok şey verdiğine inanıyorum için, bu mesleği seçtim. Ama önemli olan, tiyatroya neyi nasıl verelim? Tiyatroyun bir eğlence, bir güldürü olan yanı var. Bu tek başına yeterli midir? Elbette değildir... Tiyatro salt eğlence olarak alınamaz. Böyle bir yaklaşım, evrimde, gelişmeye değil, tutuculuğa hizmet eden bir tiyatroya analıyır. Önemli olan, tiyatroyun anlatılan bir yanı, bir mesajı olmalıdır. Ve tiyatroya seyirciye kendi geçirdiğini, eğlenceli bir biçimde verilmelidir. Tiyatronun görevi, insanın yanlış şartlarını onun yamına, çok iddialı olmasa da, geçirdiğini yatınlı tutabilmektir...

Özet olarak, tiyatroya ile seyirci arasında bir ilişki vardır. Ve bu ilişkide, tiyatroya yaşayan insanın sorununu dikkate almak zorundadır. Buradaki etkileşim, yaşayan insanın sorunlarına dayanıyorsa, o oyun, o tiyatroya değildir. Ama, bu içerik verilirken, biçime de dikkat etmek gerekir; içerikli eğlenceyle, güldürüyle birleştir-

pa'daki çok sayıda edebiyatımız da hazır bulundular ve ziyaretçilerle söyleşiler düzenlediler, kitaplarını imzaladılar. Kendi aralarında da tartışmalar yapan Türkiye'li sanatçılardan Fethi Savaşçı, Gülten Dayıoğlu, Yusuf Ziya Bahadınlı, Güney Dal, Gültekin Emre, N.Göl, Yüksel Pazarkaya, Veli Bardakçı ve Yaşar Mırac özellikle ilgi çektiler. Ünlü karikatürist Engin Ergönül'ta da fuarı izleyen Türkiye'li sanatçılar arasındaydı.

Fuarın dördüncü günü Duisburg'daki Kaynar Yayınevi, yazar Gisela Kraft'ın da katıldığı "Cevri Sorunları" konulu bir tartışmalı toplantı düzenledi. Ayrıca fuar süresince Frankfurt Kent Kütüphanesi'nde Gülten Dayıoğlu ve Habib Bektaş'ın akşamı düzenlediler.

bütün müslümanların ortak yaşamına hizmet etmesini arzularını söyledi. Günümüzde sanatçıların görevinin ulusal kültürü Amerikanlaşmaya karşı korumak olduğunu söyleyen Theodorakis, emperyalizmin Orta Doğu'da, Afrika'da, Orta ve Güney Amerika'da zorbalık kullandığını ve Batı Avrupa'ya çok büyük bir nükleer silah deposuna çevirmek istediğini günümüzde her sanatçının, insanlığın felaketten kurtarmak için savaşlarının safını seçmesi ve azgın anti-sovyet propagandaya ve emperyalist histeriye dur demesi gerektiğini belirtti.

Mezin Tekin ile, Mezin Tekin, 1979 yılında bu yaza Ban Berlin'in ünlü tiyatro grubu "Theatermanufaktur" de meşegeli iira eden tek Türkiye'li sanatçı. Su on, Theatermanufaktur sahnesinde Bertold Brecht'in "Sezan'ın İyi İnsanı" adlı oyun başarıyla sahneleniyor. Ve Mezin Tekin de başrollerden birisi olan "İstis piloi" Yung Sun'u oynuyor.

Doğumunun 90. yıldönümünde devrimci şair : Mayakovski

Yaşasaydı bu yıl 90 yaşına basacaktı büyük Sovyet şairi Mayakovski. Onun şiirleri yerli ve yabancı dillerine çevrildi. Şairiğin yansıması resim ve film çalışmalarına da yapıldı.

Mayakovski, içinde bulunduğu zamanı çok iyi değerlendirmiş, şiir, düzyazı, tiyatro oyunu, resim, film gibi sanat dallarında ürünler vermiştir. Sanatçının çalışmaları ülkesi Sovyetler Birliği'nde günümüzde de övgüyle tanıtılıyor.

Annesi Alexandra Mayakovskaya bir anısında şunları yazıyor: "Volodya daha dört yaşındayken kitapları sevdiyordu. Sık sık ben de kendisine kitap okumamı isterdi. Bir işim nedeniyle onun bu isteğini yerine getiremediğim zaman üzülür, ağlardı."

Zamanın çeşitli sanat akımlarıyla iç içe yetişen Mayakovski, akl çizgisini bulduğundan günümüzde de yığınların şairi olarak gelmiştir. Zamanın sorunlarına eğilmesini bilen şair, yazdıklarını egemen sınıflara karşı bir kor halinde söyletmesini de bilmiştir. Örneğin "Yüzelli Milyon" uzun şiirinde, kitlelerin yaşayan dili ile şiir gerek poetik sesine ulaşıp.

Kısacası onun yazılarında, okuyucu yazanın düşüncelerini, sevgisini, gerekce, onun güllüklerini, derlerini ve yaşamını paylaşıp.

Yaşamı süresince yılmadan yorulmadan çalışan Mayakovski, üyesi olduğu örgütün propagandaya ve ajitasyon çalışmalarına da büyük vermiştir. Onun çalışmalarına - ül-

keşi insanların gereksinimi vardı. Onun da ülkesi insanlarına. Her şiirini, yazısını ülkesi için, ideleri için, sosyalizm için yazmak istiyordu. Başardı da. Çalışma temposunu onu bedenden yormasına karşın, o yorulmuyor, iyi bir nişanca gibi, nişan aldığı hedefe ulaşmak için, bugün, yarı, öbür gün her zaman çalışıyordu.

Mayakovski kendi istediklerini yazmak istiyordu ama, bu amaç hiç bir zaman sınıfa hizmetten ayrılmıyordu. Tek tasası buydu. Ve içinde bulunduğu reel durumdan hareket ettiği için, içinde bulunduğu zamanın reel görevlerini üstleniyordu.

O yıllarıyla ulaşmak, duyulmakla kalmayıp aynı zamanda anlaşılacak istiyordu. Gerçekten de bugün herkes Mayakovski'nin dünya şiirine yeni bir soluk getirdiğini kabul etmektedir. Nazım Hikmet, Pablo Neruda, Geo Milev gibi dünyaca ünlü şairler üzerinde etkileri vardır. Onları asıl birleştirirsen dünya görüşleridir. Mayakovski'nin dünya şiirine etkisini Pablo Neruda şöyle açıklamıştır: "Gerçek bir fırtına gibi onun şiir dünya edebiyatına yeni anlayış getirmiştir".

Mayakovski'ye saldıranlar da yapılmıştır. Robert Roshdestvenski bu saldırları karşı şunları söyler: "Bazıları ona 'İkel' veya 'kaka' gibi tanımlamalarla saldırıyor. Neden acaba? O arıyışçı, o arıyışçı, o arıyışçı! Yarı yarıya fazla oluyorsa, neden bir ilü ile uğraşıyorlar? Çünkü onları yaşayan Mayakovski ile tartışıyorlar. Onunla, yeni öğrenen birleyle ve ölmeyecek birleyle. O, bunların saldırlarını fazla durdunuyor!"

Soldan sağa: Dağmar Dibowski, Katharina Ampt, Ulrich Penquitt, Mihail Çamdalı ve Cem Karaca

Cem Karaca'nın oyunu: Haydi Doğu Expresine

"Ab in den Orient Express" (haydi Doğu Ekspresine) adlı oyun, Westfaelisches Landestheater tarafından sahneleniyor. Martin Burkert ve Herry Böseke'nin ortaklaşa yazdıkları ve yabancı düşmanlığını eleştiren bu Almanca oyunun müziğini Türkiye'li sanatçı Cem Karaca yaptı. Karaca ayrıca oyunda da rol alıyor. Geçtiğimiz Nisan ve Mayıs aylarında da birkaç kez gösterilmiş

olan oyuna Türkiye'li büyük ilgi gösterildi. Oyunda Cem Karaca'nın rol alması bu ilgiyi daha da arttırdı.

"Ab in den Orient Express" 31 Ekim'de Eschborn, Stadthalle, Rathausplatz'da saat 10.30'da ve aynı gün Bld Hamburg'ta, Bürgerhaus, Kirdorf'ta saat 19.00'da sahnelenecek.

RUSİYE

Ekim ayındaki eylemler daha güçlü direnişlerin hazırlığı olacak

Federal Almanya'da sıcak sonbahar: 100 bin gösteride 3 milyon barışsever

13 Ekim'de Bonn'da Barış Hareketi Koordinasyon Komitesi tarafından yapılan basın toplantısında, Federal Almanya'da 15-22 Ekim tarihleri arasındaki Barış Haftası içinde yapılması planlanan 100 bin kadar eyleme üç milyon kişinin katılacağı açıklandı. Basın toplantısında Federal Almanya'da halkın yüzde 75'inin ABD roketlerine karşı olduğu konuşularda Kohl hükümetinin roketleri yerleştirme kararının hiçbir yasalık taşımadığı vurgulandı.

Batı Avrupa'ya yerleştirilecek olan 108 Pershing-2 roketinin Federal Almanya topraklarına yerleştirilmesinin planlanması ve Kohl hükümetinin bu konuda ABD'nin baş desteğini olması, bu ülkedeki barış eylemlerini özellikle önemli yapıyor. Barış haftası içindeki eylemlerin

başarısı NATO'nun roketler politikasına karşı daha güçlü eylemlerin hazırlığını oluşturacak.

Öte yarı Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD)'nin sıkı eylelate ve Batı Berlin'deyapılan kongrelerinde de Federal Almanyaya yeni kârların yerleştirmesi öçönümlü hale reddedildi. Görce tutucu olan Nordrhein-Westfalen SPD örgütü bile beyaletin diğer bölge toplantılarında roketlere red karar aldı. Bu durumda, SPD'nin 18-19 Kasım günlerinde yapılacak olan ilâk düzeyindeki toplantısında da roketlere red karar kıması bekleniyor. Bu arada SPD parlamento fraksiyonu başkanı H.J.Vogel de, Başbakan Kohl'dan Cenevre görüşmelerinde bir sonuç alınması yönünde daha çabâ göstermesini istedi.

Ekim 11 ninci haftasında, DFDL Devlet Başkanı Eriç Honecker'de Federal Almanya Başbakanı Kohl'e gönderdiği bir mesajda Kohl'un roketleri yerli tirilme konusundaki kararını tekrar düştüğünü ve Cenevre'de bir anlaşmaya varılması için bütün etkisini kullanmasını istedi. SPD ve Yeşiller de Kohl'dan uluslararası olumlu yankılar uyandıran bu mektubu ciddiye almasını istidler. Ancak, Cenevre görüşmelerinde anlaşmanın Sovyetler Birliği'nin tavır yüzünden engellendiğini iddia eden ve ABD ile aynı yaklaşım içinde olan Kohl hükümeti bu konudaki tavırını sürdürüyor.

Genscher-Gromiko görüşmesi

15 Ekim'deki de Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromyko ile Federal Almanya Dışişleri Bakanı Genscher, Avrupa'da orta menzilli silahların sınırlandırılması konusunda Viyana'da görüşmeye başladılar. Konuşma öncesinde Genscher ABD Silahsızlanma dairesi başkanı Adelman ve Genscher'de görüşmeleri yürüten ABD temsilcisi Nitzze ile Bonn'da bir toplantı yaptı. Gromyko görüşmesinde 13-14 Ekim'de Sofya'da yapılan Varşova Paktı Dışişleri bakanları toplantısına alınan karar üzerinde durdu. Bu karar, NATO ülkelerine, eğer Aralık ayı kadar Cenevre'de bir sonuç alınmazsa, yani görüşmeler yerleştirilmezse, görüşmelerin yitirileceği sonundan sonra da sürmesini öngörüyor. Daha önce Yunanistan Başbakanı Papandreu tarafından NATO toplantılarına getirilen, "roketler yerleştirilmesini önleyici etmenler ve görüşmelerin sürmesi" yönündeki öneri-

teslim ettiğini açıkladı.

"Exocet" füzelerini kullanan ve havada 90 dakika kalabilen bu bombardıman uçaklarıyla Irak'ın Basra Körfezi'ndeki petrol tesislerini bombalayabileceği ve dolayısıyla İran-Irak savaşının seyrini değiştirebileceği askeri uzmanlar tarafından açıklandı.

Bir kaç ay önce Irak'ın *Etendard*ları sipariş ettiğinin öğrenilmesi üzerine İran sert tepki göstermiş, Hürmüz Boğazı'nı kapata-

Türkiye Postası
15 GÜNLÜK GAZETE SAYI: 16 21 EKİM 1983

kısa kısa...kısa kısa.. kısa kısa...kısa

Santiago'daki gösteriye 100 bin kişi katıldı

Şili'de 13 Ekim'de başlayan üç günlük ulusal protesto gösterilerine sadece Santiago kentinde 100 bin kişi katıldı. Aynı gün Valparaiso ve Concepcion kentlerinde, özellikle gençlerin yoğun olarak katıldığı etkinlikler gösterilerde de, Pinochet'in çekilmesi ve demokrasiye dönüşme talepleri duyuldu. Diktatörün polis ve askerlerini vargüçlü göstericilerin üzerine saldırdığı eylemlerde en az beş kişinin öldürüldüğü, yüzlerce kişinin yaralandığı, yüzlerce kişinin ise tutuklandığı bildiriliyor.

Öte yanda siyasi ve kültürel krizlere karşı olanlar **Birleşik Demokratik Yüzeyim** (CUD) adlı örgüt etrafında birleşmesini demokrasi güçlerinin örgütlülüğü düzeyi daha da yükseldi. Yeni oluşturulan birlik içinde, Hristiyan Demokratlar'ın önemli rol oynadığı, **Demokratik İttifak** (AI), **Siyasi Komünist Partisi** ve diğer sol partilerin içinde yer alan **Özgür Demokratik Partisi**, **Halkın Demokratik Partisi**, **Yeni Demokratik Gözlemci**, **Yeni Demokratik Komitesi**, **Siyasi Kadın Hareketi** ve 20 kadar örgüt yer alıyor. Rejime muhalif eden güçlerin güçlüğüne arması ve örgütlülüğü düzeyinin yükselmesi dikeyi rejimin temelini sarsarak, Washington yüzeyiminin de düzenin korunması için diktatörün yerini alacak bir başkasını bulma çabalarını sürdürdüğünü bildiriyor.

Kıtalararası gaz boru hattı tamamlandı

Doğu-Batı işbirliğinin önemli bir örneği olan Sovyetler Birliği'ndeki Urengoy-Uğorod kotalararası gaz boru hattı Eylül ayı içinde tamamlandı. 4451 kilometrelik dev boru hattının bugünkü kapasitesinin 9 milyar metreküp olduğu açıklandı. Böylece Sovyetler Birliği 1984'de Batı Avrupa'ya ilgili anlaşmalarla öngörülen miktarda gaz verebilecek. Boru hattının Reagan'ın ambargo denemelerine karşın vadesinden aylarca önce tamamlanması ve Sovyetler Birliği ile Avrupa ülkeleri arasındaki anlaşmalar, karşılıklı yarara dayalı

El Salvador KP: "Roketler bizim de sorunumuzdur"

Ekim ayı başında El Salvador Komünist Partisi yaptığı bir açıklamada bölgesel çatışmaların Reagan hükümeti tarafından desteklenmesi ile Avrupa'ya atom silahlarının yerleştirilmesi arasındaki ilişkiye dikkati çekti. Avrupa'ya atom roketleri yerleştirilmesi konusunun ABD'nin saldırgan ve acımasız politikasının bir ürünü olduğunu belirterek, bu yüzden genel çerçeveyi içinde ele

Körfeze yeni bir ABD müdahalesi mi?

ABD çıkarma birliği Hürmüz Boğazı'na doğru ilerliyor

Ekim ayının ikinci haftasında Beyrut a-
pıklarında bekleyen ve 2000 deniz piyade-
si taşıyan ABD çıkarma birliğinin Süveyş
kanalından geçerek Hint Okyanusu'na
doğru ilerlediği bildirildi. ABD Savunma
Bakanlığı yetkilileri 40 bin tonluk ağır top-
lara sahip "Tarawa" muhbirinin de içinde
yer aldığı birliğin, İran'ın Hürmüz Boğazı-
nı kapatma girişimlerini engelleyeceğini
bildirdi. Basra Körfezi'ni Hint Okyanu-
su'na bağlayan Hürmüz Boğazı stratejik

ni kapatası girilmesi engelleme girişimlidir. Basra Körfezi'ni Hint Okyanusu'na bağlayan Hürmüz Boğazı stratejik bakımdan çok önemli bir geçit. Dünya petrolünün yaklaşık yüzde 90'ı Körfez'de üretiliyor ve Hürmüz Boğazı'ndan ihraç ediliyor.

Hangi nedenle?

Ekim'in ilk haftasında, Irak'ın bir süre önce Fransa'ya sipariş ettiği ve işi önce gönderilmesi gereken 5 süper Etendard savaş uçağının Fransa'dan yola çıktığı bildirildi. Ardından Fransa, uçakları Irak'a

bir kaçayla Irak'ta, Zandara baskınları, etrafındaki bölgenin İran seret tepki göstermesi, Hürmüz Boğazı'na baskın, baskın tehdidinde bulunması, örneğin ABD yönetimi de İran'ın Hürmüz Boğazı'na kapatması halinde "zara büyülebileceğini", yani Körfez'e müdahale edilebileceğini belirtmiştir.

Irak devlet başkanı Saddam'ın, uçakların gelmediğini söylemesine rağmen, geçtiğimiz günlerde iki İran savaş gemisinin Irak tarafından batırılması ve ardından ABD gemilerinin Boğaz'a doğru yolaşması Körfez'i yeni bir bunalım ve ABD müdahalesinin beklediğini gösteriyor.

Niçin Walesa ?

"Nobel Barış Ödülü" bu yıl Polonya'da karşı-devrimci faaliyetlerde bulunduğu için yasaklanmış olan Dayanışma Sendikası'nın lideri Lech Walesa'ya verildi. Dinamit bulan ve patlayıcı maddeler üzerine önemli çalışmalar yapan İsveç'i bilim adamı A. Nobel 19. yüzyıl sonunda zengin bir adam olarak öldüğüde, böyle bir ödülün her yıl barış için çalışanları vermesini yasaklamıştı. Barışçı düşünceleri savunanlara, barış destekleyenlere...

Öyleyse sormak gerekiyor, niçin Walesa'ya? Barış savaşının günümüzde yığılması amaçla, sadece Batı Avrupa'da barış için milyonları mağalla kalktığı koşullarda barış ödülü niçin Walesa'ya verildi?

Walesa'nın ödüllendirilmesi Batı ülkelerinde- ve sadece bunlarda- sevinçle karşılandı. Walesa'yı her zaman desteklemiş olan Başkan Reagan bu seçimi, "kaba kuvvet karşısında manevi güçlerin zaferi" olarak nitelendirdi. Bu yılın 78. adayı arasında Walesa'yı seçen Nobel Komitesi'nin başkanı ise barış bir seçimin başı çevrelerde tepki yaratacağını beklediklerini, Polonya hükümetinden teşekkür ummadıklarını, ancak Polonya halkının farklı tepki göstereceğini düşündüklerini açıkladı.

Nobel Komitesi Başkanı'nın bu sözlerinde emperyalist çevrelerin kışkırtıcı niyetleri, sosyalist Polonya'ya karşı düşmanca tavırları yansımıyor mu? Çok kuşkusuz emperyalist propaganda araçları bu olayı yazılımsal bulunan Dayanışma Sendikası'nı güçlendirmek ve onun morali bozulmuş üyeleri'nin yüreklerini ırmak ve topluma etkisini gittikçe yitiren Walesa'nın prestijini yükseltmek amacıyla kullanmak isteyeceklerdir. Ve onlara göre böylece, Polonya hükümeti de Dayanışma hareketinin "ideallerini" dünya kamuoyunun unuttuğu konusunda uyarılmış olacaktır.

"Nobel Barış Ödülü" Walesa'nın seçilmesiyle kötüye kullanılmış oldu. Gerçi ödülün yerli yerinde kullanılması işi kez olmuycudu. Geçmiş yıllarda ödül verilerin arasında Ortadoğu'yu kana bulayan İsrail eski Başbakanı Begin'e, Sovyetler Birliği'nde karşı-devrimci faaliyetleri ile un kazanan Sakharov'a ve Şili'de Pinochet'in iktidarda gelişinde önemli

VAFO toplamları görünürde karşı-devrimci faaliyetlerinin 6 ay erdirmesi ve girişimlerin sürmesi" yönündeki öneriye karşı çıkmış olan Kohl hükümetinin, Varşova Pakti ülkelerinin önerisine de olumlu yaklaşması beklenmiyordu.

Avrupa ülkelerinde ve ABD'de

21-24 Ekim günleri arasında ABD'de, 15 Ekim-5 Kasım arasında ise Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinin büyük kentlerinde gösteriler ile barışseverler, yeni atom reaktörlerini Avrupa'ya yerleştirilmesini karşı olduklarını bir kez daha hükümetleri ve dünya kamuoyuna gösterecekler.

Filiz KARDAM

rol oynayan ABD eski Dışişleri Bakan'larından Kissinger'e de verilmiştir.

Walesa niçin ödüllendirildi?

Sorun işçi haklarını savunmak, çalışan insanların sorunlarına çözüm bulmakta, bugün Şili'de, Orta ve Güney Amerika'nın pek çok ülkesinde, Ortadoğu'da bunun en iyi örneklerini vermektedir. İşçi liderleri insan haklarını savundukları için *çoktu köşeler* de karanlık cinayetlere kurban gitmekte, demokrasi ve barış istedikleri için tutuklevlerinde, işkencehanelerde, zindanlarda çürütölmekte, ölüme terk edilmektedirler. Ülkemiz Türkiye'de de işçi haklarını demokratik yollarla savunmuş olan işçi liderleri, sendikacılar ölüm cezası ile yargılanmaktadır, hapistedir, sürgündür, bildiğimiz kadavraya Walesa gözaltında olduğu günlerde bile spor yapma, balık tutma fırsatını bulabilmiştir.

Sorun barış savunmaksa, ABD'nin savaş politikasına karşı kendi yaşamını sürdürebildiği her gün barışa da savunan, sıcak çatışma içindeki Orta Amerika ve Ortadoğu halklarında, İngiltere'de bir hava üstünde reketler yerleştirilmesi diye karışık demeden kamp kuran kadınlara kadar... Avrupa'nın dört bir yanında "torunlarını yaşamaları için" kapı kapı dolaşip, reketlere karşı imza toplayan, işi büyük savaşta da yaşamış 85'lik ihliyardan, savaş yaşamadan barışın sorumluluğunu kavramış sosyalist ülkelerin gencecik insanlarına kadar...Sayıları milyonlara ulaşan batı insanlar tek tek olmasa bile örgütlüleri Nobel Komitesi'nin listesinde yer almayı çoktan hakletmişlerdir.

Öte yanda bunların hepsinin esinlendiği, barış ve uluslararası dostluk ve işbirliği temeline dayalı tutarlı dış politikasından güç aldığı Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler topluluğu değil mi? Barış barışsever halkları bugün emperyalizmin çeşitli biçimleri bürünen propaganda saldınsına rağmen, dünya barışının sürmesinde sosyalist ülkelerin oynadığı canalıcı rolü daha iyi görüyorlar.

Bunun içindir ki dünya kamuoyu sosyalist bir ülkede yasaklanan bir sendikacının lideri Walesa'ya niçin ödül verildi diye soruyor. Ve bunun için dünya barışsever halklarının vicdanında Walesa'nın barış ödülü alması onaylanmıyor.

Sovyetler Birliği ile Avrupa ülkeleri arasında anlaşmalar, karşılıklı yaranı dayalı işbirliğinin somut bir örneğini oluşturuyor.

Afgan gericilerine ABD desteği

Eylül ayı sonunda Pakistan'a gelen ABD Savunma Bakanı Weinberger Hayber Gecidi'ndeki Afgan karşı-devrimci gerillaların kampını da ziyaret etti. Weinberger gerillalara, ABD'nin Afganlı göçmenlere yardımcı olacağını, onların Sovyetler'i karşıyüttükleri mücadelelerin başına ulaşması için ne gerek-yorsa yapacağını söyledi.

Nikaragua'da karşı-devrimciler bir tankere ateş açtı

Ekim ayının ikinci haftası içinde Nikaragua'nın enerji ihtiyacının karşılandığı ana petrol limanı olan Corinto limanında demirlemiş birlerce ton petrol yüklü bir tankere ateş açıldı. Derhal başlayan yangının çevredeki benzin ve aseton yüklü gemilere ve limandaki petrol depolarına sıçrama tehlikesi gösterdiği bildiriliyor. Corinto'da yaşayan onbin kadar işçi yakındaki bir başka kente aktarılmak durumunda kaldı. Saldırgan sorumluluğunu "Nikaragua Demokratik Kuvvetleri" (FDN) adlı CIA destekli karşı-devrimci bir terör örgütü üstlendi.

Nikaragua ticaret limanlarına karşı girilen ve Nikaragua'nın can damarlarını kesmeye yönelik bu saldırılar, ABD'nin bu ülkenin kıyıları önünde yaptığı büyük boyutlu ve saldırı amaçlı manevraları aynı zamanda deniz düşmesi dikkat çekiyor.

Son saldırı ve ABD'nin Nikaragua'nın işçilerine kanışma politikası, Ekim ayı ortasında Managua'da yapılan yüzbin kişilerin katıldığı büyük bir gösteri ile protesto edildi.

KTFD'de bağımsızlık ilanı 29 Ekim'de mi?

Ekim ayı ortalarında verdiği demeçlerde KTFD Başkanı Denkas, bağımsızlık ilanı öne çıkarmaya başladı ve açıklanılana Kıbrıs'ın Kuzey kesiminde bir Türk devletinin 29 Ekim'de kurulabileceğini belirtti. 14 Ekim'de İzmir Çiğli Havaalanı'nda verdiği demeçte KTFD'nin yeni adının "Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti" olacağını da söyledi.

8 Ağustos'ta, BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar Kıbrıs'ta her iki kesime de bir diyalogun zemini oluşturabilecek bazı alternatif teklifler getirmiş, ancak Denkas bunlara yazılı bir yanıtlı bile vermemiştir.

Denkas'ın tekrar bağımsızlık konusunu ön plana çıkarması, erken yapılması söz konusu olan Federe Meclis seçimlerinde önce bu işi oldu-bittiye getirme ve yeni hükümete her şeyi koarılması olarak ancak çabası olarak yorumlanıyor. Hatırlanacağı üzere, Ekim ayı başında KTFD Meclisi yeni yasama yılına başlamak Cumhuriyeti Türk Partisi, Haziran 1984'de yerel seçimler yapıldığında, F.Meclis seçimleri ve yenilenmesi teklifi getirmişti. İç ve dış sorunlarda çıkması girmiş bulunan ve F.Meclis'de bir pay desteği sahip olan Denkas hükümetinin "bağımsızlık" ilanımdan konumlarını güçlendirmek umuduyla yararlanmak istediği bildiriliyor.

bir ürünü olduğunu belirtirek, bu yüzden genel çerçevede içinde ele alındığında bunun, bütün dünya halklarının sorunu olduğunu vurguladı.

Devrimci halk hareketinin faşist diktatörlüğe ve onu destekleyen Reagan hükümetinin savaş politikasına karşı tam bağımsızlık ve özgürlük için uzun yıllardır dişe dişe savattığı El Salvador'da, sıcak mücadelelerinin içinde bulunmuş bu ses, barış ve özgürlük mücadelesi arasındaki kopmaz bağları bir kez daha işaret etmiş oldu.

Son dört yılda Cenevre'de yapılan silahsızlanma önerileri barış kimin istemediğini, anlaşmaya yanaşmayan kim olduğunu gösterdi

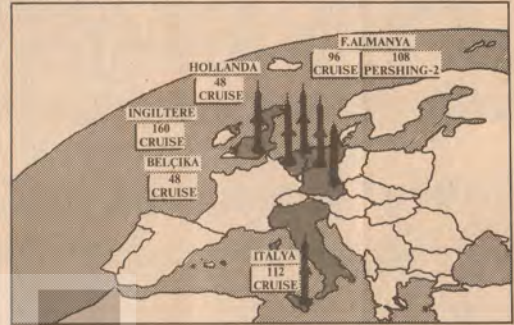
"Washington'un görüşüyle insanlığın gelişim tarihi." Sovyetler Birliği kankatistlerinden Igor Smirnov, ABD yönetiminin yeni atom silahları geliştirme ve yerleştirme konusundaki ısrarlı tavrını anlatmak için bu deseni çizdi

Batı Avrupa'ya yeni ABD roketleri yerleştirilmediği takdirde Cenevre'de anlaşmaya varılabilir!

Bugün Cenevre'deki orta menzilli silahlara ilişkin görüşmelerde başarılı bir sonuca varılması, ABD'nin şimdiye dek sürdürdüğü tavrı değiştirmesine bağlıdır. Bunun için Avrupa barış güçleri ABD'yi esnek davranmaya, Sovyetler Birliği'nin getirdiği yapıcı önerileri dikkate almaya çağırıyorlar ve "Yeni atom roketleri yerleştirilmesin, görüşmeler sürsün" diyorlar.

Cenevre'de ABD ve Sovyetler Birliği arasında orta menzilli atom roketlerinin sınırlandırılması konulu silahsızlanma görüşmelerinin sürdürülmesi, varılacak anlaşma sonucunda Batı Avrupa'ya yeni ABD atom roketlerinin yerleştirilmesinden vazgeçilmesi, silahlanma yarışının durdurulması açısından yaşamsal önem taşıyor. 1979 yılı

sonunda alınan NATO-ikili kararına göre bu görüşmelerde anlaşmanın sağlanması için dört yıl süre tanınmış, ancak ABD'yi görüşme masasına oturtmak bile iki yıl almıştı. Son iki yılda da ABD, ilk önce Sovyetler Birliği'nin tüm orta menzilli atom roketlerini imha etmesi ve ancak bunun karşılığında Pershing-2 ve Cruise roketlerinin yerleştirilmesinden vazgeçebileceği yönündeki "Sıfır-Çözüm" önerisini getirdi. Daha sonra da NATO'nun Avrupa'daki atom gücünün önemli bir kısmını, yani İngiliz ve Fransız atom roketlerini hiç hesaba katmayan, Sovyetler Birliği'ni tek yanlı silahsızlandırmayı amaçlayan bir çözüm-den temelde farklı olmayan bazı önerileri gündeme getirmeyi sürdürdü. Böylece Reagan yönetimi, bu yaklaşımla görüşmelerde anlaşma-

ABD ROKETLERİ AVRUPA'DA NERELERE YERLEŞTİRİLECEK?

FEDERAL ALMANYA: (108 Pershing-2 roketi) Heilbronn, Neu-Ulm, Swabesch-Gmünd, Neckarsulm, (96 Cruise Missiles) Hesselbach ve Wüschheim (Rheinland-Platz). İNGİLTERE: (160 Cruise Missiles) Greenham Common, Molesworth. İTALYA: (112 Cruise Missiles) Comiso. HOLLANDA: (48 Cruise Missiles) Woensdrecht. BELÇİKA: (48 Cruise Missiles) Florennes.

Maliyeti: Cruise Missiles 3 milyar 600 milyar dolar, Pershing-2, 2 milyar 700 milyon dolar

ya varılmasını engelledi, zaman kazanarak yeni roketleri yerleştirmeye biran önce başlamak amacıyla Sovyetler Birliği'nin aralıksız olarak getirdiği somut önerilerin hiçbirini üzerinde durmadı.

Varılan noktada, yeni ABD roketlerinin palandığı gibi Aralık ayından itibaren yerleştirilmeye başlanması, silahsızlanma görüşmelerinin sona ermesi anlamına gelecek. Oysa yalnızca yeni atom roketleri yerleştirilemediği takdirde bir çözüme ulaşmak ve silahlanma yarışını frenlemek mümkündür. Tersini bir durumda ise, bu olanak da ortadan kalkacaktır. Çıkacak bir atom savaşından sonra ise, hiç kimse "keşke şu pazarlığı sürdürseydik" diyemeyecektir.

Ekim ayı başında Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar'a silahsızlanma yönünde iki önemli öneri içeren bir mesaj gönderdi. Gromiko mesajında, atom savaşının insanlığı ve yasa karşısındaki en ağır suç olarak yaklaşılabileceğini, atom silahlarının, onları taşıyan uçakların, atom başlıklarının üretimi, depolanması, yerleştirilmesi ve denemelerinin durdurulması yolundaki önerilerinin, Eylül ayı sonunda başlanacak olan Birleşmiş Milletler Genel

kurulunun bu yönde birleştirmelerini önerdi. Dünyada silahlanma yarışının engellenmesi için geçilmiş iki içinde, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 37. Dönem Toplantısında da aynı önerileri yapan Sovyetler Birliği, bir taraftan da Avrupa'da atom silahlarının sınırlandırılması yönünde her yola başvuruyor. 1983 yılı Mayıs ayının sonunda Avrupa'da atom silahlarının sınırlandırılması ve azaltılmasına yönelik görüşmelere hazır olduğunu açıklayan Sovyetler Birliği, Ağustos ayı içinde de Batı Avrupa'

nin önemli bir bölümünü imha etmeye ve hatta daha da ileri gitmeye hazır olduğunu açıkladı.

Eylül ayı sonunda iki yıldır Avrupa'daki orta menzilli silahların sınırlandırılması yönünde her türlü olumsuz öneriyi reddeden Reagan yönetimi, sözümüne yeni bir yaklaşım getirdi ve Sovyetler Birliği'ni görüşmelerde esnek davranmaya çağırarak reklam kampanyası başlattı. İngiltere ve Fransa'nın atom gücünü yine dikkate al-

ma ve ABD'nin Avrupa'da en büyük desteği olan Kohl hükümeti tarafından sevinçle karşılandı. Silahsızlanma görüşmelerini kırmazsa sokanın Sovyetler Birliği olduğu konusunda dünya kamuoyunu ikna etmeye çalışan bu çevreler, Reagan'ın son girişimini de "yapıcı" bir girişim olarak kıstayıp propagandasını yapmaya başladılar.

ABD ve NATO'daki mütefakkeri, bir taraftan Sovyetler Birliği'nin şimdiye dek es-

"zorlanabileceğini" iddia ederek roketlerin yerleştirilme hazırlıklarını sürdürüyorlar.

Oysa 1979'da alınan NATO ikili kararından bu yana geçen süre içinde ABD'nin ve Sovyetler Birliği'nin görüşmelerde getirdikleri öneriler, kimin kimi ne için zorladığını ve kimin anlaşmaya yanaşmadığını açıkça gösteriyor.

1970 ile 1979 arasında ABD'ye pek çok kez Batı Avrupa'daki orta menzilli roketlerinin sınırlandırılması yönünde öneriler ya-

Yarın 38. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 38. Dönem Toplantısı'nda gündeme alınmasını istedi. Gromiko, Birleşmiş Milletler'deki tüm devletlerin ça-

Fransa'nın atom gücünü yine enjekte et-
mayan, Sovyetler Birliği'ni tek yönlü si-
lahsızlandırma yönünde bu öneri temelinde
deklare etmediği kampanyası, NATO gerici

ratifikasyon süreci için sadece de-
klarasyonla yetinmediğini ifade ederken, bir-
sıralıdan da Sovyetler Birliği'nin ancak roket-
ler yerleştirildikten sonra silah indirimi

ne sınırlanması yönünde öneriler ya-
pın ve her seferinde reddedilen Sovyetler
Birliği, 1979'dan sonra da aynı tavır sür-
dü.

Kim "evet", kim "hayır" dedi?

Geçtiğimiz yıl içinde Birleşmiş Milletler
Genel Kurulu 37. dönem toplantılarına verilen
silahsızlanma önerileri ve tepkiler

Öneri	Öneri yeren ülke	Sosyalist ülkeler	Bağılantısızlar bloğunun çoğunluğu	ABD	Federal Almanya	İngiltere	Fransa
Nükleer silahların ilk kullanım ülke olmama	DDR Kuba	Evet	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Nükleer silahların yasaklanması	Sovyetler Birliği DDR	Evet	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Nükleer denemelerin durdurulması ve yasaklanması	Sovyetler Birliği	Evet	Evet	Hayır	Çekimser	Hayır	Hayır
Tüm nükleer denemelerin durdurulması	Meksika	Evet	Evet	Hayır	Çekimser	Hayır	Çekimser
Nötron bombasının yasaklanması	DDR	Evet	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Nükleer silahların kullanımını yasaklanması	Hindistan	Evet	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Nükleer silahların dondurulması	Hindistan	Evet	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Bugüne kadar kim ne önerdi, kim ne yaptı

● Son Reagan hükümetinin görev başlasından sonra,
Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri ve Devlet
Bakanı L. Brejnev "Düştür, eşit haklara sahip ve eşit
güvenlik ilkesi altında görüşmelere taraftarız" açıklamasını
yaptı.

● 1 Temmuz 1980'de Sovyetler Birliği ABD hükümetini
orta menzilli atom silahları konusunda görüşme yapmaya
çağırdı ve bu görüşmelerin Avrupa'ya yerleştirilmesi söz-
konusu olan atom roketlerini de kapsamasını istedi.

● 6 Ağustos 1980 tarihli ABD Başkanlık direktifi (Direk-
tif 59) ile Batı Avrupa'ya atom silahlarının yerleştirilmesi
ve bunun için uygun koşulların hazırlanması kararlaştırıldı.

● 25 Temmuz 1981'de Sovyetler Birliği Savunma Bakanı
Dmitri Ustinov şu teklifi getirdi: "Eğer NATO ülkeleri
Avrupa'ya yeni ABD orta menzilli atom roketleri yerleş-
tirmezlerse, Sovyetler Birliği de kendi Batı bölgelerinde
yerleşik bulunan orta menzilli roketleri, o anki durumu
eşitleyici bir şekilde azaltmaya hazırdu."

● 1981 yazında ABD, Sovyetler Birliği'ni getirdiği öneri-
leri reddederek, roketlerin yerleştirilmesine ilişkin hazırlık-
larını sürdürdü.

● 18 Kasım 1981'de ABD yönetimi Sovyetler Birliği'nin
Avrupa'daki tüm orta menzilli roketlerini imha etmesini
içeren "Sıfır çözüm" önerisini getirdi.

● 23 Kasım 1981'de Sovyetler Birliği, yüzlerce orta men-
zilli silahı kaldırmaya hazır olduğunu ve bunun da iki taraf-
ın bu silahların üretiminden tümüyle vazgeçmesine dek
süreceğini açıkladı.

● Cenevre'de Sovyetler Birliği ve ABD arasında Avrupa-
daki orta menzilli atom silahlarının sınırlandırılması
görüşmelerine 30 Kasım 1981'de başlanıldı.

● Şubat 1981'de Sovyetler Birliği, Avrupa'da her iki taraf-
ın da anda mevcut 1000 kadar orta menzilli atom silahı
ya da atom bombası taşıyıcısı birimini, 1990'a kadar 300'e,
1985'e kadar da 600'e indirilmesini istedi.

● 6 Mart 1982'de Sovyetler Birliği tek yanlı bir mo-
ratoryum ile o ana kadar yerleştirildi silahların nicelik ve
nitelik olarak dondurduğunu açıkladı. Bu kararla birlikte,
"SS-4" ve "SS-5" roketlerinin modern SS-20 roketleriyle
yeni yenisi de durduruldu.

● Haziran 1982'de Sovyetler Birliği, Birleşmiş Milletler
2. Silahsızlanma Konferansı'nda atom silahlarını ilk kulla-
nan ülke olmayacağını açıkladı.

● 21 Aralık 1982'de Sovyetler Birliği Komünist Partisi
Genel Sekreteri Y. Andropov, yeni roketlerin yerleştirilme-
sinden vazgeçilmesi halinde Sovyetler Birliği'nin Avrupa-
da İngiltere ve Fransa'nın sahip olduğu kadar roket bul-
unduracağını açıkladı. Atom silahı taşıyan uçak sayısının
da Sovyetler Birliği ve NATO tarafından 138'e indirilmesi-
ni önerdi.

● Yeni Sovyet önerileri ABD tarafından anlamış olarak
nitelendi ve reddedildi. NATO müfettişleri, Federal Almanya
İngiltere ve İtalya'nın tepkileri de aynı oldu.

● Şubat 1983'de ABD yönetimi, "Sıfır-Çözüm"ün yeni
bir biçimi olan, "Ara-Çözüm" önerisi yaptı.

● Mayıs 1983'de Andropov, Avrupa'daki orta menzilli
atom roketi taşıyıcılarının sayısının sınırlandırılmasıyla bir-
likte, atom başlıklarının da azaltılmasını önerdi.

● Ağustos 1983'de Andropov, yeni ABD roketlerinin Batı
Avrupa'ya yerleştirilmesinden vazgeçilmesi halinde,
Sovyetler Birliği'nin de, "SS-20" roketlerinin önemli bir
kısmı da dahil olmak kaydıyla, Avrupa'daki roketlerinin
önemli bir kısmını, taşıyıcı ve başlıklarıyla birlikte imha
edeceğini açıkladı.

● Reagan yönetimi Eylül ayı sonuna doğru "Sıfır-Çö-
züm"ü yeni bazı öğeler eklemesinden ibaret olan yeni öne-
risini yaptı. Kaç Sovyet roketinin sökülmesi gerektiği teme-
linden hareket eden yeni öneri, İngiltere ve Fransa'nın atom
gücünü yine hesaba katmıyordu.

Roketlerin parçaları Avrupa'ya gelmeye başladı

2 Ekim 1983'de Federal Almanya Sa-
vunma Bakanı Wörner'in, "Kasım ayı
içinde güvenlik müzakereleri tamamlan-
madan, ne roketler ne de roket parçaları
yerleştirilmeyecektir" demesine rağmen
"Hessenshau" adlı televizyon programı-
nın 3 Ekim günü programında Frank-
furt'ta Pershing-2 füzesinin ön hazırlık-
larının yapıldığı ve parçalarının monte
edilmeye başlandığı açıklandı. Ayrıca,
MAN firmasının Pershing-2'ler için özel
taşıyıcıları yaptığı ve bunların 50 kadan-
nın da ABD'ye gönderildiği bildirildi.

Öte yanda Pershing-2'lerin yapımcısı
ABD silah firması Martin Marietta'nın
bir raporunda da Federal Almanya'da
tamamlanmış bir lojistik sistem bulun-
duğu, buna roketleri modernize etme
tesislerinin ve Frankfurt'taki bir roket
deposunun dahil olduğu belirtildi.

İngiltere ve İtalya'da

İngiltere'ye yerleştirilmesi planlanan
96 Cruise roketlerinden daha hiçbir bi-
rüklenin topraklarına girmemiş olmakla

birlikte, bir süredir füzele ilgili materyal
ve donanımın gelmekte olduğu ve ha-
zırlıkların sürdüğü açıklandı. Roketlerin
yerleştirileceği Greenham Common üs-
sünde ABD Hava Kuvvetleri ne bağlı as-
kerlerin roketlerin kullanımının provası-
na başladıkları da bildirildi.

Öte yanda İtalya'da yayınlanan "Re-
publica" gazetesinde de Federal Alman-
ya'da üretilen Frankfurt'tan trenle yüklen-
en 11 özel roket taşıyıcısının Sicilya'da-
ki Comiso şehrine geldiğini açıkladı.

1977'de 100 lira olan işçi ücreti bugün 45 lira oldu!

Cunta, işçilerin ek zam isteğini yanıtsız bırakıyor

- İş piyasaya mal satamayan işverenler devlet sektöründeki işçilerin ek zam talebini destekliyorlar ama, kendi çalıştırdıkları işçilere zam yapmaya yanaşmıyorlar

Cunta tarafından üç yıldır tüm işçi hakları gasbedilirken, sesini soluğunu çıkarmayan Türk-İş üst yönetimi, birden-bire işçi haklarının savunucusu hüviyetine bürünerek, yaklaşık bir ay kadar önce işçi ücretlerine yüzde 20 ek zam talebiyle Başbakan'a başvurdu. Başbakan Bülent Ulusu ile görüşen Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Başbakan'ın zam isteğini yerinde bulduğunu ve gerekli yerlere talimat verdiğini söyledi.

Ne var ki, Başbakan'ın direktiflerine rağmen, ek zam isteği, her nasılsa, hem Yüksek Hakem Kurulu ve hem de, Maliye Bakanlığı tarafından reddedildi. Maliye Bakanı Kafoğlu, dev gerekçesi olarak gerçek ücretlerin düşmediklerini göstererek, aptıktan yalan söyledi. Çünkü, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, ek zam isteğiyle birlikte Başbakan Ulusu'ya, resmi istatistiklere dayanarak yapılan bir ücret araştırması sundu. İlgili araştırma göre, 1977 yılında 146 lira 53 kuruş olan günlük gerçek ücret, 1983

ylında yarıdan da aşağı düşerek, 66 lira 22 kuruşa geriledi. Başka bir deyişle, 1977-1983 arasında gerçek işçi ücretleri yüzde 55 geriledi.

Ek zam konusundaki tartışmalar sürerken, işverenler işçi görüşünü savunulard. Büyük sermaye çevrelerinin

önemli bölümü, "işçiler biraz daha dışını soksun, ücretler artarsa fiyatlar da artar" yalanıyla ücret artışına karşı çıkarken, bir bölümü de, "işçi ücretlerine zam yapılmamalıdır" şeklinde konuştular.

İşçi ücretlerine ek zam talebine karşı çıkanlar, genellikle satış sorunu olmayan ve büyük çaplı dışsatım yapan tekeli sermaye kesimleridir. İşçi ücretlerine ek zam yapılmasını savunular işçi ek pazarın daralmasıyla ürettiği malları satmakla zorluk çeken sermaye çevreleridir. Bunlar, işçi ücretlerinin arttırılmasıyla, iş pazarını genişletilmesini ve buna dayalı olarak da, satışlarını ve üretimlerini arttırmak istemekteler. Ancak işçi ücretlerinin arttırılması savunur görünen bu işveren çevreleri de, önderinde hiç bir yasal engel olmaksızına rağmen kendi işletmelerinde çalışan işçilerin ücretlerini arttırmaya yanaşmamaktadır.

Gerçek ücretteki gerilemeler

Yıllar	Günlük gerçek ücret TL	Gerileme %
1977	146,53	-
1978	128,44	-12,4
1979	111,16	-13,5
1980	83,00	-25,3
1981	76,83	-7,5
1982	73,58	-4,3
1983	66,22	-10,0

Ekim'in ilk haftasında iğneden ipliğe herşeye zam geldi

- Petkim ürünlerine yapılan yüzde 15 ile yüzde 30 arasındaki zam, çoraptan lastiğe kadar uzanan pek çok malın fiyatlarına yansıyor

Başta yiyecek maddeleri olmak üzere, Ekim ayının ilk haftasında pek çok malın fiyatları arttırdı. Petkim ürünlerine yapılan yüzde 15 ile yüzde 30 arasındaki zamları yağ, makarna, sıhhi tesisat, köşebent, cam eşya, siyah sac ve tuvalet fiyatlarındaki artışlar izledi. Ayrıca yağın fiyatı kilo başına 16 lira, makarnanın fiyatı da 20 lira arttırılırken, sıhhi tesisat ürünlerinde yüzde 30, köşebent demiri ve saca yüzde 2 ile yüzde 9, tuğlaya yüzde 10 ve cam eşya fiyatlarına da yüzde 9 oran-

artışlarının önümüzdeki günlerde tüketiciye yansayacağı" söyledi.

Öte yandan, petro-kimya ürünlerine Petkim tarafından yüzde 15 ile yüzde 30 arasında zam yapılmasının çoraptan lastiğe kadar pek çok ürüne yansayacağı belirtiliyor. Petkim'in yaptığı zamların naylon çoraptan otomobil lastiğine kadar bir çok malın fiyatında değişik oranlarda yansayacağı, temeliz maddelerinden ambalaj malzemesine kadar uzanan pek çok dalın bu zamların nasibini ılağacağı bildiriliyor.

Konuyla ilgili bir açıklama yapan İstanbul Sanayi Odası Meslek Grubu Başkanı Yavuz Doğan, "ellerinde kağıt kalem istedikleri gibi zam yapıyorlar. Yit-

ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Köprülerin lafı mı olur?

Turgut Özal, iktidara gelirse Boğaz Köprüsü'nü satacağız diyor. MDP'nin başı Sunalp da, hemen cevabı patlatıyor. İktidar olalım, biz bütün KİT'leri elden çıkaracağız diye. Özal, lafın altında kalır mı? O da, Sunalp'e nispet, henüz yapımı bile bitmeyen Atatürk Barajı'nı satışa çıkarıyor... Satarsınız beyler, satarsınız... KİT'lerin, barajların, köprülerin lafı mı olur? Siz cuntayla birlikte, kırkbeş milyon, memleketi sattınız... Nasıl mı?

24 Ocak kararları ve cuntanın ekonomi politikasıyla birlikte, emperyalist sömürü yüzde 150 dolayında arttı. 1983 yılında, emperyalist min d ticaret sömürüsü yaklaşık 4,5 milyar dolar olarak gerçekleşecek. Yabancı sermayenin kâr transferini, lisans, patent ödemeleri gibi, emperyalist soygun ve sömürünün öteki parçaları, şimdilik bir yana bırakalım. Bu 4,5 milyar dolarlık ticaret sömürüsüne, bir milyar dolarlık dış borç faiz ödemeleri de eklersek, yılda 5,5 milyar dolarlık bir soygun çıkıyor ortaya.

Yılda 5,5 milyar dolar gibi, akıl almaz bir büyüklüğe ulaşan emperyalist sömürü, Türk parası olarak, tamı tamına 1 trilyon 375 milyar lira ediyor. Bu rakam, yine tamı tamına, Türkiye'nin milli gelirinin yüzde 11'idir. Açıkçası, bir avuç emperyalist tekel her yıl milli gelirin dokuzda birini Türkiye'den alıp götürüyor...

1983 yılında, Türkiye'de, en düşük gelir diliminde 2 milyon 500 bin aile, yani yaklaşık 15 milyon insanın toplam geliri 690 milyar liradır...Yüksek 1 trilyon 375 milyar liralık emperyalist sömürü, bu 15 milyon insanın toplam gelirinin yaklaşık iki katıdır...Bundan daha büyük satış olabilir mi?... Bunun yanında, KİT'lerin, köprülerin, barajların lafı mı olur beyler?

"Satış"ın içerdeki parçasının da, yabana atılır yanı yok. Gelir dağılımı araştırmalarının tümü, bir avuç tekelin, bir avuç büyük toprak sahibinin, bir avuç militarist kışın, bir avuç üst bürokratın dışında kalan, toplumun tüm sınıf ve katmanlarının gelir düzeylerinin, son bir kaç yıl içinde yarıdan da aşağıya indirildiğini gösteriyor...

Sözgelimi, 1983 yılı gelir dağılımı araştırmasına göre, nüfusun yüzde 50'si; yani 4 milyon 250 bin aile; yani yaklaşık 25 milyon insan, toplam gelirin yüzde 17'si ile yetinmek zorundadır. Bu yaklaşık 1 trilyon 750 milyar lira ediyor.

Buna karşılık, en üst gelir dilimindeki 200 bin aile; yani, nüfusun yüzde ikibuçukçu, toplam gelirin yüzde 21'ini ele geçiriyor. Bu da yaklaşık 2 trilyon 100 milyar lira ediyor...Satışın bundan daha büyüğü olabilir mi? Satın beyler satın...Bunların yanında, köprülerin, barajların, KİT'lerin lafı mı olur?

Dahası, şimdiki cunta, Cumhuriyet tarihinin en büyük "satış" kararını vermiş bulunuyor. Ekonominin bütün sektörleri, ABD tekellerinin yerli ortaklarıyla, birlikte talanına alıyor...Tarım kesiminden madencilik, KİT'lerden turizm sektörüne kadar ulusal ekonominin bütün alanları, işbirlikçilerle birlikte ABD sermayesinin, silah tekellerinin soygununa terk ediliyor...

Üstelik, bu "yeni model", tek başına sıradan bir soygun ve sömürü kararı da değildir...Bu karar, yalnız başına, beş parçalı "dormuz topu"nun; yani, en başta ABD olmak üzere emperyalizmin, tekelci sermayenin, emperyalist kışın ve emperyalist kışın ve emperyalist kışın...

Sekiz aylık dış ticaret açığı 2,4 milyar dolar

1983 yılının Ocak-Ağustos döneminin kapsayan ilk sekiz ayda, Türkiye'nin dış ticaret açığı beştiğimize yılın üç döneminde oranlayız...

gimiz yılın üç dönem oranla yüzde 9,2 artarak 2 milyar 396 milyon dolara ulaştı. Geçtiğimiz yılın Ocak-Ağustos döneminde, Türkiye'nin dış ticaret açığı 2 milyar 195 milyon dolar olarak gerçekleşmişti.

1983 yılının ilk sekiz ayında, Türkiye'nin dışsatım geçtiğimiz yıla oranla yüzde 2,6 artarak 3 milyar 448 milyon dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönemde, dışalım bir yıl önceye göre yüzde 5,7 artarak 5 milyar 844 milyon lira yükseldi.

sağlandı. Bu yıl yüzde 9, tuğlaya yüzde 10 ve cam eşya fiyatlarına da yüzde 9 oranında zam yapıldı.

Margarin, sabun ve deterjan fiyatlarının da önümüzdeki günlerde yükselmeye bekleniyor. Toplantı firmalar, zam bekletişinde bu malların satışlarını durdurdu. Nitekim İstanbul Bakıllar ve Balyer Derneği İkinci Başkanı Muammer Çay, konuyla ilgili bir açıklama yaparak "45 gün içinde dört katlıpı çamşar sabununun fabrika çıkış fiyatı 180 liradan 250 liraya çıktı. Aynı şekilde, deterjan ve margarin fiyatları da arttı" dedi ve "bu fiyat

kanı" ya'vuz Döğüş, "eiderne" kagıt kalem istedikleri gibi zam yapıyorlar. Yalınsından beri bu beşinci zam. Daha bundan önceki zamların maliyetlere itikali sağlanmadan, kendimizi toparlayamadan yeni bir zamla karşı karşıya kalıyoruz" diyerek, Petkim çalışmalarını ifaden ilpige her şeyde yansıyacağına, üretimi düşüreceğini ve işsizliği daha da arttıracığını belirtti.

nun; yani, en başta ABD olmak üzere emperyalizmin, tekeli sermayenin, büyük toprak sahiplerinin, militarist kiliğin ve bürokrasinin tepesi noktasının, milyonlarca emekçiyi soğuşa çevirmesi olarak alınmaz. Bunun da ötesinde, bu kararla Türkiye, her anlamda ABD emperyalizminin, Pentagon'un "sıçrama tahtası" haline getiriliyor. Bundan daha büyük satış olur mu? Satın beyler, satın... Bu satışın yanında köprülerin, KİT'lerin, barajların lafı mı olur?

Danışma Meclisi giderayak seçim yatırımı yaptı

- Koç'un Asil Çelik'ini kırtarmak için 20 milyar lirayı bir kalemede veren Maliye Bakanı Kafaoglu, memurlara 12 milyar vermeye gelince "yatırım arar" dedi

Yücelerin yüzde 72'si siyasi partilere kayıtlı olan, yüzde 40'ı da 6 Kasım seçimlerinde milletvekili adayları olan Danışma Meclisi, görevi sona ererken bir hafta gibi kısa bir sürede 7 milyon seçmen ailesini ilgilendiren sosyal içerikli bir çok yasa çıkartırdı.

Bütçe tasarımlarını görüşen Danışma Meclisi, memur maaşlarını belirleyen katsayıyı 40'a çıkartarak hükümetin bütçede memurlara verdiği ödenekleri 12 milyar lira artırdı. Öte yandan emekli işçi maaşlarına yüzde 29'lara yüzde 37 arası, Bağ-Kur'dan emekli esnaf ve zanaatkarların maaşlarına yüzde 40 zam yapılmasını kabul etti ve tarım işçilerine de sigortalı çalışma hakkını getirdi.

Danışma Meclisi'nin kabul ettiği bütçenin ayrıca Milli Güvenlik Konseyi adını taşıyan cunta tarafından da onaylanması gerektiği için, 7 milyonluk seçmen

kütlesine verilen bu yeni haklar henüz kesinleşmiş değil. Kaldı ki, Danışma Meclisi'nden geçen bu yeni haklar için bütçede gerekli kaynak da mevcut değil. Koç'un Asil Çelik'ini kırtarmak için 20 milyar, Çavuşoğlu-Kozanoğlu'nun Hissarbank'ını ve Has Holding'in İstanbul Bankası'nı kırtarmak için 50 milyar lırayı bir kalemede ödemekte tereddüt etmeyen Maliye Bakanı Kafaoglu'nun, 1 milyon 355 bin memurun maaşları için yüzde 12 milyar lira eklenmesini karşı çıkması, Danışma Meclisi'nden geçen Bütçe Kanunu'nun cunta tarafından büyük capta budanabileceğini gösteriyor.

Holdinglerin işçi başına yıllık kân 679 bin lira

- Sabancı ailesinin 8 işyerinden elde ettiği kâr, 80 bin 121 işçinin yıllık ücretleri toplamına eşit

Ücret artışlarının fiyat artışlarının gerisinde seyretmesi ve tekellilerin üreticileri malların fiyatlarını sürekli olarak artırmaları, son yıllarda holdinglerin kârlarının büyük oranlarda artmasına neden oldu. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) yayınladığı verilerle göre, Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu, 1982 yılında işçi başına yılda ortalama 679 bin lira kâr etti. Böylece, 1982 yılında 511 bin 306 işçinin çalıştığı 500 büyük sanayi kuruluşu, net olarak toplam 348 milyar lira kâr etmiş oldu.

Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun en önde gelenlerinde, işçi başına düşen kâr miktarı, 2 ile 11 milyon lira arasında değişmektedir. Söğemli, İPRAS'ın yıllık işçi başına kâr 11 milyon 287 bin; Türk Kablo'da 6 milyon 389 bin; OYAK'ın kontrolündeki Çukurova Çimento'da 4 milyon 189 bin ve Sabancı Holding'in Kordsa'sında 3 milyon 375 bin liradır.

● Türkiye'de asgari ücretle çalışan bir işçinin, yıllık geliri 132 bin liradır. 500 büyük sanayi işletmesinin işçi başına yıllık kâr olan 679 bin lira, asgari ücretle çalışan bir işçinin yıllık gelirinin yaklaşık beş katındır. Açıkçası, asgari ücretle çalışan her işçinin sırtından, patronlar işçinin gelirinin beş katını kasalarına indir-mektedirler.

● Sabancı Holding, 1982 yılında Türkiye'nin 50 büyük işletmesi içinde yeralan Saso, Aksa, Lassa Bossa, Kordsa, Temsa, Çimsa ve Marsa isimli işletmelerinden 10 milyar 576 milyon lira kâr etmiştir. Sabancı'nın yalnızca yedi işletmesinden elde ettiği kâr, asgari ücretle çalışan bir işçinin gelirinin, tamı tamına 80 bin 121 katıdır. Başka bir deyişle, 80 bin 121 işçinin yıllık geliri-ne eşit olan 10 milyar 576 bin lirayı, Sabancı ailesi, yalnızca sekiz işyerinden kasasına kâr olarak aktarılmıştır.

SANAYİ İŞLETMELERİNDE İŞÇİ BAŞINA KÂR

İşletme adı	İşçi başına kâr
İPRAS	11.287.000
Türk Kablo	6.386.000
Türkiye Petrolleri	5.840.000
Shell	5.772.000
Bağfas	4.586.000
Çukurova Çimento	4.189.000
Pirelli	3.566.000
Kordsa	3.375.000
Otomarsan	3.375.000
Ege gübre	3.075.000
Good Year	2.586.000
Şişe Cam	2.695.000
500 Büyük İşletme Ortalaması	679.000

200 bin aile milli gelirin beşte birine el koyuyor

Türkiye'de, 1979 yılından bu yana milli gelirin sürekli gerilemesine rağmen, gelir dağılımında emekçi yığınların, orta katmanlarının aldıkları pay yarıyarıya gerilerken, bir avuç para babasının aynı oranda artış gösterdi. Nitekim, 1983 yılı verilerine dayanarak yapılan "gelir dağılımı" araştırmasına göre, Türkiye'de toplam ailelerin yarıdan üçte birini oluşturan 4 milyon 250 bin aile ulusal gelirin ancak yüzde 17'sini alırken, toplam ailelerin ancak yüzde 2,5'ini oluşturan 212 bin 500 aile, toplam milli gelirin yüzde 21,1'ini ele geçiriyor.

● Gelir dağılımı araştırmasına göre, 1983 yılında Türkiye'deki 8,5 milyon ailenin toplam geliri, yaklaşık 10 trilyon liradır. Toplam ailelerin yüzde 30'unu oluşturan en düşük gelir dilimindeki 2,5 milyon 550 bin aile, milli gelirin yüzde 6,9'unu almaktadır. Yani, 2 milyon 550 bin ailenin toplam yıllık geliri yaklaşık 690 milyar liradır. Buna karşılık ailelerin yüzde 2,5'ini oluşturan 212 bin 500 ailenin ele geçirdiği milli gelirin yüzde 21,1'lik bölümü, tamı tamına 2 trilyon 110 milyar liradır.

● Birkaç yüz ailenin kontrolünde olan 500 büyük sanayi işletmesi, banka gelirleri de dikkate alındığında, 1982 yılında 555 milyar lira kâr etmiştir. Ve bu miktarın içinde, birkaç yüz ailenin kontrolünde olan holdinglerin ticaret, sigorta, ulaştırma vs. sektörlerinden elde ettikleri kârlar yeralmaktadır.

ULUSAL GELİRİN AİLELER ARASINDA DAĞILIMI

Aile Yüzdeleri	Aile Sayısı	Milli Gelirden Aldığı Yüzde
50,0	4.250.000	17,0
22,5	1.912.500	17,9
18,2	1.547.000	25,4
6,8	578.000	18,6
2,5	212.500	21,1
100,0	8.500.000	100,0

Yücel

Feyzioğlu'nun

Röportajı:

Gurbetteki

Çocuklarımız

Gurbet ellerde geleceksiz bir kuşak yetişiyor... Eğer dünyayı değiştirme sanatını şir

2000 yılında çocuklarımız neler be

Ahhh çocuklar!.. Bizim çocuklarımız... 2000 yılına hangi mesleklerle, hangi eğitimle gireceksiniz?.. Elinizde bir diploma mı, işe yarar bir belgeniz olacak mı?.. Hızla gelişen teknolojiyi öğrenebilecek misiniz?.. Ekmeğ parasını nereden bulacaksınız?..

Bilmiyorum, diyor Hasan Direk. 12 yaşında, "cin" gibi. 5. sınıfa gidiyor. Burası bir Hauptschule. Emekçilerin çocukları okuyor. Hele bizim çocukları ezici bir çoğunluğu bu okullarda, meslek öğrenememek için buranın bazı engellerini aşmak gerekiyor.

– Ne olacağını Hasan? diyoruz.

– Hiçbir şey!

– İşçi de olmayacak mısın?

– Bilmiyorum.

Hasan'ın yüzünde yara izleri var. Bir hafta önce bisikletiyle yüksek bir engelden atlanmış. Buna karşın bisiklette binmeyi öleşiye seviyor. İlgisi derslerden başka herşeye. Bir meslek edinmeyeceğinin bilincinde. Soruları bile "yanıt vermek zorunda mıym?" der gibi cevaplıyor. Sonra başını masal kitabına eğiyor.

– Sen ne olacağını Hayati? diyoruz.

– Birşey olma şansım yok, diyor Hayati, ama okulu bitirmek istiyorum. Belki kurslara katılır, bir tamirci olurum. Motor tamircisi.

Hayati daha bir utanç. Ama soruları daha kararlı, daha bir bilinciyle yanıtıyor. Çocukların çoğunluğu öyle. Türkiye'de bir "doktor" ne olacağını? diye sordunuz mu, "doktor, öğretmen, mühendis..." gibi yanıtlar alırsınız. Ama burada öyle mi?.. Çocuklar daha bir gerçekçi sanki. Bu umut beslemiyorlar.

– Almancan nasıl? Serbest zamanlarında ne yapıyorsunuz?

– Almancan iyi. Top oynuyoruz, anneme yardım ediyorum, kuran kursuna gidiyorum. Ders çalışıyorum. Ama canım istemiyor. Çünkü bilmediğim yerde çalışmamı istiyor.

Fatma gözlerini kocaman kocaman açarak: "... Kadir diyor, bir atom bombası atacağız!"

şüyorlar. Birçoğunun çalışma masaları yok. Mutlak masasında ödevlerini yapıyorlar. Bazı çocukların bu olanakları bile yok. Şöyle diyor Lütfiye:

– Oturma odasında yatıyorum. Konuklar gelirse mutfaktaki koltukta. Ya da konuklar gidecekse anamla babamın yatağına uzanıyorum. Onlar gittikten sonra anam çağırıyor, yerime geçiyorum.

– Ne olmak istiyorsun Lütfiye?

– Terzi olacağım hocam... şeyy öğretmenim... şeyyy...

Çocuk ne diyeceğini şaşırıyor, "hocam" diyor, camii değil, "öğretmenim" diyor, öğretmenim biz değiliz, "Hay Allah!.."

– Sen dur, diyor Sema Yıldız. Bize dönüyor, – Bu dediklerinizi gazetemize vermemiz. Bize dediklerinizi gazetemize vermemiz. Eğer resmini görürse, senden bir bok olmaz der diye diyor. Kitabı yazsan

cazım. Anama babama mektup yazıp her zaman beni istiyorlar. Bir yıl sonra da gideceğim.

Velime öylesine inatçı, öylesine kararlı söylüyor ki, öteki arkadaşları: "Ne yapalım bizim öyle bir olanağımız yok. Yoksa biz de olurduk" der gibi kırıncı, biraz da kiskanarak bakıyorlar. Oysa kiskanmalarına hiç gerek yok. Birtek arkadaşları doktor olsa ne olur sanki?.. Ötekiler nasıl olsa birşey olamıyor. Bakın rakamlar ne söylüyor: Onu yüksek okullara kapalı olan Hauptschule'lere çocuklarımızın %72'si devam ediyor. Bunların da %60'ı diploma alamadan okullardan çıkıyor. Liselelere devam edenlerin sayısı %18. Realschule'lere ise %23,3'ü gidebiliyor.

Bu da yetmiyormuş gibi çocuklarımız ailelerinden de olmak üzere. Federal Alman hükümeti hem geri dönüşleri hız-

çkıyor, atılıyor söze:

– Eee yarın bizi atarlarsa!.. Türkiye'ye dönüşüne dilimizi konuşmakta zorluk çekmeyecek diye.

– Okumamızı öğrenmek için geliyoruz, diyor Sabahat Saraçoğlu, Almanca daha zor.

– Dilimizi iyi öğrenmek, iyi okumak için, diyor Neziha.

Tüm çocuklar aynı içtenlikle yanıtlar veriyorlar.

– Pekli tüm arkadaşlarımızın Türkçe dersi alıyorlar mı?

– Hayırr! diyorlar hep birden. Bu okula gelenler bir dolu. Ama Türkçe dersi alan sadece 18 kişi. Hepimizin sayısı 107 kişi.

Türkçe dersi isteyen çok az olduğu için 5.6.7.8. sınıfların çocukları karışık okuyorlar. Avrupa'nın ortasında değil, tpki Sorgun'un Külhüyük köyünde tüm sınıflar bir arada okudukları gibi.

– Neden öteki arkadaşlarımızın Türkçe dersi almıyorlar?

– Okul müdürü ve öğretmenlerimiz "Türkçe dersi almayın, Almanca öğrenin daha iyi" dediler. Onun için Türkçe dersi isteyen az oldu.

Zaten "isteginize bağlı" denildikten sonra, kim ister ki...

– Öğretmenleriniz neden bunun üzerinde duruyorlar?

– Almanya'dayız, diye diyor Neziha, Almanca'yı iyi öğrenmemiz gerekiyor. Hüseyin, Halil Acar, Kadın Pür, Nebiha Adıgüzel aynı görüşü paylaşıyorlar. Oysa Sema karşı çıkıyor hemen:

– Hayır diyor, biz Türkçe konuşuca-

– Kavgaşı dövüşü öyle seviyor ki öğretmenim. Öğretmenimiz ne dedi biliyor musunuz? Dedi ki Amerikalıların Japonya'ya attığı atom bombası var ya, ondan şimdi daha büyüğünü yapmışlar. Bir tanesi tüm dünyamızı yok edecekmiş. Kadir diyor, bir tane alıp atacağım.

– Sana nef diye çıkıyor Kadir, atacağım işte!

ŞERİFE: Hastanede temizliği olacağım

– Sen ne olacağını Fatma? diyoruz.

– Okulu bitirdikten sonra Hemşire okulu'na yazılmak istiyorum. Hemşire olunca Türkiye'ye döneceğim.

şimdiden onlara öğretemezsek...

Çocuklarımızı okutuyoruz?

Hüseyin gözlerimizin içine bakıyor. Fırsat bu fırsat deyip hemen yapıyoruz:

— Ne olacaksın Hüseyin?
— Maden işçisi olacağım. Belki madende elektrikçi de olabilirim, bakahım.

— Get lan, diye Ahmet karşı koyuyor, seain fizik zayıf, nasıl olacaksın?

Hüseyin bozuluyor. Birden Ahmet'e doğru atılıp masanın gözünden yarım örümüş bir kazak çıkıyor.

— Bu Ahmet'in, diye gösterip gülüyor.
— Sen de ölüyor musun? diye soruyoruz.
— Hayır! Ben kız mıyım?

Bu kez Ahmet kızıyor. Onu yatıştırıp Nebiha Adıgüzel'e dönüyoruz. Nebiha'nın yalnız soyadı değil, tüm çocuklardan farklı olarak dersleri de çok güzel. Alman çocukları da dahil sınıfın en birincisi. Derslerinin çoğu pekiyi.

— Peki neden ömü mesleklerle, yüksek okullara açık olan okullara gitmedin de, Hauptschule'de kaldın?

— Öğretmenim liseye git dedi, lise bizim eve çok uzak dedim, gitmedim.

— Peki ne olacaksın?
— Bilmiyorum.

Duvarcı olacağım

Birden çocuklardan biri:
— Bakın! Bakın! diye bağıyor. Herkes pencerelere fırlıyor. Dışarda bir patates tarlası var. Yarısı sökülümüş, yarısı daha duruyor. 4-5 Türk çocuğu ellerinde naylon torbalarla tarlaya dahiylıyor. Tek-tük toprakta kalan patatesleri topluyor, toprağı karıştırıyorlar. Birisi yavaş yavaş sökülümüş patatesleri toplayıp cebine atıyor.

ni başaracakmış gibi.

— Belki de kahve açarım. Ya da bir dükkân. Serbest zamanlarımda mı? Kütüphane, top oynamaya, ya da camiye gidiyorum.

KADIR: Ben de televizyon tamerisi olacağım

Bu arada Kadir soluk soluğa dönüyor, çocukları patates tarlasından kovmuş. Herkes yeniden dışarı bakıyor, kims yok. Sözü Zehra Çivici'ye veriyoruz. Almanca'sı en iyi olanlardan. Küçüklükten beri Alman arkadaşları var. Carola. Birbirlerine anadillerini öğretmişler. Bir yedikleri aynı gidiyor. Carola da Türkçe'yi çok iyi konuşuyor.

Çarklar, barış ve silahsızlanma için 5 dakika durdu!

5 Ekim günü Federal Almanya ve Batı Berlin'de milyonlarca emekçi "Onikiye beş kala - Silahlanma çılgınlığına son!" belgisiyle 5 dakikalık uyarı grevi yaptı. DGB'nin çağrısı üzerine saat 12'ye beş kala yaşamı durdu. Beş dakika boyunca fabrikaların, tersanelerin, trenlerin siren ve düdükları çaldı, ulaşım durdu, trafik lambaları kırmızıda dondu, bürolar boşaldı, mağazalar kapandı. Patronların son ana kadarki işten atma tehditlerine, korkutma çabalarına rağmen işletmelerde akarantılar ve makinalar durdu. Rüsselsheim'daki Opel fabrikasından, Hamburg, Kiel, Bremerhaven tersanelerine, Stuttgart'taki Deimler-Benz fabrikalarından Münih'teki Volkswagen ve Siemens işletmelerine, kimya kombinalarından maden ocaklarına dek milyonlarca emekçi işletmelerinin avlularında,

DGB'nin 5 dakikalık uyarı grevi barış savaşını tezgah başına getirdi

SOLEX'te 800 işçiden 700'ü eyleme katıldı

Türkiye Postası, DGB'nin "Barış için 5 Dakika" eylemini başarıyla gerçekleştirilen Batı Berlin'deki işyerlerinden biri olan SOLEX kâğıtüratır firması işyeri temsilcilerinden Cumali Kangal ile bu eylem üzerine görüştü. On yıldır aynı firmada çalışan ve 1981 yılında bu yana 15 işyeri temsilcisi içinde üç Türkiye'li temsilciden biri olan Cumali Kangal ile

sey değişmez" hatalı anlayışından hareketle pasif kaldılar.

Türkiye Postası: Sizce Türkiye'deki yüksek katlımlı nereden kaynaklanıyor?

Cumali Kangal: Türkiye'deki katımlı birkaç nedene bağlanabilir. Bir kez firmamız 35 saat'lık iş haftasına ilişkin yoğun hazırlıklar, tartışmalar içindeydi. Barış eylemlerinin de bu hareketli dö-

"Silahlanma çılgınlığını durdur-maz, barışı güvence altına al-mazsak işsizliğe karşı, daha iyi yaşam koşulları ve toplumsal güvence için verdiğimiz savaşı-ş boğuna olacağız."

DGB'nin 5 dakika uyarı grevi için yaptığı çağrılan

kalan işçileri topluyor, topografya yapıyorlar. Birisi yavaş yavaş sökülmemiş patateslere yapışmış ötekilere el ediyor. Anılanımız depreşiyor. Çocukluğumuza geliyoruz. Kerim dedenin bostanına dalmışımız, havuçları, salatalıkları çalışmız... İçimizden bir yerler sızıyor... Gözlerimiz dışardaki çocuklarda. "Eyaahl..." demekten özümüzü alamyoruz. "Sindil yabancısı düşmanlığı yapmakta birbirleriyle yaşıyan bizi sağ basın bunları görmeli... Sansasyonel bir haber!.. Türk çocukları patates çarkları yakalandılar!.. Enfess!..." Yüzümüz ateş basıyor.

Kadir koş onları oradan çıkar, diyoruz. Kadir sanki böyle bir iş bekliyormuş gibi yerinden çok gibi fırlıyor. Ötekileri zor bela yerlerine oturtuyoruz.

Sen ne olacaksın Halit?
Halil Acar konuya daha kararı giriyor:
— Baham madende çok kaza geçirdi, ben duvar işçisi olacağım. Yeralına inmek istemiyorum.

— Duvarcılık da belalı iştir Halil. Hergün yağmur yağıyor. İslanmaz mısın?
— Yağsın. Duvarcı barakaları var ya, arabası gibi. Ona girerim, ya da yağmurluk giyerim.

— Sen ne olmak istiyorsun Hayri?
— Meslek okulunu bitir maden işçisi olmak istiyorum. Sonra dörtl yıl çalışıp Türkiye'ye döneceğim.

— Neden?
— Nasolsa böyle süreçler. Onlar sürmedim geldim kendime bir iş kurmak istiyorum.

Büyüyüp de küçülmiş gibi konuşuyor Hayri. Tüm planları cinin altında, hepsi-

— Onun babası da maden işçisi, benim de, diyor Zehra. Aynı ocakta çalışıyorlar. Aynı evde oturuyoruz. Babamın arabası olmadıği zamanlar Carola'nın babası iş giderken arabasına alıyordu.

— Peki ne olacaksın Zehra?
— Carola da çocuk hemşiresi olacak ben de.

Sıra Receb'e, Seymen'e, daha ötekilerin de geliyor. Bıkmandan "Ne olacaksınız" diye soruyoruz. Konuyu dağıtmamaya çalışıyoruz.

— Bilmiyorum, maden işçisi, temizlikçi, bilmiyorum, hiçbir şey...yanıtları ardında nalaralıyor...

— Ve bizim çocuklarımız 2000 yılında böyle çalışıyorlar...

— Ve teknik başdöndürücü bir hızla geliyor. İşçilerin yerini tek tek, grup makinalar robotları alıyor. Batının bunları nimen neredede duracağı belli değil. Çocuklarımızı gözüküyor işlerin tümünü 10-15 yıl sonra robotlar ve makineler yapacak. Makine yapan işçi olmak kendilerini kapattı. Bu yüzden böyle sürece, işsiz gücüz sokak ortasında kalacaklar. Eğer işsiz güzelden yana olanlar, dünyayı değiştirme sanatını şimdiden onlara öğretmezlerse, 2000 yılında gelende çok geç kalınmış olacaklar. Çocuklarımız elinde işi durduracak şalterler de olmayacak, kuytu köşelere kırıp kırık kalacaklar. Akıllarımız psikileriyle bulasacaklar. Bunu düşünmek bile öylesine korkunç, öylesine ürktücü ki...

gidiyor. Carola da Türkçe'yi çok iyi konuşuyor.

SABAHAH hem Türkçe hem Almanca konuşuyor için diyor: "Onlar bizi konuşunca anlamıyorlar ve kızıyorlar. Oysa biz onları anlamıyoruz..."

— Onun babası da maden işçisi, benim de, diyor Zehra. Aynı ocakta çalışıyorlar. Aynı evde oturuyoruz. Babamın arabası olmadıği zamanlar Carola'nın babası iş giderken arabasına alıyordu.

— Peki ne olacaksın Zehra?
— Carola da çocuk hemşiresi olacak ben de.

Sıra Receb'e, Seymen'e, daha ötekilerin de geliyor. Bıkmandan "Ne olacaksınız" diye soruyoruz. Konuyu dağıtmamaya çalışıyoruz.

— Bilmiyorum, maden işçisi, temizlikçi, bilmiyorum, hiçbir şey...yanıtları ardında nalaralıyor...

— Ve bizim çocuklarımız 2000 yılında böyle çalışıyorlar...

— Ve teknik başdöndürücü bir hızla geliyor. İşçilerin yerini tek tek, grup makinalar robotları alıyor. Batının bunları nimen neredede duracağı belli değil. Çocuklarımızı gözüküyor işlerin tümünü 10-15 yıl sonra robotlar ve makineler yapacak. Makine yapan işçi olmak kendilerini kapattı. Bu yüzden böyle sürece, işsiz gücüz sokak ortasında kalacaklar. Eğer işsiz güzelden yana olanlar, dünyayı değiştirme sanatını şimdiden onlara öğretmezlerse, 2000 yılında gelende çok geç kalınmış olacaklar. Çocuklarımız elinde işi durduracak şalterler de olmayacak, kuytu köşelere kırıp kırık kalacaklar. Akıllarımız psikileriyle bulasacaklar. Bunu düşünmek bile öylesine korkunç, öylesine ürktücü ki...

maçla karşılaş ve 1981 yılından bu yana 15 işyeri temsiliyeti içindeki Türk işçileri temsilsinden biri olan Cumali Kangal ile yaptığımız söyleşi Solex'e eylemin başanlı olmasının nedenlerini gösterdiği gibi, bu tür eylemlere Türkiye işçileri geniş bir biçimde katabilmeleri yolları konusunda da ışık tutucu oldu.

Türkiye Postası: DGB'nin 5 dakikalık uyarı grevine nasıl hazırlandınız?

Cumali Kangal: Eylül ayı başında DGB'nin yaptığı çağrından sonra, DGB'nin bildirirlerini işyerinde dağıttık, bildirirlerini her arkadaş tekt tekt eylemin anlamı ve önemini anlatmaya çalıştık. İlan tahtlarına da eylemin önemine ilişkin ve arkadaşlarımızı uyarı grevine katılmaya çağırın panoları astık. Ayrıca, 9 Eylül'de yaptığımız işyeri toplantımızda, işyeri temsiliçisi olarak eyleme katılınma çağrısında bulunduğ. İÇ Metal sendikasımdan toplantıya katılan arkadaşlarımız da eylemin ve katılımın üzerinde durdular.

Türkiye Postası: Peki işverenin buna karşı bir tepkisi oldu mu?

Cumali Kangal: İşyeri yönetmeni daha o toplantıda olumsuz tepki gösterdi. Bu konuların işyeri toplantılarına getirilmesi gerektiğini, zaten bu yolla işçilerin hiç bir şey elde edemeyeceklerini, dünya barışın korunmasını başka yollarla da olduğunu, isterlerse işçilerin gösterilere katılabileceklerini, sokaklarda yürüyüş vs. yapabileceğini söyledi.

Türkiye Postası: Bu konuşma işçiler üzerinde etkili oldu mu? Herhangi bir işçi bu görüşü destekleyen bir konuşma yapıyor mu?

Cumali Kangal: Hayır böyle bir şey olmadı. Kaldı ki sendika yetkilisi arkadaşlarımızın teklifleri söz alarak işyeri yönetiminin açıklamalarına katılmamın mümkün olamayacağı açıkladılar.

Türkiye Postası: Eylem günü nasıl başladı, neler yaptınız?

Cumali Kangal: O gün sabahtan DGB'nin bildirisini dağıttık. Birkaç gün önce işveren işçileri böyle bir eyleme katılmamış iş anlaşılmışa sıkırı olduğunu ve suç sayılabileceği konusunda uyarılmış, ilan tahtlarına bir duyuru asmıştı. Bildiriyi verirken arkadaşlarımız, katılım yüksek olursa işverenin de hiçbir şey yapamayacağını da hatırlattık. Bunun hakkımız olduğunu, herkesin mutluaka katılmaya gerektiğini bir kez daha izah ettik. Kaldı ki işverenler de kendi işlerine gelendiği bu tür hakları kullanmışlar, örneğin işverenler sendikası baskam olduğunu da cezazeye katılmalarını sa-

Solex işçileri Cumali Kangallamak için işçileri serbest bırakmışlardı. Bunu da biliyorlardı.

Türkiye Postası: Eylem anında ne yapıldı?

Cumali Kangal: İşyeri temsiliçisi olarak saat 12'ye on kula üretime çağışlarını bulundugu iki büyük atölyeye indik. Her iki atölyede de bir Alman, bir de Türkiye temsilci hopforünden eylemin başladığını duyurdu ve ardından da DGB'nin duyurularında yer alan talepleri çerçevesinde kısa bir konuşma yaptı. Bu sırada işçiler de işi bıraktılar.

Türkiye Postası: Eyleme genel olarak katılım ve Türkiye işçilerin katılımı konusunda ne söyleyebilirsiniz?

Cumali Kangal: 1150 işçisi çalıştığı Solex'te 800 kişi kadar doğrudan üretime çağış. Bunlar içinde katılım yüzde 90-95 kadar oldu, yani yaklaşık 650-700 kişi işi bıraktılar eyleme katıldılar. Daha sonra işyeri temsiliçisi olarak arkadaşlarımızla yaptığımız değerlendirmede bunu böyle saptıkd. İşyerimizde 350-400 kadar Türkiye'li çalışır, bunların işe hespi eyleme katıldılar. Katılmalayan Almanlardı.

Türkiye Postası: Katılmalayanlar niye katılmadığını açıklayabilir misiniz?

Cumali Kangal: Katılmalayanların bir kısmı bu eylemin özellikle Sovyetler Birliği'nden yana bir eylem olduğunu, oysa Sovyetler Birliği'nin roketleri olduğunu göre, ABD'nin de Avrupa'ya roket yerleştirmesine karşı çıkılmaması gerektiği gibi bazı şeyler söylüyorlardı. Ancak onlara hazırıklar süresinde bunların yanlış olduğunu, bu eylemin hangi taraftan olursa olsun silahlamaya karşı, dünyada barışın korunmasından yana bir eylem olduğunu anlatmaya çalıştık. Yine de bunların bir kısmı özellikle böyle bir eylemin işyerinde yapılmasından yana olmadıkları için eyleme katılmadılar. "5 dakika değil, 5 gün de işi bıraksak hiç bir

şun hazırıklar, tartışmalar içindeydi. Gün eylemlerini de bu hareketti de-neme rastlaması iki mücadelenin birleşmesine ve katılımın hem Almanlar, hem de Türkiye'lier açısından yüksek olması yolaçtı. İkincisi, işyeri temsiliçimizin son eylemle ilişkin aktif çalışmaları da katılımı olumlu yönde etkiledi. Daha önceki yıllarda Solex'te işyeri temsiliçisi işverene karşı düş-dış, açık ve başarıyla sonuçlanan bir mücadelde verdiği işçilerin güvenini sağlamıştı. Ayrıca Türkiye temsiliçisi olarak bizler de işçilere sadece bildiriyi vermekle kalmadık, dünya barışının ve bu eylemin önemi üzerinde kendilerini tek tek aydınlatmaya çalıştık.

Türkiye Postası: Peki Türkiye'li'lerin sendikamız düzenlediği barış ilahisi veya diğer güncel ve yamsalları sorunlardaki eylemlerine katkısı her zaman yüksek oluyor mu?

Cumali Kangal: Hayır. Bu eylemler işyeri saatleri ve yer dışında olduğu için Türkiye işçilerin katılımı genellikle düşük oluyor. Bir süre önce dünya barış-konusunda düzenlediğimiz slaytı gösterirken çok az sayıda Türkiye'li işçi katılmıştı. Dolayısıyla son eylemin somut yararlarından işçilerin şimdide dek ya da bu nedenle üzerinde durmadıkları bir konuyu ayaklarına kadar götürmek, onları bu konuya karşı duyarlı kılmak oldu. İş saatini geçirme özellikle önemli bir sorun sağladı. Böylece bazı işçilerin hiç de gündemlerinde olmayan bir konu onların eylemlerinde tartışılabilir konular arasına giriverdi. Bu konuda iki defa kendilerini aralardığı görüş alışverişine başladılar.

Türkiye Postası: Peki Almanlar arasında da eyleme katılmalayanlar Federal Almanya hükümetinin politikasındaki değişikliği ya da en azından CDU'lu olduğunu söylemek mümkün mü?

Cumali Kangal: Hayır, böyle bir şey söyleyemeyiz. Kaldı ki bizim firmada işyeri temsiliçisi ikinci başkan olan arkadaşımız CDU'lu olmakla birlikte çalışmalara aktif olarak katıldı.

Türkiye Postası: DGB'nin 5 dakikalık uyarı eylemi konusunda başkaca söyleyeceğiniz bir şey var mı?

Cumali Kangal: Tüm işyerlerinde işçiler ve çalışanların katılacağı bu tür eylemler yapılmasının yerüzünde barışın sağlanmasında yararlı olacağını inanıyorum. Bu eylemler toplu halde yapılabildiği, yani katılım oranı yüksek olduğu zaman işverenin alabileceği herhangi bir önlem olamayacağı gibi, eylemin etkisi de daha büyük olacaktır.

NEZİHA: Almanca'yı iyi öğrenmemiş için Türkiye'li zorunlu kalmıyorlar

Sizi mecbur sepeceğiz

Açlık bizim nimetimiz
Tokluk nedir bilmeyiz
Yeni beyler sepeceğiz
Paşa senin emrindeyiz.

Bu mu bizim kaderimiz
Size teslim bedenimiz
Kam ağıyır içerimiz
Sizi mecbur sepeceğiz

Namlu kulak dibinde
Gençler cezaevinde
Mehmet senin emrinde
Sizi mecbur sepeceğiz

Beyler ister biz yaparız
Halımız için yazarız
Sizle sesliye yatarız
Sizi mecbur sepeceğiz

Gece gündüz farketmez
Bu düzen böyle gitmez
Buğün gücümüz yılmaz
Sizi bir gün ezeceğiz

Hayati B./Mannheim

Not: Ben Mannheim cezaevinde yatmakta olan Türkiye bir Genç, Türkiye Postası Gazetesine benî abone edene ve Fransa'da işçi olarak çalışan eniştem Fetullah B'ye sizin aracılığımla iş teyakkür etmek istiyorum.

Evren paylaşan gümrük kuyrukları

Ford'da işçi olarak çalışmaktayım. Temmuz ayında çocuk çokuk araba ile Türkiye'ye izne gittik. İki olarak gümrük kapısı, Gümrük kapılarında rezaletin bir ni bin para. Duyuyorduk gümrük düzelmiş, beklemeler geçiyor. Gazeteler, Türkiye'nin Sesi Radyosu barbar bunı yazıyorlar. İki olarak kocaman bir araba kuyruğu ile karşılaşıyoruz. Neyse sabırla bekliyoruz. Ama kanca boyu bile yul alamyoruz. Hoparlörler gürültü bir bir moral müziği. Arada bir kesiliyor ve onları yapıyorlar. Anonsta, "Falan alırsın, Anonsta kalıyosun" diye çalıyor.

diyor. Birkaç kişi, "Kardesim sözün moral müziği istiyoruz. Şu işi emli mizi görüne de gidelim" diye bağırıyorlar. Gane hiçbir şey... Tüm yolcular bir hamlede arabaları... kornaları a bastırlar. Müzik birden kesildi. Hiç bir ses duyulmuyor. Ancak mikrofondan "Dikkat, dikkat" sesleri duyuldu. Şey bir anons başladı: "Arızada ne mi oluyoruz ve polisimiz dışarıda geliyor. Kornayı kesmezse onları polislik alırsın hesap soracağız. Lütfen kes. Kornayı emli mizi görüne de gidelim" diye çalıyor. Tabii koronun lu kesildi kornalar.

MAKBUZU "ALMANYALI" DİYE KESTİLER

Ben de izin anılarımı yazmak zorunda kaldım. "Zorunda kaldım" diyorum, çünkü üç sene içerisinde Türkiye'miz rezilliklerle dolmuş.

Buradan aile olarak ağabeyimle beraber minibüse bindik, üç senedir gitmediğimiz Türkiye'mize hasretlik gidermek için yola koyulduk. Gümrüğe vardık. Sabah saat 6. Bekle bekle, 2 saat geçti. Hoparlörlerden çok sesli olarak oradaki işçilere milliyetçi savaş müzikleri dinletiyorlar.

Kontrol yerine vardım. Kimisi bir haftadır oradaymış. Vatandaş temelli dünür, eşyasını çıkaramıyor. Kimisi "Sizin yaptığınız işkenedir" diye mırıldanıyor.

Ne ise, uzatmayayım, sıra bize yaklaştı. Benden önceki arkadaş 300 Mark rüşvet veremeyince giremedi. Ozel kabineler yapmışlar, rüşvet daha kolay verilsin diye. Ozel hoparlörler konulmuş, milliyetçi şöven müzikler çalınmış, fazla düşünmesinler diye... Ve sıra bana geldi.

- Neyin var?
- Bir şeyim yok, dedim.
- Hepsini indirme, dedi.
- Hepsini indiriyorum, dedim ve çözmeye başladım.

Anladım ki para istiyor. Aldırmadım ve hepsini yığıdım masaya. Bak, "Geç" dedi. Rüşvetsiz geçtim.

Tekrar yola koyulduk. Adapazarı Dörtöylü'ne geçiyoruz. Trafik çok kalabalık. Ön tarafta bir TIR. Önün arkasında bir Almanyalı, onun arkasında bir

T. C. Sayışın Matenehi Reri: E-2
Maliye Bakanlığı Alınışın

Nr: 2364

Tahsilatı yapan matenehin adı : ...
Tahsil edenin adı, soyadı ve adresi : ...

Ne için teslim edildiği : ...

Öle Cevidi Almanyalı LIRA
30-37< 1500
1300

Tahsil edilmiştir. 3.7/1983 ...

T.C. Maliye Bakanlığı'nın resmi makbuzu: Cezayı veren: Almanyalı

Şevrole, İstanbul plakalı, onun arkasında ben ve bir çok yabancı plakalı işi arabası. İstanbul plakalı Şevrole TIR'ı solladı geçti. Biz yolumuzda 30-40 kilometre süratle devam ediyoruz. Birden kamyonun arkasından bir polis çıkıverdi. TIR yoluna devam etti. Bizim hepmizi sağa çekti. Trafik kontrolü olduğunu zannettiğimiz, yanımızda. Ehliyetlerimizi aldı hemen. Neredeyse 30 yabancı plakalı işi durdurulmuş. Komiser gitmemiz söylendi.

Komiser "Süratli geldiniz" diyorodu. Ama bunları yere bakarak söylüyorodu, çünkü düpedüz yalandı. Dedim ki:

— Süratli olmadığımızı çok iyi biliyoruz. Çünkü bizim önümüzde TIR vardı. O durdurulmadı, İstanbul plakalı araba durdurulmadı. Neden bizi durdurdunuz?

— Onlar radanın nerede olduğunu bulurlar ve ona göre tren yaparlar. Radar kullanamamışlar.

Şu kışta bide baktı O tren yapıyorsa

Şereflikoçhisar'a vardık. Bir hafta geçti. Almanyalı'dan davet ettiğimiz 6 Alman öğrenci evimize geldiler. Bir gün Alman arkadaşımızın arabasını tamir ettirmek için tanıdığım bir tamirciye götürdüm. Araba tamir ediliyodu, bize de çay söylediler. Hem çay içiyor hem de sohbet ediyorduk.

Birden beraberinde 2 askerle bir yüzbaşı geldi. Hepimizle toka yaptı, bir sandalye verildi, oturdur ve sinirli sinirli konuşmaya başladı. Ermeni konusunu açtı. Ermenilerin dünyanın gözüne baka baka konferans düzenlediklerini ve kimisinin mani olmadığını, halbuiki bunları yok edecek çok imkanlarımızın olduğunu söyledi. Yurt dışındaki işçiler kullanılmış. Adam anlattı da anlattı. Türklerin kökünü kazındığını, daha ne beklediğimizi, bir de Ermenileri yok etmemiz gerektiğini, falan filan. O günlük Tercümanı Gazetesini okumuş. Sonra sıra bize geldi. Bana, yanındakı Al-

Köln yürüyüşünün dersleri

10 Eylül'de Köln'de düşmana korku saldık. Zindanlardakı yoldaşlarımız, Türkiye halkına direnme gücü verdik, savaşım selamları yolladık. Bu kez bir birimize daha kenetliyidk. Geleceğe umutla bakıyorduk.

Köln yürüyüşünü Frankfurt ve Duisburg yürüyüşleri ile kıyasladığımız zaman, henüz yolun başlangıcında olmamıza rağmen, geçmişteki adı geçen iki yürüyüşten önemli derslerin çıkarıldığını görüyoruz.

Fakat yakıcı sorunlarımızı içeren, birliğini vurgulayan, hincımızı, savaşım gücümüzü bileyen, hedef gösteren ve kusa olan konuşmaları yapacak ajitatorlerin eksikliğini görüyoruz. Şivan'ın sazla kitleye yaptığı aytısıyonu söyle yapacak arkadaşlara gereksinimiz var.

Bu kadar kitle ve örgütler salt Eylül aylarında "zebanı"leri lanetlemek için bir araya gelmemeli. Almanyaya şartlarına, Türkiye'lerini gibi diğer tüm yabancı toplulukların da canalıcı, yakıcı sorunları var. Biz ilerici, çıkış noktası bu sorunlar olan eylemler örgütlemek için kolları sıvayalım.

Bu sorunları kısaca şöyle sıralayabiliriz: Yabancı düşmanlığı, yabancılar yasasına getirilmek istenen kısıtlıyıcı maddeler, seçme ve seçilme hakkımız, sığınmacılara uygulanan baskılar ve onları ve yabancıları genî gönderme girişimleri, Türkiye'deki "zebanı"leri ile Almanyalı "demokratlar (!)" arasındaki devrimci insan alışverişi.

Türkiye'de örgütler arasında doğrudan ağı, somut yabancı sorunları tartışılmasında, diğer yabancı grupları da içerecek bir şekilde genişletilmelidir. Tüm yabancıları içerecek yürüyüşleri örgütlemeye çalışmaları için de Türkiye'de örgütler ön bir çalışmada sonra, diğer yabancı örgütlerle direkt temasına girmelidirler. Bundan sonra da demokrat, devrimci Alman parti ve örgütleriyle ilişkiye geçilmeli ve çok daha geniş kitleyi kapsayan yürüyüşler düzenlenmeli.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Weseli

DEUTSCHLAND '33

TÜRKİE '83

DİKKAT: DEMOKRÂSİ (!?) geliyor...

**6 KASIM 1983
PAZAR
W. BERLİN**

Teknische Universität Audimax
Strasse des 17 Juni, Nr. 135
(U-Bahn Ernst-Reuter-Platz)

11.00 - 13.30:

**Kamuya açık basın
toplantısı**

13.30 - 14.00:

**"Türkiye usulü" Seçim
ve Sayım!?**

14.00 - 15.00:

Kınama yürüyüşü

Özgürlük

TÜSTAV

* Emekçi

* Fuat Saka

Türküleri

söyleyeceğiz, tek tek
ve hep bir ağızdan.

“Bir ağaç gibi tek ve hür,
ve bir orman gibi, kardeşesine!..”

5 KASIM 1983
Cumartesi Saat : 18.00
W. BERLİN

Teknische Universität Audimax
Straße des 17 Juni, Nr.135
(U-Bahn Ernst-Reuter-Platz)

Giriş 10,- DM.

Biletler, Berlin bürosundan sağlanabilir.
Berlin Bürosu: c/o Köprü, Muskauer str.30,
1000 Berlin 36; Tel.030/6116019

BRD Bürosu: c/o A.I., Dom str.56,
5000 Köln 1; Tel. 0221/121415

Veranstalter : Türkiyeli Sanatçılar, Yazarlar, Gazeteciler, Sendikacılar, Bilim adamları.
Mitveranstalter : ASTA, TU, BERLİN.W.

- * Fuat Saka
- * İbrahim Tokgöz,
Derya ve Deniz
- * Melike Demirağ
- * Sümeyra
- * Şivan
- * Tahsin İncirci
ve Batıberlin İşçi Korosu
küçük şarkı gurubu
- * Ufuk Adalı
- * Zamani
- Konuk:
* IG-Metall Korosu
- Sunan:
* Ömer Polat

TÜSTAV

Kısa kısa...kısa kısa

Wiesbaden'de

Wiesbaden İşçi Derneği, 15 Ekim günü Nachbarschafts Haus'ta "Bedelli Askerlik Soygununa hayır!" belgisi altında bir toplantı düzenledi. 84 Türkîyeli gencin ve 12 alienin katıldığı toplantıda Türkiye'deki ve Federal Almanya'daki gençlerimizin sorunları tartışıldı ve 20 bin mark olan bedelli askerlik ücretinin azaltılması istendi.

Kaiserslautern'de

Keiserslautern'de İşçi Birliği ve Barış Komitesi'nin ortak çağrısı ile 8 Eylül'de dernek binasında "Türkiye Faşist Cuntası Demokrasiye Geri mi dönlüyor?" adlı bir toplantı yapıldı. 70'in üzerinde Alman ve Türkîyeli'nin katıldığı toplantıyı, SPD, FDP ve DKP gibi partilerin temsilcilerinin yanı sıra DGB bölge temsilcisi H. Flesch, IG-Metall yöneticisi W. Walter, ÖTV bölge yöneticisi K. Hufnagel da izledi. Toplantıda Barış Komitesi Başkanı Papaz H.J. Offler, Türkiye'ye zorla gönderilmek istenen tüm iltilaçlara görevli olduğu kilisenin kapılarının açık olduğunu söyledi.

Toplantı sonrasında IG-Metall yöneticisi, faşist Cunta'yı ve uygulamalarını lanetleyen bildiriyi çoğaltıp, işyeri temsilcileri kanalıyla 50 kadar imza toplattı.

Bochum
Wattenscheid'da

Bochum Wattenscheid kentinde, Reichschule Graf Adolf'da FİDEF, KKDK, Serxewben sempatanları, Devrimci İşçi, Üniversite Öğrenci Derneği, Gençler ve DKP örgütü tarafından düzenlenen Nazım Hikmet'i anma gecesinde Türkiye ve Türkiye Kürdistanı politik tutuklularla dayanışma dile getirildi. Konuşmacılar arasında DİSK yürütme kurulu üyesi K. Daysal, Barış Komitesi G. Sekreteri Enis Coşkun, TÖB-Der genel başkanı G. Gazioğlu'nun ve Türkiye Kürdistanı'nda Av. Hüseyin Yıldırım'ın bulunduğu toplantının kültür programında Sümeysa, Ozan Tahır,

Barış Haftası'nın başlamasıyla birlikte tüm Batı Alman kentlerinde barış savaşıçıları eyleme geçti

Federal Almanya'da iki günde
10 bin gösteri

16 Ekim'de Bonn'da yapılan bir basın toplantısında, Barış Hareketi Koordinasyon Komitesi temsilcisi Federal Almanya'da Barış Haftası nedeniyle düzenlenen eylemlerin başlangıcı olan 15-16 Ekim'de yaklaşık on bin toplantıda barışseverlerin roketleri protesto ettiklerini açıkladı. Eylemlerin ağırlık noktasını Bremerhaven, Kassel, Frankfurt, Köln, Bonn, Münih ve Ruhr bölgesindeki kentlerdeki eylemler oluşturdu.

Bremerhaven ve
Nordenham'da

Bremerhaven ve Nordenham'ın önemli buraların silah sevkiyatı yapılan önemli limanlar olmasından kaynaklanıyor. ABD, Bremerhaven'deki "Carl Schütz" askeri birliği kanalıyla buradan Avrupa ülkelerine ve Ortadoğu'ya silah sevkiyatı yapıyor. Nordenham'daki özel bir kuruluşun limanından ise her yıl 1,5 milyon ton silah, Orta ve Güney Almanya'ya deniz ve kara yolu ile sevk ediliyor. Bu tesislerdeki blokaj eylemi ile barışseverler ABD ve NATO'nun bölgeyi militaristleştirme politikasına kamuoyunun dikkatini çektiler.

Nordenham'da 13-14 Ekim günlerinde iki gün, Bremerhaven'de 13-15 Ekim günlerinde üç gün süren blokaj eylemi-

**Altı örgüt
Türkîyelileri
barış eylemlerine
katılmaya çağırdı**
Birlik Yolu, DİB-FAK, FİDEF,

Batı Berlin'de ABD askeri tesisi olan "Andrew Barracks"ın blokaj eylemi 10 bin kişinin katıldığı yarıncı bir barış gösterisi oldu

ne Federal Almanya'nın dört bir yanından gelen binlerce barışsever katıldı. Başbini üzerinde polis ve koruma muhafızın kıskırtıcı tavrına karşın eylem olaysız sürdüürüldü ve barışseverler limanın üç kapısını da bloke etmeyi başardılar. Gösteri sırasında gözaltına alınan 50 kişi serbest bırakıldı.

15 Ekim günü Bremerhaven, Wilhelm-Kaiser-Platz'da yapılan mitingde ise Bremerhaven Barış ve Silahsızlanma Girişimi temsilcisi Türkiye Barış Komitesi ile dayanışma içinde olduklarını açıkladı. FİDEF standında ise Türkiye Barış Komitesi ile dayanışma için imza toplandı. Mitingde, Ayvakt Şerafettin Kaya ve FKO temsilcisi bir Filistinli de birer konuşmacıydılar.

Batı Berlin'de

tesislerinin blokaj eylemi ile başladı. Yaklaşık on bin kişinin katıldığı eylemde barışseverler müzik, tiyatro ve çeşitli yarıncı gösterilerle, eylemin amacını ve roketlere niçin karşı çıktıklarını anlattılar. Gösteriye engellemeye çalışan kaç sayda polis sonuçta üyüz kadar barışseveri "el arabaları" ile daha önceden ayrılmış toplanma istasyonlarına götürdü.

Aynı gün kentin çeşitli semtlerinde barış girişimlerinin toplantı ve gösterileriyle süren eylemler, 16 Ekim günü din adamlarının gösteri ve yürüyüşleri, 17 Ekim'de ise kadınların barış eylemleri ile devam ediyor. 14 Ekim günü dağıtılan bildirilerde Batı Berlin Türkîyeli Kadınlar Birliği de, Türkîyeli kadınların barış eylemlerini aktif desteklemeye çağırıyor. Batı Berlin'de barış haftası 22 Ekim günü Rathaus Schöneberg'in önündeki büyük

Nitekim 17 Ekim'de Batı Berlin'de düzenlediği "Kadınlar Direniş Günü"ne katılan büyük çoğunluğu kadın, 5 binden fazla insan ABD'nin nükleer saldırı politikasına, emperyalizme, kadınların iki kat sömürülmesine karşı çıktı ve barış isteklerini dile getirdi.

Gösteride BTKB adına konuşan Sevim Kesim, Almanya'da yaşayan Türkîyeli kadınlar olarak barış hareketi sadece uluslararası dayanışma olarak değil, ulusal bir görev olarak ta gördüklerini; Türk, Kürt, Yunanlı, Yugoslav, İranlı, Şiitli ve dünyanın neresinde olursa olsun tüm kadınların, kendi bölgelerinde silah tekellerinin isteklerine, emperyalizmin savaş kıskırtıcılığına ve gericilik entrikalarına karşı çıkmalarını en büyük ulusal görev olduğunu söyledi.

im'm bulundugu toplantının kültür programına Sümeýra, Ozan Tahir, Kürt müzisyeni Şivan ve Kürt folkloru yeraldı.

Iserlohn'da

Türkiye'li, İtalyan, Portekizli ve İspanyol'ların Almanlarla birlikte kurdukları "Bürgerinitiative gegen Ausländerfeindlichkeit" adlı girişim, 4-8 Ekim tarihleri arasında Iserlohn bölgesinde Türkiye demokratları ile dayanışma haftası düzenledi. Eylem, kentlin alışveriş merkezinde açılan stand ile ilgili ve Türkiye'deki politik tutuklulara gönderilmek üzere halkan 684 Mark başı toplandı.

Duisburg'da

Duisburg Türkiye İşçi Derneği'nin 8 Ekim günü 70 kişiden katıldığı "Barış Korumak Neden En Önemli İnsanlık Ödevi" konulu bir toplantı düzenledi. Toplantıyı izleyen DİFED, Devrimci İşçi, Birlik Yolu, İşçi Gerçeği ve Komkar üyeleri yerel barış girişimlerinde bundan sonra geçen döneme kıyasla daha aktif katılımına konuşandaki kararlara dikkatle değildi.

Danimarka'da

4 Ekim günü Danimarka'nın Aarhus kentinde, Türkiye'li İşçilerle Dayanışma Derneği ve Serxewben taraftarlarına 12 Eylül'ün 3. yılını kınama toplantısı düzenlendi. Aarhus kentinde ilk kez yapılan ve 150 kişiden katıldığı toplantıda Maden-İş Sendikası, İKD ve Serxewben temsilcileri konuştular. Türk ve Kürt halkları üzerindeki baskıların kınandığı ve işkencelere son verilmesinin istendiği toplantıda Türkiye'deki tüm politik tutuklulara dayanışma dile getirildi.

Essen'de

Essen Türkiye Demokratları Dayanışma Girişimi, DGB Essen Yürütme Kurulu, din adamları, çeşitli parti ve örgütlerin desteğiyle bir hafta kampanyası olarak Federal Alman hükümeti yabancılar ve iltisacilar politikasını değiştirmeye çağırıyor. Şu sürede Alman kamuoyunda geniş ilgi gören kampanyada toplanan imza sayısı gazetemiz baskısı hazırlanan 1000'i aşmıştır

Katliamaya Çağrı

Birlik Yolu, DİF-FAK, FİDEF, Gerçek-ADK, KKDK ve Kürt Halkçıları ortak bir bildiri yayımlayarak Federal Almanya'daki Türk ve Kürt işçilerini, emekçilerini, gençlerini ve aydınlarını 22 Ekim'de Bonn'da, Hamburg'da, Batı Berlin'de ve Stuttgart-Ulm kentlerinde yapılacak barış gösterilerine katılmaya çağırdılar.

Avrupa'ya yerleştirilmek istenen Amerikan atom roketlerinin dünyamızın bir atom savayışı yok olma tehlikesini daha da artırdığı belirtilen ortak bildiride özetle şöyle denildi:

"Yeni nükleer roketlerin Federal Almanya'ya yerleştirilmesi, yalnız Alman halkını değil, burada yaşayan bir yabancı işçileri, eş ve çocuklarımızın hayatını da tehdit ediyor. Yaşam hakkımızı korumak için birleşelim. Fabrikalardan, mahallelerden, okullardan gruplar halinde yola çıkıp güçlerimizi barış güçlerine katalım."

Batı Berlin'de

Eylem haftası Batı Berlin'de de Steglitz'deki Andrews Barracks ABD askeri

B.BERLİN TÜRK TOPLULUĞU'NUN ÜYE KAMPANYASI

Batı Berlin Türk Topluluğu (BTT) 16 Ekim günü çeşitli kişi ve kuruluşlarla ortak bir toplantı yaparak derneğe üye kampanyası başlattı.

Geçtiğimiz Mart ayında kurulan BTT, Batı Berlin'de yaşayan yabancıların iş hakları elde etmesine yardımcı olmak amacıyla taşıyor. Çeşitli demokratik kitle örgütleri, sendikalar, doktor, öğrenci ve sanatçıların desteğiyle kurulmuş olan örgütün geçici Yürütme Kurulu Necati Gürbaca (Beşikçi), Fatma Akçayaşan Güngör Demirel, Fatih Güç, Hakan Erden, Niyazi Turşay, Özcan Ayanoglu, Çihan Arın ve Mehmet Aksoy'dan oluşuyor.

Batı Berlin'de barış hattı 22 Ekim günü Rathaus Schöneberg'in önünde büyük toplantı ve "Barış İçin Halk Oylaması" ile noktalanacak.

İŞÇİNİN SESİ DAYANIŞMA TOPLANTISINI ENGELLEDİ

"İşçinin Sesi" grubu 4 Ekim günü Londra'da Brighton Hove ve Yöresi Sendikalar Konseyi ve Türkiye'de Sendikalar Hakları ve Demokrasi İçin Dayanışma Komitesi tarafından ortaklaşa düzenlenen bir dayanışma toplantısını engelledi. Toplantı İngiliz İşçi Partisi'nin yıllık programların bünyesinde düzenlenirken ve davetliler arasında düşünün en büyük sendikası TGWU Başkanı W. Greenleade yanında Bank-En Genel Başkanı M. Denizmen ve Sosyal İş Genel Başkanı Vekili Z. Kılıç da yer alıyordu.

DUISBURG'DA CUMHURİYET'İN 60. YILI

Duisburg Türkiye İşçi Derneği cumhuriyetin kuruluşunun 60. yılını kutlamak amacıyla 29 Ekim günü saat 16.30'da Klöcknerstr. 48 numaradaki Gertrud-Bäumer-Schule'de bir toplantı düzenledi. Maden-İş Sendikası Eğitim Dairesi Müdürü Süleyman Üstün'ün konuşması olarak yer alacağı toplantıya Sümeýra Çakır ve Ozan Hüseyin Kiraz da katıldılar.

Toplantıyı duyurmak amacıyla bastırılan bildiride, kutlamanın içeriği şu şekilde açıklandı: "Analarımız, babalarımız, dedelerimiz ve ninelerimiz 60 yıl önce tek yürek, tek bilek omuşlar ve halkın yenilmez gücünü göstermişlerdir. Yurt dışında da ol-sak, şehitlerimiz, gazilerimiz ancak ve ulusal kurulus savasının birgisi, anti-emperyalist, bağımsızlık ve demokrasi geleneklerini yaşatmak görevimizdir."

CÜNEYT BAŞBUĞ NOKTA

Reagan, Hititlere de karşı

Hitit'ler günümüzden 3-4 bin yıl önceleri Kızıl-kakı yöresinde yaşayan Hint-Avrupa kökenli bir halk. Onlardan önce ve sonra sayısız uygarlaşa can veren Anadolu toprağı Hititler'e de uzun yıllar yurt olmuş. Uygarlıklar gelişimi, kentler yaratılmışlar. Yaratılmanın bir kısmı yayşşşş günümüze; Boğazköy, Acmehöyük, karmasık boynuzlu geyikler, güneş kurları, büyük duvar panoları...

Anadolu yeryüzünün en bereketli topraklarından biri. Üzerinde yaratılan uygarlık ürünleri tarihsel süreçte içinde incelendiğinde insanoluğun uygarlık tarihi boyveriyor. İki insan topluluğlarından günümüze devletler, kentler kurulmuş bu topraklarda. Sanat ürünleri yaratılmış. Sevgiler, ihanetler, zaferler, yenilgiler yaşanmış. Düşünölümüş. Bugün insanoluğunun yaratıkları, düşüncesinin eristiğı boyutlar, ızağı tırmalayın eli, bu tiki insan-dan günümüze tarih içinde süzölü süzölü gelen-lerin sonucı.

Çoğu zamanın içinde yitip gitmiş olmasına karşın tarihi uygarlık ürünleri açısından da Anadolu'as-sız bir toprak. Kazılan her köşesinden eski konuk-ların biraktıkları bir buluntu çıkıyor. Savaşlardan, depremlerden, su baskınlarından, erozyonlardan,

bilimsizlikten, uzun yılların ihmaldinden arta kalan-lar bunlar. Kimi yıkık bir kent, kimi kırık bir kalp, kimi duvara kınanmış bir resim, altın bir süs eşya-sı, küçük bir tannı heykeli. Hepsi yaşanmış-ğın ürünleri.

İnsanoğlunun görevi bugünü yaratan düşünün tüm bu ürünlerini yarına aktarmak. Bugün varolan tüm düşüncelerinin, duyguların kökenlerini bütün somut verileriyle gelecek kuşaklara sunmak. Bu nedenle bundan 4 bin yıl önce temelleri atılmış Hattuşaş kentini, Hitit ülkesini korumak gerekiyor. Tümü bu kütürleri, yani Anadolu'yu korumak gerekiyor. Tüm bu kütürleri, yani çağları yüz çizgilerinde, tür-külerinde geçen kütürlerinde, göreneklerinde yaşatan insanı korumak.

Oysa insan, tüm tarihi birikimiyle insan, hiç bir çağda olmadığı denli büyük bir tehlike içinde. Zamanın kaba orselermelerine karşın ayakta kalma-yı başarabilmiş ürünler yokolma tehlikesini yaşıyor. ABD emperyalizminin, Reagan yönetiminin kırsat-cısı olduğı nükleer bir savaş yarına boş ve sessiz bir yeryüzü bırakarak varolan herşeyin, dünin bugünün sonu olabilir.

Eski Hattuşaş kentinin bilim adamları, geceleri ayı gözlediklerinde evren karşısında bilgisizlik-lerinden kaynaklanan bir ürperti duymuş olmalıdır. Zaman zaman da sonsuz gökyüzü karşısında ne-denini kavrayamadıkları bir hayranlık. Kuşkusuz tüm bunlar tarihi fantaziler ama kesin söyleye-bileceğimiz birşey varsa o da bugünün astron-omlarının öncülerini olan onların çık düşüncesi sistemleri içinde toparlamaya çalıştıkları bilgilerin yüzyıllar sonra insanoluğun ürpertiyi seyrektirleri aya gö-türcek olan bilgiler bir parçası olduğınu hiç mi hiç düşünmemiş olmalıdır.

Oysa günümüzde insanı çok daha şanlı. Yarat-ğının, ürettiğinin insan yararama olduğınun bilinci-varıyabilir. Geçmişini biliyor. Gelecekte ne fan-tazilerle yükü boğuk, ne de ne olduğı belirsiz bir karanlık, Kafkas'mı gökyüzüne çevirdiğimizde "aya gittik ama o yarındaki gezegene de gide-bileceğiz" diyebiliriz. Aradaki zaman diliminin Hitit insanından farklı olarak bize kazandırdığı büyük bir özellik bu.

Yeryüzünün nükleer bir yıkımdan kurtarmak, Reagan'ın savaş politikalarına karşı savaşmak zorun-luluğı bu özelliğini doğatı sonucı. İnsan olma bi-lincinin en önemli ölçütü oluyor. İnsan olma bi-lincinin ölçütü olmanın yanısıra geçmişte yaşamış insan topluluklarına karşı saygının da bir göster-gisi.